

1	Innholdsfortegnelse	
2		
3	DEMOKRATI.....	3
4	Valgordningen	4
5	Folkeavstemninger	4
6	Likestilling.....	4
7	Valgfrihet.....	5
8	Modernisering av offentlig sektor	6
9	Statsforvaltningen.....	7
10	Fylkeskommunen og regioner	7
11	Fylkesmannsembetet.....	7
12	Kommunen.....	7
13	ILO-konvensjonen	8
14	MARKEDSØKONOMI	9
15	Finanspolitikk og pengepolitikk.....	9
16	Frihandel – toll/importvern.....	10
17	Næringsliv.....	10
18	Små og mellomstore bedrifter	11
19	Nyskaping og gründerpolitikk	12
20	IKT.....	12
21	Verdiskaping	15
22	Fiskeri	16
23	Havbruk	17
24	Sjøpattedyr	18
25	Landbruk	18
26	Skogbruk	20
27	Reindrift	21
28	Veterinærtjenester og dyrevelferd	21
29	Maritim sektor	21
30	Handels- reiselivs- og servicenæringer	22
31	Alkohol og tobakk.....	23
32	Boligpolitikk.....	24
33	ENERGI.....	25
34	Vannkraft.....	26
35	Alternative energikilder	26
36	Kjernekraft.....	26
37	Fossile energikilder.....	27
38	Petroleumsvirksomheten	27
39	Industrien	28
40	MILJØ	29
41	Naturvern og friluftsliv	29
42	Forurensning og utslipp	30
43	Klima	30
44	Ressursforvaltning og avfallshåndtering.....	31
45	TRYGGHET FOR LIV OG EIENDOM	32
46	Politi	32
47	Påtalemyndigheten	34
48	Fengsel og kriminalomsorg.....	34
49	Domstoler.....	35
50	Pårørende og offeromsorg.....	37
51	Forebyggende arbeid.....	37
52	NORGE OG VERDEN	38

Skjema for forslag bes benyttet

53	Nordområdene og polare områder.....	39
54	Norge og Europa	40
55	Utviklingspolitikk	40
56	Menneskerettigheter	42
57	Utenriksdepartementet.....	42
58	Nordmenn i utlandet	43
59	INNVANDRINGSPOLITIKK	43
60	FORSVAR	48
61	FAMILIEPOLITIKK.....	52
62	Barnehage	53
63	Barnevern	53
64	Aleneboere.....	54
65	HELSE OG OMSORG	54
66	Eldreomsorg.....	55
67	Tannhelse	57
68	Velferdsteknologi	58
69	Primærhelsetjenesten	58
70	Rehabilitering	59
71	Psykisk helse.....	60
72	Rusomsorg.....	60
73	Sykehusene.....	61
74	Legemiddelpolitikk	62
75	Gen- og bioteknologi.....	63
76	Organdonasjon	64
77	Xenotransplantasjon	64
78	ARBEID OG VELFERD	64
79	Et organisert arbeidsliv	64
80	Arbeidsliv.....	65
81	Sykelønnsordning.....	65
82	Dagpenger	66
83	Arbeidsmarkedstiltak	67
84	Midlertidige ansettelser.....	67
85	Velferd	68
86	Folketrygden	68
87	NAV	68
88	Sosialt sikkerhetsnett.....	69
89	Offentlig tjenestepensjon.....	69
90	Alders- og etterlattepensjon	70
91	Uførhet.....	70
92	Mennesker med nedsatt funksjonsevne.....	71
93	Seniorer	72
94	SKOLE OG UTDANNING	73
95	Innledning.....	73
96	Læreryrket som statusyrke	74
97	Grunnutdanningen	75
98	Mål med grunnutdanningen	76
99	Utvalgte områder	77
100	Realfagssatsing	77
101	Yrkesfagutdanningen.....	77
102	Rådgivningstjeneste.....	77
103	Kristendom	77
104	Skolemiljø.....	78

Skjema for forslag bes benyttet

105	Spesialundervisning.....	78
106	Finansieringsmodell og likebehandling av offentlige og private skoler	78
107	Videregående utdanning.....	79
108	Høyere utdanning.....	80
109	Studiefinansiering.....	81
110	Livslang læring.....	82
111	Forskning.....	82
112	Samisk språk og utdanning	83
113	TRANSPORT OG KOMMUNIKASJON.....	84
114	Veinettet	85
115	Bygging, drift og finansiering	85
116	Jernbanetransport.....	87
117	Luftfart.....	88
118	Sjøtransport.....	89
119	Kollektivtransport og bytrafikk	90
120	Fører kortopplæring	90
121	Transportsikkerhet	91
122	Veitransport	91
123	KULTUR OG IDRETT.....	91
124	Vår felles kulturarv	92
125	Samisk kultur.....	92
126	Frivillighet.....	92
127	Korps	93
128	Idrett.....	93
129	Kulturelle opplevelser	94
130	Åndsverk og rettigheter.....	94
131	Arkiv, bibliotek og museer.....	94
132	Språk og litteratur.....	95
133	Film, audiovisuell sektor og andre medier	95

134

135

136 DEMOKRATI

137

138 Fremskrittspartiet vil at enhver avgitt stemme ved stortingsvalg skal telle likt. Vi vil også at folket gjennom
139 folkeavstemninger skal gis adgang til å avgjøre viktige politiske saker. Stemmeretten skal være allmenn og
140 ikke begrenset til bestemte etniske grupper, derfor vil vi avvike Sametinget.

141

142 Samiske og andre gruppers interesser ivaretas av de ordinære demokratisk folkevalgte organer i landet;
143 kommunestyre, fylkesting og Storting. Inntil dette målet er oppnådd, vil vi gjennom valg til Sametinget
144 bruke vår posisjon der til å sikre likebehandling av alle etniske grupper.

145

146 Vi vil sette klarere grenser for forvaltningens adgang til å treffe skjønsmessige vedtak.

147

148 Utnevnelse av dommere i Høyesterett bør godkjennes av Stortinget med to tredjedels flertall, og dommere
149 i lavere retter bør utnevnes av domstolsadministrasjonen.

150

151 Når minst en tredjedel av Stortingets medlemmer krever det, skal Høyesterett avgi uttalelse om hvorvidt
152 en lovbestemmelse er i strid med Grunnloven.

153

154 Frihet til religionsutøvelse er en frihet som FrP forbinder med personlig frihet. Religionsutøvelse må skje i
155 overensstemmelse med norsk lov.

156

157 **Valgordningen**

158 FrP er bekymret for at valgdeltakelsen er lav. FrP ønsker derfor å iverksette ulike tiltak for å øke
159 oppslutningen om demokratiet, f.eks. økt sperregrense, elektronisk stemmegivning og økt velgerinnflytelse
160 gjennom stryking og kumulering.

161
162 Vi vil legge ned fylkestingene og Sametinget og endre dagens valgordning slik at valg til kommunestyre og
163 til Stortinget gjennomføres samlet hvert fjerde år. En slik ordning vil gjøre det enklere for partiene å
164 presentere sammenhengen i politikken på lokalt og nasjonalt nivå. Det gir også en mer effektiv
165 valgordning når ressurser for gjennomføring av valg konsentreres til hvert fjerde år. En slik endring av
166 valgordningen kan også bidra til å øke valgoppslutningen.

167
168 FrP ønsker at fylkenes representasjon ved stortingsvalg skal avgjøres ut fra hvor mange stemmeberettigede
169 som bor i hvert fylke.

Dissens 1:

Komiteen er delt i spørsmålet om følgende formulering skal tas inn:

Valgordningen bør samordnes med regionsreformen slik at antall valgkretser følger regionene.
Arealtillegget fjernes og alle stemmer teller likt over hele landet.

170

171 **Folkeavstemninger**

172 I ulike samfunnsmessig betydningsfulle saker ønsker FrP at innbyggerne skal kunne benytte seg av
173 folkeavstemning. Avstemningen kan være både rådgivende og bindende. Ved bindende folkeavstemning
174 må vi legge til grunn at en viss andel av de stemmeberettigede har avgitt stemme.

175 Ved krav om folkeavstemninger skal det samles inn underskrifter fra minst ti prosent av de
176 stemmeberettigede innbyggerne til støtte for kravet.

Dissens 2:

Et mindretall i komiteen ønsker å bytte ut teksten over i rødt med:

Fremskrittspartiet ønsker å legge enkelte saker frem for folkeavstemning. I store samfunnsmessige
saker vil vi at innbyggerne skal kunne kreve disse avgjort ved folkeavstemning.

Vi ønsker et system der folket gjennom folkeavstemninger med simpelt flertall får direkte
beslutningsrett

177

178

179

Dissens 3:

Et mindretall i komiteen ønsker å erstatte setningen:

"Ved bindende folkeavstemning må vi legge til grunn at en viss andel av de stemmeberettigede har
avgitt stemme. "

Med:

"Ved bindende folkeavstemning må minst 50 prosent av de stemmeberettigede ha avgitt stemme."

180

181 **Likestilling**

182 Alle mennesker er likeverdige, og FrP vil ikke akseptere diskriminering. På denne bakgrunn er vi mot
183 kvotering.

184

185 Vi vil fase inn en delt beskatningsrett og opptjening for pensjon for gifte og samboende

186

187 FrP ønsker et likestilt foreldreskap og omsorgsrett, så sant man ikke er fradømt slike rettigheter

188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230

Fremskrittspartiet vil:

- fjerne lovformuleringer som pålegger kvotering
- ha et likestilt foreldreskap og omsorgsrett

Valgfrihet

Frihet for enkeltmennesket er en grunnleggende verdi for Fremskrittspartiet. Hvert enkelt menneske kan selv best bestemme hva som er rett for seg selv og sine nærmeste. Det betyr også at den enkelte i større grad må ta ansvar for sitt liv og sine handlinger. Et slikt menneskesyn baserer seg på at hvert enkelt menneske er unikt og skal vises verdighet.

Selvstendige og ansvarlige innbyggere som i større grad får ta egne valg uten innblanding fra det offentlige, vil stimulere til mangfold, konkurranse og gode individuelle løsninger. Å stimulere til økt valgfrihet i alle deler av samfunnet er derfor vesentlig for moderniseringen av Norge.

Valgfrihet har en egenverdi ved at hvert enkelt menneske blir myndiggjort, får innflytelse over eget liv og økt selvrespekt. Dette er i seg selv så grunnleggende for et velfungerende samfunn at økt valgfrihet bør søkes i alle deler av samfunnet.

Konkurranse på leverandørsiden inspirerer til nyskaping, modernisering, teknologisk utvikling, spesialisering, kostnadsreduksjon og effektivisering. Dette ser vi i alle deler av privat sektor der det er etablert forbrukermakt og et velfungerende marked. Varer og tjenester utvikles og leveres basert på etterspørselen fra den enkelte forbruker.

Tilsvarende ordninger kan etableres i produksjon av alle offentlig finansierte velferdsgoder. Lovfestede rettigheter til velferdstjenester, kombinert med fri etableringsrett og stykkprisfinansiering direkte til den tjenesteprodusent forbruker velger, vil sikre en slik utvikling.

Fremskrittspartiet vil:

- Sikre enkeltmennesket valgfrihet i offentlig tjenester.
- likestille offentlige og private leverandører

231 **Modernisering av offentlig sektor**

232

Dissens 4:

Komiteens mindretall ønsker å ta inn følgende:

LOV OM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

Lov om offentlige anskaffelser m/forskrifter har over tid utviklet seg til å bli et meget komplisert regelverk, som det er lett å bomme på dersom en ikke har tilgjengelig ekspertise på denne loven når en skal gi tilbud på utlysninger. Det skal dermed lite til før tilbud blir forkastet, og selv stor tilbud har en erfaring med blir forkastet på grunn av det mange vil kalle bagateller. Dette er et risikoområde spesielt for små og mellomstore selskaper som ikke har nødvendig ekspertise «inhouse», og som dermed blir tvunget til å leie inn slik kompetanse med den risiko som kan ligge i det.

Lov om offentlige anskaffelser med forskrifter gjennomgås med tanke på delvis oppmykning og med tanke på å gjøre denne mer fleksibel enn i dag

Terskelen for å klage inn en tilbudssak til KOFA vurderes.

233

234 Det har i de siste tiårene vært en voldsom vekst i sentralforvaltningen. En modernisering av Norge må
235 derfor innebære klare krav til effektivisering i offentlig sektor, samtidig som bruk av privat og ideell sektor
236 i offentlig velferdsproduksjon intensiveres.

237

238 Det er en forutsetning at man avgrensner det offentliges virksomhet og engasjement ved å ha et klart skille
239 mellom forvaltningsrollen og de som håndterer tjenesteutøvelsen.

240

241 Det handler ganske enkelt om at man skal utfordres mot de beste til enhver tid. Bruk av konkurranse
242 stimulerer til verdiskaping, bedre tjenester og effektivisering. Det er derfor helt nødvendig at konkurranse
243 blir et gjennomgående element i alle de offentlige virksomhetene.

244

245 All informasjon om ressursbruk, målte resultater og kvalitet i offentlig sektor skal være offentlig
246 tilgjengelig.

247

248 En modernisering av Norge må ha til hensikt å forenkle lovverket og avregulere samfunnet. Dette skal i
249 praksis bety at detaljstyringen for regulering av næringslivet og privat eiendomsrett som finnes i dagens
250 lovverk, skal fjernes. I større grad skal lovverket brukes til å fastsette rammer som sikrer nøytralitet,
251 miljøhensyn og forutsigbarhet for næringsvirksomhet.

252

253 Dette må også innebære en sterk reduksjon i antallet lovpålagte høringsinstanser, og en avgrensning av
254 innsigelsesretten i arealsaker. Nasjonale interesser som hjemler innsigelse må avklares i lov, og ikke som i
255 dag, med utstrakt bruk av forskrifter, nasjonale retningslinjer og skjønn som begrenser eiendomsretten og
256 det lokale selvstyret.

256

257 Innsigelser som innskrenker eiendomsretten og det lokale selvstyret skal reduseres til et absolutt
258 minimum.

259

260 Tilsyn kan generelt utføres av det offentlige eller av private på vegne av det offentlige. FrP mener at tilsyn
261 bør være mest mulig uavhengig, for å sikre likebehandling mellom private og offentlige
262 tjenesteleverandører, samt sikre at avvik faktisk rettes opp.

263

264

265 **Fremskrittspartiet vil:**

266

- Gjennomføre en forenklingreform for å modernisere offentlig sektor.

267

- Sikre den private eiendomsretten.

268

- Sikre retten til fritt brukervalg

269

- Jobbe videre med å gjennomgå alle offentlige tilsynsordninger for å sikre effektivisering og økt kvalitet

270

271

272

273

274 Statsforvaltningen

275

276 Ordningen med statlige direktorater skulle i utgangspunktet være slik at de fungerte som serviceenheter
277 for det enkelte organ. Dette har etter Fremskrittspartiets vurdering utviklet seg til en situasjon hvor
278 direktoratene både utøver politikk og har kontrollfunksjoner.

279

280 Fremskrittspartiet ønsker en gjennomgang av strukturen til departementene og direktoratene med sikte på
281 å forenkle og avbyråkratisere dem, samt frigjøre ressurser som kan brukes på en langt bedre måte for folk
282 flest. I denne sammenheng vil det også være hensiktsmessig å vurdere lokaliseringen av statlige
283 arbeidsplasser utenfor hovedstadsområdet.

284

285 Fylkeskommunen og regioner

286

287 Fremskrittspartiet vil fornye norsk forvaltning for å redusere offentlige kostnader og byråkrati.
288 Fylkeskommunen og regioner har ikke tilstrekkelig legitimitet som selvstendig forvaltningsnivå.
289 Fylkeskommunen og regioner har vært, og er, et unødvendig og fordyrende ledd i den offentlige
290 forvaltning. Vi vil derfor legge ned fylkeskommunene og regioner som selvstendig forvaltningsnivå, og
291 fordele oppgavene mellom kommunene, staten og private.

292

293 Vi ønsker to forvaltningsnivåer, men uavhengig av antall folkevalgte forvaltningsnivå bør fremtidig
294 oppgavefordeling i offentlig forvaltning rasjonaliseres og effektiviseres. Dette innbefatter også oppgaver
295 som tilligger regional og statlig sektorpolitikk.

296

297 Det er etablert en rekke statlige, regionale institusjoner med betydelig byråkrati og innvirkning på det
298 lokale, regionale og nasjonale demokratiet.

299

300 Fylkesmannsembetet

301 Fremskrittspartiet mener at fylkesmannsembetets rolle i dagens forvaltningssystem på lengre sikt bør
302 gjennomgås med tanke på avvikling. Deler av embetets oppgaver knyttet til innsigelser etter plan- og
303 bygningsloven kan utføres av en forvaltningsdomstol. På kort sikt bør Fylkesmannens innsigelsesrett og
304 skjønn begrenses til legalitetskontroll og tilsyn.

305

306

307 Kommunen

308 Fremskrittspartiet mener at kommunene er selve grunnmuren i lokaldemokratiet. Kommunene utgjør
309 fundamentet i det lokale folkestyret og representerer nærhet, tilhørighet og mulighet for innflytelse for
310 befolkningen. Mye har imidlertid endret seg siden dagens kommune- og fylkesstruktur ble etablert, ikke
311 minst teknologi, kommunikasjon og mobilitet.

312

313 Individet må være utgangspunktet for all god politikk, og poenget med demokrati og markedsøkonomi er
314 at enkeltmennesket skal ha makt og innflytelse over sin egen hverdag og sitt eget lokalmiljø.

315

316 Vi vil derfor at kommunene skal gis større økonomisk ansvar ved at den statlige økonomiske utjevningen
317 mellom kommunene reduseres, og at de statlige overføringene baseres på et objektivt differensiert
318 innbyggertilskudd, fritt skattøre og kommunalt eierskap til en større andel av verdiskapningen i
319 kommunen. I tillegg vil vi sikre 100 prosent finansiering av primæroppgavene gjennom statlig stykkpris.
320 FrP vil avvikle den usosiale eiendomsskatten som stadig flere kommuner pålegger innbyggere og
321 næringsliv.

322

323 Det lokale selvstyret må styrkes ved å overføre viktige samfunnsoppgaver fra staten, fylkene/regionene og
324 regional stat til kommunene. Dette forutsetter imidlertid at kommunene er robuste nok til å kunne påta
325 seg, og å kunne utføre disse oppgavene. Samfunnet går raskt mot et sterkere rettighetssamfunn. Mange av
326 dagens kommuner har allerede for små ressurser. Det vil bli vanskelig å rekruttere både spisskompetanse

Skjema for forslag bes benyttet

327 og tilstrekkelige menneskelige ressurser i små kommuner. Dette vil bli et stort hinder for økt lokalt
328 selvstyre.

329
330 **Stortinget utreder og vedtar en moderne og hensiktsmessig kommunereform. Kommunestrukturen skal**
331 **bestemmes av Stortinget, og skal utformes på en måte som ivaretar god tjenesteyting og effektiv bruk av**
332 **ressurser. En slik demokratireform vil sikre sterke kommuner som tillegges mest mulig lokalt selvstyre.**

Dissens 5:

Komiteens mindretall ønsker å stryke avsnitter over markert i rødt og erstatte det med:
"Kommunesammenslåing skal skje frivillig"

333
334 Kommunal tjenesteproduksjon skal skje med høyest mulig kvalitet til lavest mulig kostnad.
335 Brukerundersøkelser, fritt brukervalg, sammenligninger mot andre kommuner og konkurranseutsetting er
336 viktige virkemiddel for å optimalisere tjenesteproduksjonen. FrPs kommunepolitikere jobber for minst
337 mulig byråkrati, effektiv utnyttelse av skattebetalernes penger, service og JA-holdning i kommunene.
338 Kommunene skal si ja til søknader fra innbyggere og næringsliv om de ikke har veldig god grunn til å si
339 nei. FrP tar ombudsrollen på alvor.

340
341 Vi er for konkurranseutsetting og utfordringsrett. Dette vil føre til økt fokus på egne kostnader og kvalitet.
342

Fremskrittspartiet vil:

- 344 • Tilpasse og utjevne kommunenes inntektssystem etter objektive kriterier
- 345 • oppheve loven om kommunale eiendomsskatten
- 346 • erstatte fylkesmannsembeter med en forvaltningsdomstol
- 347 • gjennomgå statsforvaltningen med sikte på overføring av oppgaver til kommunene
- 348 • fjerne fylkeskommunens/fylkesmannens/sametingets innsigelsesrett til kommunale plan- og
349 arealvedtak

ILO-konvensjonen

352 ILO-konvensjon nr. 169 hjemler grunnlag for at enkelte etniske grupperinger skal kunne gis særrettigheter
353 på bekostning av andre innenfor et felles bosetningsområde. Konvensjonen åpner for at Sametinget får
354 råderett over 40 prosent av norsk landområde fra Røros og nordover. Dette er et overgrep mot
355 innbyggere i landet for øvrig, og i strid med grunnlovens § 1: om at "Norge er et fritt, selvstendig, udelelig
356 og uavhengelig rike".

357
358 Fremskrittspartiet mener at denne konvensjonen er irrelevant som instrument for å regulere forholdet
359 mellom samisk og norsk etnisitet i vårt land. Innenfor både samisk og norsk tenkning står
360 rimelighetsbetraktninger og rettferdighetssans høyt i kurs. Ingen av grupperingene skal særbehandles på
361 bakgrunn av språk eller etnisitet. De politiske avveiningene må følge de samme prinsipper som overfor
362 andre sammenlignbare næringer i Norge. Det må være sårbarhetsbetraktninger i forhold til næringen som
363 avgjør, ikke utøvernes etnisitet.

364
365 FrP vil også stemme imot andre forslag til konvensjoner og avtaler som bidrar til å underbygge eller utvide
366 særordninger for den samiske delen av befolkningen, for eksempel nordisk samekonvensjon.

Fremskrittspartiet vil:

- 369 • at Norge skal tre ut av ILO-konvensjon nr. 169

370
371
372
373
374
375

376 **MARKEDSØKONOMI**

377 Fremskrittspartiet anser markedsøkonomi som en forutsetning for et fungerende demokratisk samfunn.
378 Både den enkelte og næringslivet skal fritt kunne operere innenfor generelle rammebetingelser trukket opp
379 av myndighetene. Et velfungerende marked innebærer at forbrukerne i all hovedsak styrer tilbudet
380 gjennom sin etterspørsel.

381
382 Internasjonal handel har bidratt til å løfte millioner av mennesker ut av fattigdom og er et grunnleggende
383 virkemiddel for å sikre en stabil verden.. Handel har også vært viktig for det norske næringslivet som har
384 kunnet selge sine produkter til utlandet og dermed skapt inntekter for Norges innbyggere. En fungerende
385 internasjonal markedsøkonomi er en viktig forutsetning for god velferd. Forbrukerne nyter i dag godt av
386 konkurranse på tvers av landegrenser. Det er behov for en ytterligere liberalisering av handelsregler, og vi
387 vil arbeide for en friest mulig verdenshandel.

388
389 **Fremskrittspartiet vil:**

- 390 • liberalisere økonomien for å skape større vekst og mer velferd
- 391 • Sikre en virksom konkurranse og at flere samfunnssektorer åpnes for dette
- 392 • arbeide for mer frihandel
- 393 • sikre fattige lands markedsadgang til Norge ved stod egentlig; og at resterende tollbarrierer
- 394 reduseres/fjernes
- 395 • Sikre at nasjonale interesser blir ivaretatt ved inngåelse av internasjonale avtaler
- 396 • Intensivere arbeidet for å få på plass flere bilaterale-avtaler og frihandelsavtaler
- 397 • Bygge ned tollbarrierer, men det må være basert på at andre land samtidig reduserer sine
- 398 tollbarrierer
- 399

400 **Finanspolitikk og pengepolitikk**

401 Fremskrittspartiet vil føre en ansvarlig økonomisk politikk. Staten må legge gode rammer for en
402 velfungerende markedsøkonomi for å stimulere til verdiskaping og velferd. Det må skapes tillit mellom
403 næringslivet, innbyggerne og offentlige myndigheter. Næringslivet er avhengig både av gode rammevilkår
404 for den enkelte næring, og av et godt investeringsklima med forutsigbare rammer for inflasjon, renter og
405 kronkurs. Folks trygghet i hverdagen handler om en sunn økonomisk utvikling og orden i de økonomiske
406 forhold. Fremskrittspartiet vil legge til rette for dette.

407
408 Den norske stat har en stor formue og en unik økonomisk situasjon. Dette handlingsrommet vil FrP
409 bruke til å bygge landet gjennom investeringer i infrastruktur, forskning og utvikling.

410
411 Den norske stat har en unik økonomisk situasjon. Norge har stor netto formue, og på grunn av
412 petroleumsvirksomheten er det store overskudd i de årlige statsbudsjettene. Dette handlingsrommet vil
413 FrP bruke til å bygge landet gjennom investeringer i infrastruktur, forskning og utvikling.

414
415 Selv om staten har store verdier må man unngå en situasjon hvor gode velferdsordninger og høyt statlig
416 forbruk over tid gjør at statens økonomi ikke er bærekraftig. FrP mener Norge er på vei inn i en slik
417 situasjon, og mener det er behov for å erstatte dagens handlingsregel med et nytt ankerfeste for den
418 økonomiske politikken.

419
420 FrP mener det er nødvendig å skille mellom drift og investeringer i statsbudsjettet. Et slikt skille tar
421 hensyn til at driftsutgifter i større grad er inflasjonsdrivende enn samfunnsøkonomisk lønnsomme
422 investeringer. Det bør legges til grunn at statens forbruk ikke skal vokse mer enn bruttonasjonalproduktet.

423
424 Dagens handlingsregel godkjenner kjøp av aksjer og tilførsel av egenkapital til statlige selskaper som
425 såkalte «formuesomplasseringer». Slike formuesplasseringer foretas utenfor handlingsregelen. Denne
426 praksisen må også gjelde samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer i infrastruktur, sentral
427 bygningsmasse og store kapitalvarer. Dette vil innebære at viktige vei- og baneprosjekter som i dag skaper
428 flaskehalser i transportnettet, vil kunne løses langt raskere og samtidig gi et godt grunnlag for økonomisk
429 vekst. Det samme vil gjelde for andre viktige samfunnsmessige investeringer.

430

431 Fremskrittspartiet støtter tankegangen om at utvinning av petroleumsressurser skal ha et
432 generasjonsperspektiv, hvor verdiskapingen skal komme hele landet til gode i et langsiktig perspektiv. FrP
433 mener verdiene bør investeres både i utlandet og i norsk samfunnsøkonomisk lønnsom realkapital.

434

435 FrP ønsker at deler av statens finansielle formue skal investeres i unoterte aksjer, og at forvaltningen av
436 disse pengene skal skje fra kompetente miljøer i Norge.

437

438 **Fremskrittspartiet vil:**

- 439 • skille mellom drift og investeringer i statsbudsjettet
- 440 • definere samfunnsøkonomiske, lønnsomme investeringer som formuesomplussing
- 441 • sikre Norges Bank sin frie rolle
- 442 • redusere det offentlige byråkratiet og frigjøre arbeidskraft til privat sektor
- 443 • styrke forskning og utdanning for å stimulere til verdiskaping
- 444 • videreføre et effektivt, uavhengig og kompetent norsk finanstillsyn
- 445 • Tilføre infrastrukturfondet mer midler

446

447

448 **Frihandel – toll/importvern**

449 Varer på vei til og fra Norge møter i dag en vegg av særregler og tollkrav. Disse handelshindringene er
450 både ufornuftige og konkurransevridende.

451

452 Høye tollsatser og beskyttelsesregimer fører til at varer blir dyrere for forbrukere. Spesielt på matområdet
453 er tollsatsene høye, men også på andre områder bidrar høye tollsatser til dårligere tilbud og dyrere varer
454 for forbrukere og næringsliv. I tillegg kommer et fordyrende og komplisert regelverk.

455

456 Høye tollsatser stenger mange fattige land ute fra velstandsveksten vi selv har opplevd gjennom handel.

457

458 Handel er et verktøy for å få i gang produktivitetsvekst, effektivisering og innovasjon. Dagens tollsystem
459 fører dessverre til at kapital blir anvendt på en ineffektiv måte sammenlignet med et system med frihandel
460 der man drar fordel av forskjellene mellom land. Selv om de aller fattigste landene (MUL) har toll- og
461 kvotefri adgang til det norske markedet for alle varer, blir andre fattige land møtt med høye tollsatser. Det
462 er en kjensgjerning at det viktigste virkemiddelet for å få land ut av fattigdom er handel.

463

464 Norske tollsatser og beskyttelsesregimer bør derfor gradvis fjernes/redueres. Det bør innføres nulltoll for
465 samtlige u-land, og grensen for tollfri import bør økes.

466

467 **Fremskrittspartiet vil:**

- 468 • at norske tollsatser og beskyttelsesregimer fjernes over tid.
- 469 • fremforhandle bilaterale frihandelsavtaler
- 470 • at det skal være nulltoll for samtlige mindre utviklende land (MUL-land) samt redusere tollsatsene
471 for U-land.
- 472 • Intensivere arbeidet med å skaffe frihandelsavtaler med store markeder, som f.eks. India, Kina,
473 USA og Brasil etc.
- 474 • Fjerne norsk industritoll
- 475 • FrP vil aktivt bruke internasjonale forhandlinger til å sikre markedsadgang for videreforedlede
476 norske fiskeprodukter

477 **Næringsliv**

478 Fremskrittspartiet vil føre en næringspolitikk som stimulerer videre utvikling av næringer der hvor Norge
479 har historiske og naturlige fortrinn.

480

Skjema for forslag bes benyttet

481 Hovedoppgaven i næringspolitikken er å stimulere til innovasjon og økt verdiskaping i næringslivet. Alle
482 skal i utgangspunktet ha anledning til å etablere en ny bedrift uten tillatelse fra det offentlige eller fra
483 private organisasjoner side. Vi vil derfor arbeide for å fjerne og forenkle byråkratiske lover og
484 bestemmelser som hindrer dette.

485
486 FrP mener at alle bransjer skal drive næringsvirksomhet basert på prinsippet om fri konkurranse, fordi
487 dette også i praksis gir de beste samfunnsmessige løsningene.

488
489 Dagens utstrakte offentlige eierskap konsentrerer makt og innflytelse på få hender. Politisk styring av
490 bedrifter hemmer langsiktig tenkning og verdiskaping. Når det offentlige både skal overvåke, regulere og
491 tjene penger på det samme markedet, vil det dessuten skje en rolleblanding som kan føre til
492 forskjellsbehandling av aktører på markedet. En målsetting i vår økonomiske politikk er derfor å bygge
493 ned det offentlige eierskapet i selskaper som drives i direkte konkurranse med private aktører. Som
494 eksempler kan her nevnes statens direkte og indirekte eierskap i selskaper som SAS, Bring og NSB.

495
496 Når statlig eierskap, utøves av regjeringen, via statsråder eller statsrådets valgte representant, kan det føre
497 til misbruk av markedsrett og skape usikkerhet om hensikten er politisk eller økonomisk gevinst. Så
498 lenge eierskapet er direkte politisk styrt, og ikke skilt ut i en fondsmodell med profesjonell forvaltning, må
499 det for alle statlige bedrifter bli gjort klart om eierskapet har et politisk styringsformål eller et finansielt
500 avkastningsformål. Derfor ønsker vi å samle mest mulig av det statlige eierskapet til et departement.

501
502 Med stadig sterkere internasjonal konkurranse om rammebetingelser, samt mer mobil kapital, er det viktig
503 å føre en næringspolitikk som gjør det lønnsomt og attraktivt for bedrifter å drive sin virksomhet i og fra
504 Norge. Vi vil sørge for løsninger der staten oppmuntrer private investorer til å satse risikokapital på
505 teknologiutvikling og kompetanseheving.

506
507 Norsk næringsliv må videreutvikles basert på nasjonens naturressurser. Det er lange tradisjoner for at
508 naturressursene eies av fellesskapet, mens materiell rikdom skapes ved at ressursene utnyttes av ansvarlige
509 bedrifter med gode konsesjonsregler og fornuftig beskatning. Vi vil sikre fortsatt nasjonal kontroll over
510 naturressursene for å sikre at arbeidsplasser, hovedkontor og utviklingsarbeid ligger i Norge. Samtidig bør
511 vi i større grad la private bedrifter konkurrere mot statlige bedrifter slik at naturressursene foredles av de
512 aktører som er best, ikke bare de som er offentlig eid.

513
514 **Fremskrittspartiet vil:**

- 515 • gjøre det enkelt å starte egen bedrift
- 516 • ha færre og enklere innrapporteringer til det offentlige
- 517 • redusere det offentlige eierskapet
- 518 • redusere den politiske innblandingen i bedriftenes hverdag
- 519 • sørge for at offentlige incentivordninger gir støtte etter objektive kriterier og lønnsomhet
- 520 • forenkle tilgangen til høykompetent internasjonal arbeidskraft
- 521 • bruke andre virkemidler enn subsidier overfor næringslivet.
- 522 • Utvide GIEKs virkemiddelapparat til å også kunne omfatte store fiskefartøy og andre støtte typer
523 fartøy

524
525 **Små og mellomstore bedrifter**

526 Norsk næringsliv består i all hovedsak av små og mellomstore bedrifter. Derfor ønsker Fremskrittspartiet
527 bedre rammebetingelser som stimulerer til vekst og utvikling. Dette må blant annet skje ved redusert
528 byråkrati og skjemavelde, samt en langsiktig og forutsigbar politikk. På den måten blir det enklere å starte,
529 omstille, fornye og drive små og mellomstore bedrifter.

530
531 FrP ønsker å gjøre det lettere for bedrifter med lav omsetning å få innvilget årlig momsoppgave
532 (merverdiavgiftsoppgave). Vi mener at dagens maksimalnivå med en omsetning på en million kroner bør
533 økes.

534

Skjema for forslag bes benyttet

535 FrP vil innføre et såkalt ROS- (renhold, omsorg og servicearbeid) og ROT-fradrag (rehabilitering,
536 ombygging og tilbygg) for utførelser av tjenester i hjemmet, etter modell fra ordningen i Sverige. Dette vil
537 både bidra til å bekjempe svart arbeid og å gjøre den samlede ressursbruken i samfunnet mer optimal.

538
539 **Fremskrittspartiet vil:**

- 540 • at grensen for halvårlig innrapportering av moms økes til 10 millioner kroner
- 541 • heve grensen for revisjonsplikt til 10 millioner kroner for alle virksomheter som bruker autorisert
- 542 regnskapsfører
- 543 • forenkle krav til HMS for små bedrifter
- 544 • tilpasse arbeidsmiljøloven for små og mellomstore bedrifter
- 545 • innføre et ROS- og ROT-fradrag for utførelser av tjenester i hjemmet

546

547 **Nyskaping og gründerpolitikk**

548 Fremtidens arbeidsplasser skapes – de vedtas ikke. Veksten vil komme i kunnskapsbaserte næringer, der
549 humankapitalen stadig blir viktigere. Knoppskyting og nyetableringer må stimuleres. Fremskrittspartiet vil
550 derfor legge til rette for en offensiv nyskappingspolitikk, der gründervirksomhet, FoU og
551 kompetanseutvikling stimuleres. Skatte- og avgiftspolitikken skal brukes aktivt for å sikre gründerne gode
552 rammevilkår og finansiering. I tillegg må det statlige virkemiddelapparatet endres, slik at gode ideer og
553 produkter sikres støtte og finansiering, uavhengig av hvor i landet de skapes.

554

555 For å sikre innovasjon og forskning skal det legges til retter for et skattefradrag som stimulerer til at
556 bedrifter og privatpersoner investerer kapital i utvikling av ny teknologi, herunder som styrker
557 bioøkonomien. Et slikt skattefradrag skal rettes inn mot egenkapitalinnskudd i små og mellomstore
558 bedrifters tidlige utviklingsfase.

559

560 Norge trenger et Innovasjon Norge eller annet organ med tilsvarende oppgaver som rendyrker sin profil
561 på feltet nyskaping og innovasjon fremfor å tilby støtte til investeringstiltak i tradisjonelle næringer som
562 best kan ivaretas av andre instanser.

563

564 For å stimulere til økt gründervirksomhet ønsker vi også å åpne for at ungdom kan starte
565 enkeltpersonforetak fra fylte 16 år. Dette kan blant annet sikres ved at foresatte eller andre stiller garanti
566 for virksomheten til personer under 18 år. Programmer som Ungt Entreprenørskap bør styrkes.

567

568

569 **IKT**

570 Økt satsing på IKT og bredbånd er nøkkelen til fremtidig velferd og vekst i Norge. FrP er svært fornøyd
571 med at private tar et stort ansvar for utbygging av infrastruktur knyttet til IKT. Vi mener likevel at det
572 offentlige har et overordnet ansvar for å fortsette å tilrettelegge for videre utbygging av bredbånd.
573 Fremskrittspartiet mener at staten må ha et ansvar for at alle deler av landet får tilgang til raskt bredbånd.
574 på samme måte som at staten skal ha det finansielle ansvaret for vei- og jernbaneutbygging. Mulighetene
575 for effektivisering gjennom aktiv bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi er store både i
576 privat og offentlig sektor. Vi vil derfor føre en offensiv IKT-politikk for fremtidens Norge. Når man har
577 fått på plass en tilstrekkelig god infrastruktur for bredbånd, skal nettet åpnes opp for alle aktører. Det bør
578 benyttes ett felles innloggingssystem for alle offentlige tjenester.

579

580 En effektiv og fornuftig bruk av IKT basert på åpne standarder kan spare samfunnet for mye byråkrati og
581 unødvendig ressursbruk. Viktige elementer er elektroniske ID og signaturløsninger for alle landets
582 innbyggere, nasjonale ID-kort med innebygd e-signatur, elektronisk postkasse for informasjon fra det
583 offentlige, elektronisk pasientjournal, elektronisk overføring av røntgenbilder og omsorgstjenester.
584 Ved utvikling av IKT-løsninger for det offentlige, må det kunne dokumenteres at private løsninger ikke er
585 gode nok for det offentlig utvikler løsninger i egen regi.

586

587 Den enkelte skal ha råderett over sine egne personopplysninger.

588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641

På sikt sørge for at fibernettet åpnes for å sikre fri konkurranse av innholdstjenester på samme måte for strøm- og teletjenester. Utbygger skal sikres utbyggingskostnader.

Fremskrittspartiet vil:

- sikre bredbåndstilgang i hele landet i samarbeid med private utbyggere
- ha elektronisk tilgang til søknadsskjemaer og relevant informasjon
- ha en felles innloggingsportal for alle offentlige tjenester
- integrere offentlige IKT-systemer
- sikre lovmessig vern av yringsfrihet og anonymitet på Internett
- sikre den enkelte råderett over sine egne personopplysninger
- på sikt sørge for at fibernettet åpnes på samme måte som strøm- og telenettet

Skatter og avgifter

Skatter og avgifter er nødvendig for å finansiere oppgaver vi skal løse i fellesskap. Samtidig påvirkes enkeltmennesker og bedrifters valg av nivået på samfunnets skatter og avgifter og hvordan de er innrettet. Et høyt skattenivå vil bidra til å redusere arbeidsinnsatsen og vri investeringer bort fra Norge. Det er derfor viktig å ha et skatte- og avgiftssystem som favner bredt, har lavt nivå, blir respektert og gjør at alle på en fornuftig måte bidrar til å finansiere offentlige oppgaver. Bekjempelse av svart arbeid må i så måte være en prioritert oppgave for myndighetene

Fremskrittspartiet ønsker et flatere skattesystem med bunnfradrag, få smutthull og fradragssystemer. Et slikt system vil også bidra til at bedrifter og enkeltmennesker fokuserer på å skape verdier fremfor å bruke store ressurser på skatteplanlegging.

Fremskrittspartiet anser avgifter som et virkemiddel for å finansiere enkelte tjenester, og mener derfor at dagens avgiftsregime i stor grad er urimelig. Vi vil gjennomgå norske avgifter med sikte på å fjerne fiskale avgifter slik at innbyggerne får et mer oversiktlig og gjennomskiktig avgiftsregime å forholde seg til.

Globaliseringen medfører konkurranse om å tilby de beste rammebetingelsene for bedriftene. Norge må derfor tilpasse og senke sitt skattetrykk for å kunne tiltrekke seg lønnsomme bedrifter og internasjonal kompetanse.

Personbeskatning

Gjennom valg av utdanning, arbeidstid og yrke har den enkelte mulighet til å påvirke sitt lønnsnivå. Inntektsfordelingen i samfunnet skal først og fremst være et resultat av den enkeltes frie valg til å verdsette arbeidsinnsats, inntekt og fritid.

Et flatere skattesystem vil si at alle betaler den samme prosentsetningen uavhengig av hva de tjener. Dette kombinert med et bunnfradrag vil gjøre det mer attraktivt å arbeide, og fjerne incentiver for skatteplanlegging og skatteunndragelser. Et slikt system er enklere, mindre byråkratisk og mer rettferdig, i tillegg til at effektivitetstapet dagens system innebærer vil forsvinne. Ved tilpasning til et flatere skattesystem med solide bunnfradrag må det vurderes hvilke særfradrag og kontantytelser det er hensiktsmessig å legge integrere i denne ordningen.

Dette systemet vil bidra til at høyinnteksgrupper ikke trenger store lønnspålegg for å kompensere for progresjonen i skattesystemets struktur. Dessuten vil man unngå at næringer med høyt lønnsnivå overfører skattebyrden til forbrukerne ved å skru opp prisene.

En stor andel av formuesskatten betales av pensjonister og vanlige lønsmottakere. Midlene er som oftest beskattet flere ganger, og formuesskatten diskriminerer norsk eierskap ettersom få andre land i verden har en slik skatt. Det betyr for eksempel at utenlandske eiere slipper formuesskatt, mens nordmenn må betale formuesskatt av aksjer i samme bedrift. Den særnorske formuesskatten må betales selv om et selskap går

642 med underskudd. Det kan også få den uheldige konsekvens at en gründer og eier av et selskap i vekst og
643 som enda ikke har tjent penger, må ta ut utbytte, ta opp privat lån eller selge aksjer for å betale
644 formuesskatten.

645 Den særnorske formuesskatten har dessuten medført utflytting fra Norge og tap av norske arbeidsplasser.

646

647 FrP vil avvikle formuesskatten.

648

649 **Bedriftsbeskatning**

650 Fremskrittspartiet vil ha et skattesystem som motiverer til investeringer, vekst og nyskaping i Norge. Det
651 er viktig å være oppmerksom på at Norge konkurrerer med andre land som også vil øke bedriftsetablering
652 og innovasjon, noe som tilsier at skattesystemet må tilpasses dette. FrP vil derfor ha en harmonisering av
653 skattetrykket på kapital og arbeid ved at skatten på lønnsinntekt blir redusert.

654

655 Skattemessige avskrivninger bør reflektere faktisk økonomisk verdifall på driftsmiddelet, og avskrivningssatser bør
656 ikke brukes som et næringspolitisk virkemiddel.

657

658 Norsk bedriftsbeskatning skal være innrettet slik at norsk virksomhet har de samme rammevilkårene som
659 våre viktigste handelspartnere. Selskapskatten må reduseres for å møte dette. Særnorske skatter bør
660 avvikles, herunder formuesskatten, som er en dobbeltbeskatning, og som hemmer norsk privat eierskap og
661 kapitalmarked. Nivået på selskapsbeskatningen må vurderes i lys av utviklingen internasjonalt. Ordningen
662 med SkatteFUNN bør gjøres bedre for å være i stand til å underbygge privat forskning og utvikling enn
663 dagens innretning er.

664

665 **Avgifter**

666 På et generelt grunnlag mener Fremskrittspartiet at avgifter skal brukes for å betale kostnadene et produkt
667 eller en transaksjon påfører samfunnet. Avgiften må derfor gjenspeile de reelle kostnadene.

668 Dokumentavgift og omregistreringsavgift på kjøretøy er eksempler på avgifter som har utviklet seg til å bli
669 en merinntekt for staten, istedenfor betaling for en faktisk tjeneste. Vi vil ellers ha et så enkelt system som
670 mulig, og finner det nødvendig å tilpasse avgiftssystemet og avgiftsnivået til den internasjonale
671 konkurransen.

672

673 Vi vil vurdere effekter og konsekvenser av dagens arbeidsgiveravgift, **samt fjerne arbeidsgiveravgiften for**
674 **lærlinger.**

675

Dissens 6:

Komiteens mindretall ønsker å endre teksten over i rødt til:
"samt redusere arbeidsgiveravgiften for lærlinger."

676

677 FrP vil fjerne dagens dokumentavgift, samt redusere flere andre fiskale avgifter for å avvikle disse på sikt.

678

679 Norge er et langstrakt land hvor bilbruk er en nødvendig del av infrastrukturen. FrP vil derfor at
680 bilrelaterte avgifter som engangsavgift ved kjøp av ny bil, årsavgift og omregistreringsavgift skal reduseres
681 betydelig. Vrakpanten skal økes. Slik vil bilparken fornyes og bli mer trafikksikker og miljøvennlig.

682

683 Bilrelaterte avgifter skal i større grad være i samsvar med det offentlige kostnader til bygging, drift og
684 vedlikehold av veinettet. Avgiftsnivået på bil skal reduseres, og vris over på bruk.

685

686 Særavgiftene på grensehandelsvarer bør også reduseres, grensen for tollfri import bør økes, og tollsatser
687 bør reduseres med sikte på friere handel.

688

689 Miljøavgifter bør i større grad øremerkes til miljøformål.

690

691 **Fremskrittspartiet vil:**

Skjema for forslag bes benyttet

- 692 • Redusere skatte- og avgiftsnivået
- 693 • ha et lavest mulig skatte- og avgiftsnivå
- 694 • ha et flatere og mer oversiktlig skattesystem med solide bunnfradrag
- 695 • Avvikle formuesskatten
- 696 • Til enhver tid internasjonalt konkurransedyktige skattebetingelser for bedriftene
- 697 • at avgifter i større grad skal øremerkes til å betale for de utgiftene den avgiftsbelagte
- 698 tjenesten/varen påfører samfunnet at skatte- og avgiftssystemet skal sikre at verdiskaping fra
- 699 naturressurser kommer lokalsamfunnene til gode
- 700 • fjerne dagens dokumentavgiften
- 701 • redusere engangsavgiften på bil betydelig
- 702 • redusere registreringsavgiften til selvkost for å dekke faktiske kostnader ved omregistrering av
- 703 kjøretøy.
- 704 • redusere det høye avgiftsnivået på bil og bilbruk
- 705 • redusere avgifter på grensehandelsutsatte varer
- 706 • hindre at arveavgiften gjeninnføres, uavhengig av modell.
- 707 • fjerne veibruksavgiften på drivstoff på fremkomstmiddel som ikke benytter vei.
- 708

Verdiskaping

709 Norge har en desentralisert næringsstruktur. En stor del av verdiskapingen skjer utenfor sentrale strøk.
710 Gjennom generelle rammebetingelser må det legges til rette for at verdiskaping også skal kunne skje i
711 distriktene, samt at verdiene i større grad må kunne beholdes der de skapes.
712

713 Stabile og forutsigbare rammebetingelser er avgjørende for at industrien skal kunne få til økt verdiskaping
714 i hele landet. Vi må legge til rette for at også nye typer kraftkrevende industri etableres i Norge. Ved å ha
715 tilgang til ren fornybar regulerbar krafttilgang styrkes også industriens konkurransekraft. Store datasentre
716 etableres i større grad i land som produserer ren energi. Her har Norge et gigantisk fortrinn.
717

718 Kommuner som aktivt legger til rette for næringsutvikling, bør få igjen for dette gjennom selskapsskatten.
719 Dette bør skje på en slik måte at ikke alle midlene fra selskapsskatten havner i den kommunen hvor
720 hovedkontoret ligger, men at en forholdsmessig riktig del tilfaller de kommuner hvor verdiskapingen
721 faktisk finner sted.
722

723 En av de viktigste utfordringene for næringslivet i distriktene knytter seg til samferdsel. Transport av varer
724 til kunder og markeder er en betydelig utfordring dess lenger vekk man kommer fra viktige havner og byer
725 i Norge. Derfor er det behov for økt utbygging av infrastruktur i hele landet.
726

727

728

729 **Fremskrittspartiet vil:**

- 730 • gjøre det enklere å starte og drive egen bedrift
- 731 • forenkle offentlige forvaltning, lover og regler
- 732 • hindre at offentlige bedrifter gis særfordeler som fører til konkurransevridning
- 733 • at søknader og henvendelser til det offentlige skal besvares innen fastsatte tidsfrister
- 734 • vri deler av selskapsskatten fra stat til kommune

735

736

737

738

739 Bioøkonomi

740

Skjema for forslag bes benyttet

741 Vi mener at en nasjonal satsing på en kunnskapsbasert Bioøkonomi, der fremtidig verdiskaping i større
742 grad baserer seg på bærekraftig utnyttelse av fornybare biologiske ressurser, skal bidra til å løse noen av de
743 utfordringene vi står ovenfor.

744
745 Ny kunnskap og teknologi, bl.a. innen bioteknologi og industriell prosesssteknologi, gjør det mulig å
746 produsere og utnytte de fornybare biologiske ressursene på nye måter.

747
748 Vi vil at Bioøkonomi omfatter fremtidsrettet, effektiv og lønnsom produksjon, uttak og utnyttelse av
749 fornybare biologiske ressurser til mat, fôr, ingredienser, helseprodukter, energi, materialer, kjemikalier,
750 papir, tekstiler og andre produkter. En nasjonal satsing på Bioøkonomi skal fremme økt verdiskaping og
751 sysselsetting, reduserte klimagassutslipp, og mer effektiv og bærekraftig utnyttelse av de fornybare
752 biologiske ressursene. Det skal gis prioritet til tiltak som antas å kunne ha en nasjonal effekt både på
753 verdiskaping/sysselsetting og reduserte klimautslipp og/eller mer effektiv og bærekraftig ressursutnyttelse.

754
755 **Fremskrittspartiet vil:**

- 756
- 757 - utnytte potensialet for økt, lønnsom og mer effektiv produksjon og uttak av fornybar biomasse
- 758 fra jordbruk, skogbruk, fiskeri og havbruk innenfor bærekraftige rammer
- 759 - legge til rette for at støtte til forskningscentre fremmer forpliktende, sektorovergrepene og
- 760 tverrfaglig samarbeid mellom FoU-institusjoner, leverandører og produktutviklere
- 761 - at regelverket ikke hindrer, men er med på å sikre effektiv ressursutnyttelse
- 762 - styrke tapsfondet for innovasjonslån i Innovasjon Norge, slik at Innovasjon Norge kan øke sine
- 763 utlån til investeringsprosjekter som omhandler nyetablering, nyskaping, omstilling,
- 764 internasjonalisering og utvikling, og hvor det er vanskelig å finne tilstrekkelig risikovilje i det
- 765 private markedet
- 766 - øke kunnskapsinnhenting og arealplanlegging på tvers av kommune- og fylkesgrenser for
- 767 videreutvikling av lokalitetsstrukturen i oppdrettsnæringen
- 768 - ha en god håndtering av potensielle arealkonflikter mellom dyrking av nye arter og etablert
- 769 akvakultur, fiskerivirksomhet, sjøfart og friluftsliv
- 770 - at en strategi for ilandføring og bruk av restråstoff fra fiskerivirksomhet utformes
- 771

772 **Fiskeri**

773 Fiskeri og andre ressurser som det er mulig å høste av i havet, er nasjonale ressurser og skal forvaltes
774 deretter. Dette skal gjøres ut fra et kunnskapsbasert reguleringsregime som sikrer et optimalt uttak av
775 biomasse knyttet til de enkelte bestander. Deltakerloven og Råfiskloven må gjennomgås og moderniseres.
776 Salgslagenes monopol på førstehåndsomsetning av fisk og bostedskravet ved generasjonsskifte i
777 fiskebåtredier er blant de ting som vil måtte endres.

778
779 Det må derfor fastsettes totalkvoter for de ulike fiskeriene slik at ressursene forvaltes med sikte på
780 langsiktig og bærekraftig avkastning. Fremskrittspartiet ønsker å sikre en optimal utnyttelse av
781 fiskebestander. Dette kan blant annet gjøres gjennom omsettelige kvoter og tilrettelegging for et tett
782 samspill mellom bedrifter, bransjer, forskningsmiljøer og andre aktører. Tillatelser til å utnytte deler av
783 ressursene i havet skal tildeles av staten. Disse tillatelsene skal kunne omsettes mellom aktørene i
784 næringen. Det er også viktig å sikre ordninger som ivaretar rekruttering innenfor fiskerinæringen.

785
786 FrP vil stimulere til ytterligere brukerstyrt forskning på utnyttelse av fiskeressursene. Herunder potensial
787 for mottak og foredling av levende fisk. Dette kan sikre en bedre og mer forutsigbar råvaretilgang. Vi vil
788 også vurdere om kvoteåret bør periodiseres for å sikre en bedre råvaretilgang for den landbaserte
789 industrien.

790
791 Prinsipielt er FrP imot leveringsplikten for fiskerinæringen. Tidligere inngåtte avtaler skal imidlertid
792 respekteres. Man kan imidlertid vurdere om disse avtalene skal knyttes til regioner fremfor spesifikke
793 kommuner eller havner.

794

Skjema for forslag bes benyttet

795 Det er viktig at det satses på forskning og utvikling innen fiskeindustrien for å bli mer konkurransedyktig
796 overfor lavkostland. Norge vil ikke kunne konkurrere når det gjelder lønnskostnader og må derfor være i
797 forkant når det gjelder teknologiske løsninger.

798
799 Det må igangsettes økt forskning innenfor sjømatnæringen for å utnytte potensialet som biprodukter har,
800 herunder for eksempel helsekost/medisin.

801
802 Bærekraftig beskatning av ressursene forutsetter internasjonalt samarbeid og avtaler. Norge må derfor
803 bidra til å sikre avtaler og effektiv kontroll mot ulovlig, urapportert og uregulert fiske. Omsetning av
804 ulovlig fangst må etterforskes som grov økonomisk kriminalitet. Det må reageres strengt på overtredelser
805 og andre former for juks med kvotene.

806
807 Kystvakten og fiskerikontrollen må tilføres tilstrekkelige midler til å øke innsatsen mot ulovlig fiske.

808
809 Det er nødvendig med visse reguleringer av fiskeriene og det er behov for en revidering av dagens
810 reguleringsmodeller, med sikte på bedre fastsettelse av totalkvoter, utnyttelse og mest mulig
811 forutsigbarhet. Dette vil gi stabilitet og danne grunnlaget for en bedre planlegging innen næringen. En slik
812 stabilitet vil oppmuntre til langsiktige investeringer for industrien, fiskerne og fiskebåteierne.

813
814 Vi ser nytten av å ha en variert fiskeflåte og anser mangfold, nærhet, fleksibilitet, finansielle ressurser og
815 stabile rammebetingelser som positivt for konkurransen og vil legge til rette for dette. Det er viktig å sette
816 i gang tiltak for å redusere byråkratiet og forenkle regelverket.

817
818 **Fremskrittspartiet vil:**

- 819 • Avvikle pliktsystemet
- 820 • gjennomgå Råfiskloven/Fiskesalslagslova og Deltakerloven
- 821 • ha økt forskning innen næringen
- 822 • utvikle et system med omsettelige kvoter, hvor hele landet ses under ett

Dissens 7:

Komiteens mindretall ønsker å stryke kulepunktet:

- utvikle et system med omsettelige kvoter, hvor hele landet ses under ett

- 823
- 824 • at årlige totalkvoter bestemmes av et beregningsutvalg
- 825 • sikre en optimal og bærekraftig utnyttelse av fiskebestander
- 826 • Gi fiskeflåten med kvoter som har hjemmelslengde under 11 meter, like muligheter til å
- 827 strukturere som flåten over 11 meter.
- 828 • sikre effektiv kontroll mot ulovlig, urapportert og uregulert fiske
- 829 • utrydde kongekrabbe utenfor kommersiell sone
- 830 • arbeide for et internasjonalt regelverk mot dumping av fisk
- 831 • Vurdere ulike rekrutteringstiltak for fiskere
- 832

Havbruk

834 Norges lange og til dels beskyttede kystlinje med ren sjø og et desentralisert bosetningsmønster, samt
835 arbeidskraft med høy kompetanse innen akvakultur, ligger til rette for å styrke nasjonens posisjon som
836 ledende innen oppdrett av sjømat. Nærheten til markedet for fersk sjømat, samt kunnskap fra landbasert
837 foredling av fisk, gjør at det ligger til rette for en større grad av videreforedling innen landets grenser.

838
839 Fremskrittspartiet mener at oppdrettsnæringen har store muligheter for økt ekspansjon og verdiskaping
840 gjennom oppdrett av nye arter og større grad av videreforedling. Det er i dag for strenge vilkår for
841 tildeling av konsesjon for havbruk/oppdrett, noe som virker negativt for næringen. Konsesjonsvilkårene

Skjema for forslag bes benyttet

842 må liberaliseres og forvaltes etter bærekraftprinsippet der konsesjonsmyndigheten overføres til den enkelte
843 kommune.

844

845 **Fremskrittspartiet vil:**

- 846 • bedre vilkårene for havbruk
- 847 • liberalisere konsesjonsvilkårene og overføre konsesjonsmyndigheten til den enkelte kommune
- 848 • avvikle det offentlige eierskapet i oppdrettsnæringen
- 849 • ha en gjennomgang av særavgiftene som næringen betaler
- 850 • at eksportavgiften og FoU-avgiften må styres av næringen
- 851 • stille strenge, men objektive veterinærfaglige og miljømessige krav til næringen
- 852 • legge til rette for produksjonsøkning
- 853 • stimulere kommuner til å stille egnede arealer til rådighet for akvakulturnæringen

854

855 **Sjøpattedyr**

856 Fremskrittspartiet ser viktigheten av sjøpattedyrenes rolle i havets økosystem, men som andre ressurser,
857 må disse bestandene beskattes ut ifra en helhetlig og bærekraftig forvaltning. Det må arbeides
858 internasjonalt for å få på plass løsninger som sikrer muligheten for eksport av sjøpattedyr.

859

860 **Landbruk**

861 Fremskrittspartiet vil stimulere til effektiv produksjon av trygg, god norsk mat. Landbruket er en viktig
862 næring i mange distrikter. FrP vil styrke landbrukets konkurransevne, og vil at næringen skal være basert
863 på markedsøkonomiske prinsipper, slik som landets øvrige næringer. Vi mener at norske matprodusenter
864 skal ha rammebetingelser for produksjon som er på linje med våre naboland, men at man tar hensyn til
865 vårt høye kostnadsnivå og våre spesielle klimatiske og strukturelle forhold.

866

867 FrP ønsker et tydelig skille mellom landbrukspolitik og distriktspolitikk. Formålet med
868 landbrukspolitikken skal være en kostnadseffektiv matproduksjon.

869

870 Vi ønsker å modernisere landbrukets rammevilkår ved å legge til rette for at bonden selv skal kunne
871 utvikle sin virksomhet. Dette vil vi gjøre ved å erstatte politiske reguleringer og begrensninger med
872 næringsfrihet. Bonden skal kunne bruke de mulighetene et friere matmarked og handel gir. Vi må bruke
873 tiden frem til et nytt system for internasjonal handel med matvarer er på plass, til å styrke
874 konkurransevnen til norske matprodusenter. Kun slik kan landbruksnæringen forberedes til å møte den
875 konkurransen som et nytt handelssystem for mat vil innebære.

876

877 Dagens politikk med massive reguleringer og overføringer har ikke fungert. Ved å avskaffe og forenkle
878 lover som i dag begrenser bøndernes frihet, vil landbruket bli bedre rustet til å klare seg på lik linje med
879 andre næringer.

880

881 Vi vil desentralisere makten i næringen fra politikere og organisasjoner til den enkelte bonde og forbruker.
882 Jordbruksavtalesystemet bør gjennomgås, med sikte på en omlegging av avtalesystemet til beste for
883 landbruksnæringen og samfunnet.

884

885

886

887

Dissens 8:

Komiteens mindretall ønsker å erstatte avsnitter over med:

Vi vil desentralisere makten i næringen fra politikere og organisasjoner til den enkelte bonde og forbruker gjennom å avvikle jordbruksavtalesystemet.

888

Skjema for forslag bes benyttet

889 Det er et mål å gjennomføre full næringsfrihet for landbruksnæringen. Vi vil gradvis gjennomføre
890 avreguleringer av jordbrukets rammebetingelser og vil i takt med dette gradvis gjennomføre reduksjoner i
891 næringsoverføringene.

892
893 FrP ønsker å vri næringsoverføringene mot heltidsbønder. Vi ønsker et lineært system for
894 jordbruksoverføringene, noe som innebærer at overføringene øker etter hvert som produksjonsvolumet
895 øker. Vi ønsker også å fjerne tilskuddstaket for de største bøndene slik at disse bøndene i større grad skal
896 kunne beholde rasjonaliseringsgevinsten som oppnås ved økning av produksjonsvolumet.

897
898 FrP innser at dagens struktur med mange og små gårdsbruk er en utfordring for de bøndene som ønsker å
899 investere i jordbruket med sikte på å kunne leve av dette. De arealmessig små gårdsbrukene medfører at
900 en for stor del av inntekten til disse bøndene går med til å leie jord, og foreløpig også produksjonskvoter
901 fra dem som har valgt å trekke seg ut fra jordbruket. Vi ønsker derfor å stimulere til at det skal være enkelt
902 for dem som vil satse på jordbruket å kjøpe jord fra dem som avvikler driften, samtidig som det skal være
903 gunstig å selge jorda for dem som vil avvikle.

904
905 Dagens produksjonskvoter og konsesjonsbegrensninger virker konkurransehemmende og hindrer et
906 marked med forbrukermakt, derfor må disse avvikles. Den enkelte produsent må stå fritt til å levere sine
907 varer til den som tilbyr de gunstigste betingelsene. Samvirkenes særordninger og markedskontroll må
908 avvikles. Produsentene må selv kunne velge om produktene skal selges direkte til forbruker, kjede eller til
909 videreforedling.

910
911 Produsenter kan selge egenproduserte alkoholholdige varer direkte til kunder.

912
913 Fremskrittspartiet mener det ikke skal være subsidier til pelsdyrnæringen. Vi vil også gjennomgå regelverk
914 knyttet til dyrevelferd for pelsdyrnæringen spesielt og dyrehold generelt, for å sikre at dyr ivaretas på en
915 god måte.

916
917 Fremskrittspartiet ønsker et rikt plante- og dyreliv i Norge. Det bør søkes opprettholdt en bestand av ørn,
918 jerv, bjørn og gaupe. Forvaltningen av denne må skje lokalt der en har forutsetning for å vurdere
919 situasjonen, og derfor må prioriterte rovdyrsoner avvikles.

920
921 Nødvergeretten som nå gjelder for angrep på hund, bør i tillegg gjelde når rovdyr kommer inn på innmark
922 og ikke lar seg skremme bort. Det bør legges samme tolkning til grunn for benyttelse av nødvergeretten
923 overfor bjørn som det er for andre rovdyr.

924
925 Norske elver er yngleplass for halvparten av all atlantisk villaks. Villaksen er viktig som indikator-art i
926 naturmiljøet, men også for friluftslivet og som inntektskilde og kulturbærer langs norske vassdrag. Det bør
927 være en prioritert miljøpolitisk oppgave å bevare og styrke de norske villaksstammene.

928
929 Villaksen har stor verdi som næringsvei i mange lokalsamfunn og for utøvelse av friluftsliv for mange
930 mennesker. Samtidig er det grunn til å understreke at kraftproduksjon og villaks, med dagens teknologi,
931 langt bedre lar seg kombinere enn for 20 år siden.

932
933 **Fremskrittspartiet vil:**

- 934 • Gjeninnføre næringsfrihet for bonden og som en konsekvens redusere næringssubsidiene
- 935 • Prioritere økt matproduksjon
- 936 • at produksjon og priser skal styres av markedet
- 937 • liberalisere jordbruksavtalesystemet
- 938 • gjeninnføre fri eiendomsrett for landbrukseiendommer
- 939 • avvikle konsesjons-, bo- og driveplikten, samt odelsreguleringer
- 940 • fjerne systemet med markedsreguleringer og målpriser
- 941 • fjerne produksjonsbegrensninger, slike som kvoteordninger og konsesjonsgrenser
- 942 • næringsdrivende i jord- og skogbruk skal selv få velge organisasjonsform for sin virksomhet
- 943 • åpne for tilgang til internasjonale markeder gjennom frihandelsavtaler

Skjema for forslag bes benyttet

- 944 • gårdssalg av alkohol uavhengig av alkoholstyrke
- 945 • kjøpe tjenester av bonden for å opprettholde kulturlandskapet
- 946 • oppheve kjerneområdet for rovdyr
- 947 • samordne forvaltningen av rovdyr og landbruk
- 948 • opprettholde lokal forvaltning av vilt
- 949 • la lokale myndigheter ha ansvaret for rovdyrforvaltningen
- 950 • at grensekryssende rovdyr regnes med i den norske bestandsmålsettingen
- 951 • at det skal pålegges staten å gi full erstatning til grunneiere, næringsdrivende eller andre som lider tap som følge av statens overordnede rovdyrforvaltning
- 952 • at det innføres kvotejakt der hvor dette ikke truer den totale bestandens overlevelse
- 953 • gi behandling av gyroinfiserte vassdrag høy prioritet
- 954 • styrke forskningen på hvordan villaks, produksjon av kraft og oppdrettslaks kan sameksistere
- 955 • Styrke uavhengig forskning på smittepresset fra havbruket til villfisk
- 956 • sikre at blyhagl fortsatt tillates til jakt på fastmark og over åpent vann
- 957
- 958

959 Skogbruk

960 Over en tredjedel av fastlandet i Norge er dekket av skog, og har i alle tider vært en viktig ressurs for
961 landet vårt. Gjennom tidene har vi lært oss å utnytte skogen på mange måter, og både sagbruk og
962 trelasthandel har gitt nasjonen stor økonomisk gevinst.

963
964 Skog og trenæringen er en del av et åpent, globalt marked. Tømmer fra norske skoger konkurrerer med
965 utenlandske aktører både på det nasjonale og internasjonale markedet.
966 Fremskrittspartiet mener at en ikke har klart å realisere verdiskapningspotensialet i næringen, og har stor
967 ressurs og markedsmessige muligheter for vekst og utvikling.

968
969 Vi vil legge til rette for gode generelle rammebetingelser gjennom et forutsigbart skattesystem med lavere
970 skatter og avgifter, satsing på en bedre transportinfrastruktur gjennom et bedre sammenhengende veinett,
971 jernbane, tømmerkaier, samt tilgang på kapital.

972
973 Hogsten kan i årene som kommer økes med over 50 prosent fra dagens 12 mill. m³, og næringen har selv
974 satt seg et mål om å firedoble omsetningen. Økt bruk av tre i byggsektoren, moderne biodrivstoff, og en
975 rekke nye biobaserte produkter vil kunne gi økonomisk vekst og nye arbeidsplasser, samtidig som disse
976 produktene kan erstatte fossile produkter og redusere klimagassutslippene.

977
978 Fremskrittspartiet er kritisk til vern av norsk skog og vil ha et aktivt skogbruk med økt hogst, og vil bruke
979 skogen som et positivt bidrag i klimaregnskapet gjennom hogst, planting, plantetetthet og planting på nye
980 arealer. Tiltak i stående (eksisterende) skog må medregnes i det nasjonale klimaregnskapet.

981

982

983 FrP vil

- 984 • endre konsesjonsloven og derigjennom å skape et fritt marked for kjøp og slag av skogeiendom
- 985 • bedre infrastruktur med bla.
  - 986 ○ innføre en egen flaskehalsordning for utbedring av flaskehals på veinettet for
  - 987 tømmertransport
  - 988 ○ bygge flere tømmerterminaler
  - 989 ○ legge til rette for flere tømmerkaier
  - 990 ○ fortsette satsingen på skogsveier over LMD sitt budsjett
- 991 • Satse videre på næringsrettet biobasert forskning og innovasjon
- 992 • Støtte investeringer i skogkultur og skogplanteforedling som bidrar til en oppbygging av
- 993 skogressursen til det beste for et langsiktig og klimavennlig skogbruk
- 994 • Sikre en forvaltning av skogen som gir aktiv bruk og økt avvirkning
- 995 • Drive en europeisk og norsk klimapolitikk som hindrer karbonlekkasje og fremmer innovasjon

- 996 • Redusere miljøbyråkratiet rundt skogbruket

997

998 Reindrift

999 Fremskrittspartiet vil stimulere til effektiv produksjon av norsk reinkjøtt. Reindrift er en viktig næring i
1000 flere områder, og Fremskrittspartiet vil styrke reindriftnas konkurransevne, og vil at næringen skal være
1001 basert på markedsøkonomiske prinsipper, slik som landets øvrige næringer.

1002

1003 Fremskrittspartiet mener at reindrift må behandles som annen næringsvirksomhet, også når det gjelder
1004 regler for investerings- og driftsmidler. Næringen bør utøves så fritt som mulig, og det offentlige ansvar
1005 bør begrenses til en fornuftig ressursforvaltning av offentlige beitemarker.

1006 Tap av reinsdyr på beite ved rovdyrangrep har etter hvert blitt et stort problem for reindriftnæringen.

1007 Forvaltning av rovviltbestanden må sikres på lokal basis.

1008

1009 Vi vil liberalisere regelverket for mobile slakterier for å sikre en bærekraftig forvaltning av reinstammen.

1010 FrP vil ikke at Sametinget skal overta forvaltningen av reindriftsavtalen.

1011

1012 Fremskrittspartiet vil:

- 1013 • redusere byråkratiet overfor reindriftnæringen
- 1014 • behandle reindriftnæringen som andre næringer
- 1015 • arbeide for en fornuftig og forutsigbar ressursforvaltning av offentlige beitemarker
- 1016 • gradvis redusere subsidier til reindrift
- 1017 • årstidsbeiter for rein innlemmes i det enkelte sommerbeitedistrikt

1018

1019 Veterinærtjenester og dyrevelferd

1020 Kommunene har ansvaret for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell. Derfor bør
1021 veterinærtjenestene organiseres slik at de blir en god og forutsigbar ordning, noe som vil gi bedre
1022 utnyttelse av ressursene og ivaretagelse av dyrs helse og velferd.

1023

1024 Mindre administrasjon vil også frigjøre ressurser til dyrehelsepersonellens primære oppgaver, nemlig
1025 velferden for dyr og ivaretagelse av dyrs helse. Det er uholdbart at store deler av landet ikke har
1026 tilfredsstillende tilgang på veterinærtjenester, og at dette bidrar til lokale forskjeller når det gjelder
1027 dyrevelferd.

1028

1029 Norge skal ha et sterkt dyrevern. Personer som har vist seg uskikket til å holde dyr, skal miste retten til
1030 dyrehold. FrP ønsker å etablere et dyrepolit i hele Norge for å sikre dyrenes velferd, og for å overta
1031 mattilsynets oppgaver knyttet til dyrehold.

1032

1033 Fremskrittspartiet vil:

- 1034 • Ordningen med dyrepolit gjøres landsdekkende

1035

1036 Maritim sektor

1037 Fremskrittspartiet ønsker å styrke nærskipsfarten fordi det er fornuftig å frakte gods på denne måten. FrP
1038 vil stimulere til fornying av flåten ved å forbedre vrakpantordning til også å gjelde offshorenæringen. Man
1039 bør også vurdere tiltak som reduserer de direkte kostnadene ved havneanløp.

1040

1041 Norges internasjonale posisjon forsterkes ytterligere ved at vi har et komplett maritimt miljø med
1042 internasjonalt ledende aktører innen de fleste områder. Rederier, finansinstitusjoner, utstyrsleverandører
1043 inkludert leverandører av IKT, skipsbygging og klasseselskaper.

1044

1045 Den maritime næringen er en betydelig bidragsyter til at norsk sokkel er langt fremme ved utvikling av ny
1046 teknologi. For at den norske maritime klyngen skal beholde sitt forsprang, og at norske arbeidsplasser skal
1047 sikres, er vi avhengige av et stabilt, høyt aktivitetsnivå på sokkelen. Dette sikrer viktige arenaer for
1048 innovasjon og teknologitviking offshore.

Skjema for forslag bes benyttet

1049
1050
1051
1052
1053
1054
1055
1056
1057
1058
1059
1060
1061
1062
1063
1064
1065
1066
1067
1068
1069
1070
1071
1072
1073
1074
1075
1076
1077
1078
1079
1080
1081
1082
1083
1084
1085
1086
1087
1088
1089
1090
1091
1092
1093
1094
1095
1096
1097
1098
1099
1100
1101
1102
1103

For å sikre konkurransevnen vil vi snarest mulig ha på plass et regelverk knyttet til bruk, transport og bunkring av LNG slik at næringens behov for konvertering fra tyngre brensel som diesel og fyringsolje ikke forsinkes.

FrP vil sikre norsk skipsfart internasjonalt konkurransedyktige rammevilkår. Dette vil gi norske rederier mulighet til å seile under norsk flagg og gi norske sjøfolk de samme rammevilkår som sjøfolk i våre naboland. Videre vil vi prioritere maritim utdanning og rekruttering av norsk ungdom til næringen.

Fortsatt stabilitet i rederibeskatningen og konkurransedyktige vilkår er avgjørende for at Norge skal være et trygt og attraktivt investeringsland, samt for å opprettholde utenriksflåten også i fremtiden.

Utenriksflåten bidrar i stor grad til å holde norsk maritim kompetanse i hevd. Deres arbeidsplasser er viktige, særlig i distriktskommuner. Kompetansen om bord er en av næringens aller viktigste ressurser.

Norske sjøfolk trenger en lovfestet nettolønnsordning som er på linje med den vi for eksempel finner i Danmark. Ordningen bør også gjelde for norske sjøfolk på NIS-registrerte skip.

NIS-regelverket tvinger norske rederier til å bruke utenlandsk flagg hvis de skal drive sjøtransport i Norge og Europa. NIS er i dag det eneste skipsregisteret i verden som ikke gir skip lov til å frakte gods eller passasjerer mellom norske havner eller på norsk sokkel. FrP vil vurdere å gi en begrenset tilgang til norske havner for NIS skip. Vi ønsker også en grundig gjennomgang av muligheten for å harmonisere regelverk i NOR og NIS.

Det må vurderes nye tiltak for å hindre utslipp fra skip i norske farvann.

Fremskrittspartiet vil:

- sikre sjøfolk samme rammevilkår som våre naboland gjennom en stabil og likeverdig nettolønnsordning
- prioritere maritim utdanning og rekruttering av norsk ungdom til handelsflåten
- sikre internasjonalt konkurransedyktige vilkår for skipsverft og underleverandører
- Til enhver tid sikre konkurransedyktige rammebetingelser for norske skipsregistre (NOR og NIS)
- Utvide vrakpantordningen for skip slik at den gjelder både nærskipsfarten og offshore-fartøy
- Fjerne flytevestpåbudet

Handels- reiselivs- og servicenæringer

De tjenesteytende næringene er den delen av norsk næringsliv som vokser mest. For at disse skal kunne utvikle sitt fulle potensial, er det viktig at etablerings- og konkurransehindrende ordninger fjernes.

Fremskrittspartiet vil derfor liberalisere en rekke restriksjoner i handelsnæringen, herunder åpningstidsbestemmelser, konsesjons-, løyve- og bevillingsbestemmelser, samt restriksjoner på etablering og lokalisering av nye virksomheter. Dette vil også omfatte eksport, import og omsetning av alle lovligge varer. Vi vil arbeide for å påvirke andre land til å oppheve sine importbegrensninger.

Reiselivsnæringen er en av verdens raskest voksende næringer, og som Norge har gode forutsetninger for å ta del i. Norges spesielle kvaliteter, gjennom særegen natur og rik kulturarv, gjør landet til et spennende reisemål, og næringen har dermed et utnyttet vekstpotensial.

Reiselivet tar hele landet i bruk og er derfor også en viktig distriktsnæring, både i form av å skape arbeidsplasser og lokal utvikling. For at norsk reiseliv skal fortsette å hevde seg internasjonalt, må næringslivet i samarbeid med myndighetene satse mer på innovasjon, produktutvikling og kompetanseheving. Dette er også nødvendige virkemidler for å skape flere helårsarbeidsplasser.

Det er nødvendig med økt markedsføring av norsk reiseliv. Dagens struktur av destinasjonsselskap, reiselivsråd og lignende bærer imidlertid preg av at det er for mange av dem, og at de er for fragmenterte. Det fører til at arbeidet blir lite effektivt og har en dårlig utvikling. Det er behov for en omstrukturering som innebærer færre aktører og en klarere rollefordeling.

Skjema for forslag bes benyttet

1104

1105 Utelivet er for mange turister en viktig del av reiseopplevelsen og ofte avgjørende for hvilken destinasjon de
1106 velger å reise til. For å sikre konkurransekraft for serveringsstedene og et tilbud tilpasset etterspørselen, bør
1107 serveringsstedene selv fastsette sine åpnings- og serveringstider.

1108

1109 Det er naivt å tro at kostnadsnivået på alkohol, mat og andre utgiftsposter ikke har betydning for valg av
1110 reisemål i et internasjonalt turistmarked med en uendelig rekke reiseopplevelser og destinasjoner. Et lavere
1111 avgiftsnivå på blant annet alkohol og mat vil bidra til å beholde Norge som et attraktivt reisemål med de
1112 fantastiske naturopplevelsene vi har å by på.

1113

1114 Det norske reiselivet er en viktig distriktsnæring. Lønnsomheten i reiselivsbedrifter er gjennomgående
1115 svak og den enkelte bedrift er ofte meget sårbar overfor endringer i markedet. FrP vil forenkle og redusere
1116 skatte- og avgiftssystemet som også vil komme reiselivsnæringen til gode. Også tilgjengeligheten til flere av
1117 reiselivsbedriftenes tilbud er dårlig, på grunn av ras- og vinterstengte veier, i tillegg til dårlige veier
1118 generelt.

1119

1120 Lover og regler må tilpasses på en slik måte at de ikke er til hinder for utvikling av opplevelsessentre,
1121 hoteller og gårdsferier i distrikts-Norge.

1122

1123 Norsk reiselivs konkurransevne svekkes av et generelt høyt kostnadsnivå. Den norske merverdiavgiften
1124 på servering, som per i dag er 25 prosent, er betydelig høyere enn våre naboland Sverige og Finland. En
1125 serveringsmoms på 15%, på linje med norsk moms for mat til hjemmekonsumering, vil styrke
1126 konkurransevnen i næringen.

1127

1128 **Fremskrittspartiet vil**

1129

- bygge ut infrastruktur for å få økt tilgjengelighet til distriktsdestinasjonene

1130

- styrke merkevarebyggingen av Norge som reisemål

1131

- ivareta vår kulturarv og natur gjennom vern tilrettelagt for bruk

1132

- redusere og forenkle skatte- og avgiftssystemet, som også vil komme reiselivsnæringen til gode.

1133

- avskaffe bestemmelser som begrenser handelsnæringens åpningstider

1134

- oppheve importbegrensninger for lovlige varer

1135

- tillate fri etablering av alle former for handelsbedrifter og fjerne handelsmonopoler

1136

- tillate salg av lovlige varer i hele butikkens åpningstid

1137

- ha en reell gjennomgående bagasjehåndtering på flyplasser

1138

- sikre et felles nasjonalt ruteopplysningssystem

1139

- **Gi kiosker og bensinstasjoner anledning til å søke om salgsbevilling for alkoholdige drikkevarer på lik linje med dagligvarenæringen for øvrig**

1140

Dissens 9:

Komiteens mindretall vil fjerne setningen over markert i rødt:

"Gi kiosker og bensinstasjoner anledning til å søke om salgsbevilling for alkoholdige drikkevarer på lik linje med dagligvarenæringen for øvrig."

1141

1142 **Alkohol og tobakk**

1143 Dagens høye avgifter og omfattende reguleringer på salg av alkohol fører til smugling og ulovlig
1144 produksjon. Fremskrittspartiet tror en mer liberal alkoholpolitikk vil føre til et mer avslappet forhold til
1145 alkohol og til sunnere drikkevaner, samt få omsetning av alkohol inn i lovlige former. Den beste
1146 forebyggende alkohol- og tobakkspolitikken ligger i opplysningsvirksomhet og bevisstgjøring av den
1147 enkeltes ansvar for egne handlinger.

1148

Skjema for forslag bes benyttet

1149 Vi erkjenner at overdreven bruk av tobakk og alkohol kan føre til alvorlige helseproblemer og er
1150 tilhengere av offentlig informasjon om skadevirkninger. Vi vil likevel motsette oss byråkratiske tiltak som
1151 tar sikte på å hindre at voksne mennesker kan nyte lovlige produkter.

1152

1153 FrP mener det må være lov å markedsføre alle produkter som lovlig kan omsettes i Norge.

1154

1155 Røyking er skadelig, både for den som røyker og andre rundt. Samtidig mener FrP at voksne mennesker er
1156 ansvarlig for eget liv. Dagens røykelov griper for langt inn i privatlivets sfære. Derfor ønsker FrP en
1157 gjennomgang av dagens røykelov med sikte på å unngå utilsiktede virkninger.

1158

1159

1160 **Fremskrittspartiet vil:**

- 1161 • liberalisere alkohollovgivningen.
- 1162 • oppheve mono-polet for omsetning av alkoholholdige drikker
- 1163 • sikre et tilfredsstillende kontrollsystem for omsetning av alkohol
- 1164 • at aldersgrensen for kjøp og skjenking av alkoholholdige drikkevarer settes lik
1165 myndighetsalderen
- 1166 • sette ned avgiften på alkohol og tobakk slik at den på sikt kommer på linje med våre naboland
1167 for å unngå handelslekkasje og smugling
- 1168 • Ikke avgiftsbelegge e-sigaretter som tobakk
- 1169 • At regulering av åpnings- salgs- og skjenketider fjernes
- 1170 • Reversere påbudet om bruk av såkalt «plain packaging» på tobakksprodukter.

1171

1172 **Boligpolitikk**

1173 Boligen er den største økonomiske investeringen mange av oss foretar. Det offentlige har et ansvar for at
1174 det blir lagt til rette for tilgjengelige tomteområder, og at det ikke innføres unødvendige særkrav og
1175 hindringer som legger unødvendig press på boligpriser og gjør det uforholdsmessig vanskelig å slippe inn
1176 på boligmarkedet. Press på boligprisene rammer først og fremst unge mennesker i etableringsfasen. FrP
1177 ønsker å liberalisere kravene til universell utforming og byggemåte. Vi ønsker også å liberalisere kravene
1178 som stilles til utleieenheter/sekundærboliger i eksisterende boliger; da unngår man at mange av disse må
1179 tas av leiemarkedet som følge av nye tekniske krav.

1180

1181 En spredt og mer fleksibel boligbyggingspolitikk er avgjørende for at boligmarkedet skal fungere og at
1182 boligprisene ligger på et riktig nivå. Dette krever politisk vilje til å satse på åpning av områder som i dag
1183 har sterke restriksjoner, fortetning i tettbebygde strøk, endring av markagrensene inkludert fjerning av
1184 Markaloven, liberal holdning til høyere bygging og reelle bevilgninger til investeringer i både vei- og
1185 kollektivnettverk i og rundt byene. Fremskrittspartiet ønsker gjennom slike virkemidler å legge til rette for
1186 økt boligbygging og redusere det unormale høye presset på boligmarkedet. Vi ønsker å fjerne
1187 fylkesmannsembetet samt redusere statlige innsigelser fra departementer og direktorater. Disse instansene
1188 har i stor grad stanset og forsinket planlagte byggeprosjekter.

1189

1190 Det er et viktig prinsipp at bankene står fritt til å foreta de nødvendige vurderinger om den enkeltes og
1191 familiens evne til å betjene lån. Vi ønsker derfor å fjerne egenkapitalkravet for boliglån og la bankene selv
1192 avgjøre den enkelte og familiens låneevne. Dette vil også bidra til å redusere behovet for antall personer
1193 som søker om startlån fra det offentlige. Den sterke veksten i antall lån gjennom kommunene de siste
1194 årene har vært en utvikling som har skapt en uheldig todeling av boliglånsmarkedet.

1195

1196 Hvert år står flere tusen studenter uten et sted å bo. FrP ønsker å gjøre det mulig for private aktører å
1197 bygge studentboliger på samme vilkår som studentsamskipnadene. Dersom dagens monopolordninger
1198 avskaffes, er det mulig å bygge flere boliger til en lavere pris og raskere. Vi ønsker å ta i bruk kreative
1199 løsninger brukt i andre land for raskt å kunne sette opp flere studentboliger, slik som for eksempel brakke-
1200 eller containerstudentbyer av høy kvalitet. Fremskrittspartiet ønsker i tillegg å heve grensen for hva unge
1201 mennesker årlig og totalt sett kan spare gjennom BSU-ordningen (Boligsparing for Ungdom).

1202

Skjema for forslag bes benyttet

1203 FrP er positiv til forsøk med kombinerte omsorgs-/studentboliger. Dette kan være en måte for flere
1204 studenter til å skaffe seg et rimelig sted å bo, samtidig som det kan bidra til økt trivsel og mindre ensomhet
1205 for de eldre beboerne.

1206
1207 Vi ønsker at Stortinget opphever lov om eiendomsskatt slik at kommunene fratras muligheten til å kreve
1208 inn skatt på eiendom. Eiendomsskatt ansees for å være en uverdlig dobbeltbeskatning av kommunens
1209 innbyggere og næringsliv og tar verken hensyn til den enkeltes inntekt eller gjeldsgrad. Vi ønsker også å
1210 fjerne dagens dokumentavgift. Dokumentavgiften er blitt en statlig inntektskilde som fordyrer boligkjøp
1211 uten at innbetalt avgift står i forhold til de faktiske omregistreringskostnadene.

1212
1213 Fremskrittspartiet er motstandere av dagens strenge strandsonopolitikk og boplikten.

1214
1215 **Fremskrittspartiet vil:**

- 1216 • legge til rette for økt regulering av tilgjengelige tomter i kommunene. ved å sette en stopper
1217 for mange av dagens innsigelser
- 1218 • reversere fordyrende detaljkrav til universell utforming, byggemåte og energikrav knyttet til
1219 oppvarming av bygg
- 1220 • heve grensen for sparing gjennom BSU-ordningen
- 1221 • fjerne det statlige egenkapitalkravet for boliglån
- 1222 • la private bygge studentboliger på lik linje med studentsamskipnadene
- 1223 • Offentlige reguleringer og avgifter i forbindelse kjøp og salg av bolig settes til selvkost
- 1224 • oppheve loven om eiendomsskatt
- 1225 • Innføre prøveordning med kombinerte omsorgs-/studentboliger
- 1226 • Øke utbyggingstakten av studentboliger
- 1227 • Etablere finansieringsordning for bygging av elevhybler etter samme modell som
1228 studentboliger
- 1229 • Stimulere til at privatpersoner finansierer kjøp av egen ulike typer privat omsorgsbolig

1230
1231
1232

1233 ENERGI

1234 Stabil og rimelig energiforsyning er grunnleggende for utviklingen av et moderne velstandssamfunn.

1235
1236 Norge er en av verdens ledende energinasjoner, med tilgang på nesten ubegrenset ren og fornybar energi.
1237 Med denne bakgrunnen er Norge en viktig aktør i det globale energibildet. Offentlige myndigheter må
1238 utvise vilje til å utnytte landets fornybare energiresurser, for å sikre strømforsyning både for
1239 husholdninger og næringsliv.

1240
1241 Norge er en energistormakt. Energisektoren er en viktig del av vårt næringsliv. Den skaper grobunn for
1242 teknologiutvikling, høy verdiskaping og god levestandard. Dette vil også komme landets innbyggere og
1243 næringsliv til gode gjennom tilgang til energi til en fornuftig pris.

1244
1245 Det må legges til rette for bruk av de energikilder/-bærere som totalt sett er mest lønnsomme,
1246 miljøvennlige og effektive for samfunnet. Symbolhandlinger som virker mot sin hensikt miljømessig og er
1247 fordyrende, må unngås.

1248
1249 Det er viktig å stimulere til smart bruk av energi. Skatte- og avgiftslettelse på energibesparende tiltak både
1250 for privatpersoner og næringsliv må gjøres langsiktige og forutsigbare, for eksempel gjennom å innføre
1251 skattefradrag for ENØK i husholdningene.

1252
1253 Strømnettet er avgjørende for kraftforsyningen, og myndighetene har et overordnet ansvar for denne
1254 infrastrukturen. Det er behov for en effektiv og rasjonell organisering av nettselskapene, slik at drift og
1255 vedlikehold av nettet blir optimalt, leveringssikkerheten høy og forbrukernes kostnader lave. Det er viktig
1256 at nettselskapene stimuleres til å bygge ut nett som muliggjør lønnsom kraftutbygging. De nettselskapene

1257 som ikke oppfyller sine forpliktelser for vedlikehold og oppgraderinger bør ikke få ta ut utbytte til sine
1258 eiere.

1259
1260

1261 **Vannkraft**

1262 Den store regulerbare vannkraften er ryggraden i kraftsystemet vårt. Fremskrittspartiet vil arbeide for at
1263 vannkraft igjen kan utnyttes i større grad. Vannkraft er en fornybar og miljøvennlig energi som har gitt
1264 norsk næringsliv et viktig konkurransefortrinn. Norsk vannkraft og vassdragsregulering spiller en viktig
1265 rolle for forsyning og verdiskaping, som klimatilak, og for demping av flom. Det er viktig å legge til rette
1266 for at bruk av vannkraftressursene kan videreutvikles. Vi er positive til utbygging av samfunnsøkonomisk
1267 lønnsomme og miljøtilpassede vassdragsprosjekter. FrP vil legge til rette for utbygging av allerede
1268 vernende vassdrag knyttet til randsonen.

1269

1270 Vannkraften bidrar til lønnsomme arbeidsplasser over hele landet. Nye utbyggingsprosjekter vil møte
1271 utfordringer med tanke. For å sikre fremtidig verskiddskapning må det legges opp til en vurdering av den
1272 totale skatte- og avgiftsbelastningen for vannkraftproduksjon.

1273

1274 Staten må stimulere til opprustning/oppgradering av eksisterende vannkraftverk gjennom skattesystemet.
1275 Konesjonsbehandling av vannkraft må forenkles, dette gjelder spesielt med hensyn til utbygging av små-,
1276 mini- og mikrokraftverk, som har et stort potensial og positive miljøeffekter. Konesjonsbehandling for
1277 små-, mini- og mikrokraftverk overlates til kommunen.

1278

1279 Vi ønsker nasjonal kontroll over energiresursene for å sikre at arbeidsplasser, hovedkontor og
1280 utviklingsarbeid ligger i Norge. Samtidig har vi ingen motforestillinger mot at private kan eie
1281 kraftverk/kraftselskap når det er hensiktsmessig. Norsk industri har eid kraftverk i over 100 år, og derved
1282 sikret arbeidsplasser, bosetting og verdiskaping rundt i landet.

1283

1284 **Alternative energikilder**

1285 Det finnes mange ulike alternativer som kan ha et potensial i vår energiforsyning – enten direkte gjennom
1286 termisk energi eller via elektrisitetsproduksjon. Noen av disse er bioenergi, bølgekraft, tidevannskraft,
1287 jordvarme, solceller, fusjonsenergi, vindkraft og vindturbiner til havs. Økt bruk av nye fornybare
1288 energikilder kan bidra til å gjøre energibruken mer fleksibel og bidra til verdiskaping.

1289

1290 Investeringer i anlegg til for eksempel jordvarme eller sjøvarme bør gjøres fradragsberettiget for alle, slik at
1291 den miljøvennlige energitilgangen økes.

1292

1293 En slik tilnærming til alternative energikilder sikrer mest mulig energi til lavest mulig pris, samtidig som
1294 man skal legge til grunn viktige momenter som støy og miljøpåvirkning. Det bør stimuleres til utvikling av
1295 nye energiteknologier, men man bør avvente storstilt implementering av slike teknologier til de viser seg å
1296 være robuste og lønnsomme.

1297

1298 Stat, fylkeskommune eller kommune bør ikke kunne pålegge etablerte bygg å knytte seg til alternative
1299 energikilder dersom dette medfører kostnader utover normale etableringskostnader.

1300

1301 **Kjernekraft**

1302 Verdens forventede vekst i energibruk i dette århundret vil være en stor utfordring når det gjelder
1303 ressurser, velstand og stabilitet mellom land. Som energinasjon bør Norge arbeide aktivt for å utvikle nye
1304 energiteknologier som kan bidra til å dekke energibehovet.

1305

1306 Fremskrittspartiet mener kjernekraft er en av flere teknologier som må vurderes. Norge bør derfor se
1307 nærmere på det potensialet som ligger i videreutvikling av moderne kjernekraft, deriblant bruk av thorium
1308 som energiresurs. Dette vil være viktig for Norge, selv om man velger ikke å bygge kjernekraft. Med få
1309 unntak har alle våre naboland kjernekraft i dag, og flere land vil bygge ut ny kjernekraft.

1310

1311 Det er fortsatt utfordringer knyttet til kjernekraft, men Norge bør likevel meldes inn i Euratom og ta del i
1312 internasjonal kunnskapsutvikling og forskning på kjernekraft. På den måten kan man bidra til å utvikle
1313 tryggere og mer moderne kjernekraftverk, samtidig som man bidrar til utvikling av utslippsfri energi til
1314 verden.

1315
1316 Norge bør etablere ett fullverdig kjernekraftverk basert på Thorium. Prosjektet bør legges ut på anbud
1317 men ha statlig styring fra IFE (Institutt for energiteknikk). Utvinning av Thorium til anlegget må finne
1318 sted i Norge.

1319
1320

1321 **Fossile energikilder**

1322 Fremskrittspartiet vil legge til rette for økt bruk av naturgass til innenlandsk verdiskaping og i
1323 husholdningene, samt for bruk av gass som drivstoff i samferdselssektoren. Hovedinfrastruktur for
1324 naturgass, herunder flytende naturgass (LNG) og flytende petroleumsgass (LPG), må være et offentlig
1325 ansvar. Det skal ikke stilles særnorske krav til eksempelvis CO₂-rensing.

1326
1327

1328 **Petroleumsvirksomheten**

1329 Petroleumsnæringen er Norges desidert største og viktigste industri og representerer betydelige verdier,
1330 samt at den utgjør en viktig motor i norsk økonomi. Denne næringen står for rundt en fjerdepart av den
1331 samlede verdiskapingen i Norge, det er en betydelig sysselsetting med lønnsomme arbeidsplasser og bidrar
1332 til både industriell og teknologisk utvikling av stor betydning.

1333

1334 Norsk olje- og gasspolitikk må stimuleres til fortsatt verdiskaping, lønnsomhet og konkurransekraft i
1335 bransjen. Verdiskapingen kan samtidig ikke tas for gitt, da den i stor grad påvirkes av priser på
1336 verdensmarkedet. Fremskrittspartiet vil føre en offensiv politikk for å motvirke en videre negativ utvikling
1337 av produksjonen.

1338

1339 Utfordringene for petroleumsnæringen blir stadig mer komplekse. Store deler av ressursene befinner seg
1340 på større dyp, er mindre i volum og lenger fra land. Det er behov for kontinuerlig kompetanse- og
1341 teknologiutvikling dersom man skal opprettholde aktivitetsnivået på norsk sokkel. Bransjen trenger derfor
1342 langsiktige, forutsigbare og konkurransedyktige rammebetingelser. Det må stimuleres til konkurranse og
1343 høyt mangfold på norsk sokkel.

1344

1345 Skattesystemet må aktivt bidra til å gjøre nisje- og haleproduksjon mer lønnsom, slik at vi øker levetiden
1346 på feltene og får en høyest mulig utvinningsgrad.

1347

1348 Norsk petroleumsnæring er på mange områder ledende i miljøarbeidet. Bransjen har vist en vilje og evne
1349 til å møte utfordringer og finne nye løsninger som gir tillit til fremtidig petroleumsvirksomhet utenfor
1350 kysten. Staten må øke sitt bidrag til en bedre oljevernberedskap, med sikte på å unngå miljøkatastrofer ved
1351 uhell. Dette er også viktig med hensyn til økt skipstrafikk fra russiske olje- og gassfelter.

1352

1353 Det er viktig å sikre tilgang til nye attraktive letearealer, også i nordområdene. En videreutvikling av
1354 sokkelen i nord vil kunne gi et løft til næringslivet i den nordlige landsdelen. FrP vil åpne for
1355 konsekvensutredning av Nordland VI, VII og Troms II (havområdene utenfor Vesterålen, Lofoten og
1356 Troms) snarest mulig, med den hensikt å åpne for petroleumsvirksomhet. Virksomheten må foregå i
1357 henhold til strenge miljøstandarder i samarbeid med fiskerinæringen, og i tråd med Petroleumslovens
1358 bestemmelser.

1359

1360 Teknologiutvikling innen oljebransjen er særdeles viktig for fremtidig verdiskaping for nasjonen og norsk
1361 petroleumsindustri globale konkurransevne. Et jevnt høyt aktivitetsnivå på norsk sokkel sikrer at vi
1362 fortsatt kan utvikle verdensledende kompetanse i tilknytning til petroleumssektoren. Slik
1363 teknologiutvikling har betydelige positive ringvirkninger for næringslivet for øvrig. Petroleumsrelaterte
1364 forskningsprogrammer er med å legge grunnlaget for økt verdiskaping og sysselsetting i industrien i

Skjema for forslag bes benyttet

1365 fremtiden. Skal vi skape like mange lønnsomme arbeidsplasser i fremtiden i petroleumsindustrien er det
1366 viktig å øke satsingen på petroleumsteknologi.
1367
1368 Staten er den desidert største aktøren på norsk sokkel. Staten må derfor ta et langt større ansvar for FoU
1369 innen petroleumsnæringen. Det bør opprettes et energi- og petroleumsforskningsfond for å sikre
1370 langsiktigheten i denne forskningen.
1371

1372 **Industrien**

Dissens 10:

Et mindretall i komiteen ønsker å ta ut kapittel om "Industrien"

1373 Norge skaper store verdier basert på energiressursene våre. Disse ressursene gir grunnlaget for
1374 næringsutvikling og verdiskaping. Energi er den avgjørende innsatsfaktoren for viktige deler av norsk
1375 industri og næringsliv for øvrig. For industrien har energi vært den viktigste innsatsfaktoren.
1376 Kraftkrevebde industri skaper i dag verdier for xx milliarder og sysselsetter xx mennesker.
1377 Fremskrittspartiet vil legge til rette for at norsk industri kan dra økt nytte av våre fornybarressurser i
1378 fremtiden.

1379
1380 Stabile og forutsigbare rammebetingelser er avgjørende for at industrien skal kunne få til økt verdiskaping
1381 i hele landet. Vi må legge til rette for at også nye typer kraftkrevende industri etableres i Norge. Ved å ha
1382 tilgang til ren fornybar regulerbar krafttilgang styrkes også industriens konkurransekraft. Store datasentre
1383 etableres i større grad i land som produserer ren energi. Her har Norge et gigantisk fortrinn.

1384
1385 Fremskrittspartiet vil være garantisten for at industrien får opprettholdt forutsigbar krafttilgang. Vi vil til
1386 enhver tid bidra til å opprettholde industriens og private aktørers mulighet til å erverve inntil en tredjedel
1387 av kapitalen og stemmene i offentlige ansvarlige vannkraftselskaper. Dette vil gi flere industriaktører
1388 mulighet til langsiktig forutsigbar tilgang til kraft, noe som igjen bidrar til økt verdiskaping og sysselsetting
1389 i industrien i hele landet.

1390
1391 Enova har en nøkkelrolle for å bidra til å styrke industriens konkurransekraft i Norge. Derfor er det viktig
1392 at Enovas arbeid styrkes slik at de kan rette økt fokus på å støtte prosjekter i kraftkrevende industri.
1393 Enovas støtte har gitt store resultater hvor effektiviteten økes, samt at energibruken går ned. Aluminium
1394 og silisium vil være viktige vekstkomponenter innen kraftkrevende industri i årene foran oss. Derfor vil vi
1395 legge til rette for at mer av denne typen industri vil skape verdier og sysselsetting i Norge, enn i kullfyrte
1396 økonomier som for eksempel Kina eller India.

1397
1398 **Fremskrittspartiet vil:**

- 1399 • bygge ut mer miljøvennlig vannkraft og forenkle konsesjonsbehandlingen
- 1400 • stimulere til økt kraftproduksjon
- 1401 • bedre forholdene for eksport og import av elektrisk kraft
- 1402 • legge til rette for økt bruk av gass innenlands.
- 1403 • intensivere forskning på kjernekraft, med fokus på thorium
- 1404 • ha økt satsing på forskning innenfor fornybar energi og alternative energiproduksjonsmetoder
- 1405 • åpne for økt petroleumsvirksomhet i Nord-Norge, herunder områdene Nordland VI og VII,
1406 samt Troms II, Jan Mayen, Møreblokkene og Barentshavet Nord
- 1407 • sikre større satsing på FoU innen petroleumssektoren
- 1408 • stimulere til økt nisje- og haleproduksjon for å øke utvinningsgraden på felt
- 1409 • at konsesjonsmyndighet til små-, mini- og mikrokraftverk tillegges kommunen
- 1410 • tillate skånsomme og kunnskapsbaserte utbygginger i vernede vassdrag
- 1411 • utbyggingsprosjekter i områder med kraftmangel prioriteres
- 1412 • sørge for høyt, aktivt og forutsigbart tempo på tildeling i TFO og nummererte
1413 konsesjonsrunder

- 1414
- 1415
- 1416
- 1417
- legge til rette for mer kraftkrevende industri i Norge, som for eksempel aluminium-silisiumsindustri, samt kraftkrevende datasentre.
  - styrke Enovas satsing knyttet til kraftkrevende industri

MILJØ

Naturvern og friluftsliv

1420 Fremskrittspartiet støtter allemannsretten, med individuelt ansvar for å ferdes på en hensynsfull måte, med
1421 tanke på grunneier, miljø og andre som benytter seg av friluftsanset. Både grunneier og allmennheten har
1422 et ansvar for å motvirke konflikter. Der konflikter oppstår skal disse løses lokalt, ved anvendelse av lover
1423 og forskrifter, samt lokale forhold. Den private eiendomsretten skal tillegges særlig vekt i slike tilfeller.

1424

1425 Grunneiers interesser bør sikres bedre når det gjelder allmennhetens grense mot innmark og privat sfære.

1426 Det generelle forbudet mot bygging i 100-meterssonen skal fjernes, **men det må samtidig sikres at det er**
1427 **tilstrekkelig med strandsone tilgjengelig for allmennheten.**

1428

Dissens 11:

Komiteens mindretall ønsker å legge til følgende til siste setning i avsnittet over:
ny bisetning «eksempelvis ved at kommunen opparbeider sine egne strandeieendommer.»

1429

1430 Ved opprettelse av nye naturreservater, nasjonalparker og lignende, skal lokaldemokratiet tillegges
1431 avgjørende vekt. Prinsippet om ”vern gjennom bruk” skal uansett legges til grunn. Restriksjoner knyttet til
1432 vern skal kun være utformet for å hindre ødeleggelse av naturgrunnlaget. FrP ser positivt på å vurdere
1433 opphevelse av allerede vedtatte verneområder.

1434

1435 Det må satses på etablering av turloyper og andre friluftsanser som kommer folk flest til gode.
1436 Tilrettelagt for gammel og ung med universell utforming der det er hensiktsmessig, vil dette for mange
1437 være det man trenger for å kunne komme seg ut i aktivitet.

1438

1439 FrP vil la kommunene forvalte lov om motorferdsel i utmark. Motorisert ferdsel i utmark må tilpasses
1440 friluftslivet, men bør også kunne inngå som en del av det. De gode løsningene for håndtering av denne
1441 utfordringen ligger ute i kommunene, blant dem som bor der og kjenner de lokale forholdene. Norge har
1442 store avstander, spredt bosetting og et næringsgrunnlag sterkt knyttet til primærnæringene, turisme, jakt og
1443 fiske. Dette tilsier at man burde ha en svært fleksibel holdning til snøscooterbruk i mange deler av landet.

1444

1445 FrP ønsker også å harmonere lovverket knyttet til bruk av vannscooter med lovverket for bruk av
1446 småbåter.

1447

1448 Friluftsliv er et viktig tema blant annet når det gjelder skole, undervisning og folkehelse. Friluftsliv er også
1449 et viktig område for utvikling av reiselivsbaserte næringer.

1450

Fremskrittspartiet vil:

- 1451
- ivareta allemannsretten og sikre tilgang til skog og mark
  - at grunneier skal motta inntekter fra fiskekort og jaktkort som i dag
  - sikre tilstrekkelig tilgang til strandsonen for allmennheten
  - at ved verving av store naturområder bør det i hovedsak være offentlige eiendommer som vernes, eller ved frivillig avståelse av grunn fra private
  - at ved båndlegging av privat jord skal det gis markedsmessig erstatning
  - tilrettelegge for turstier med størst mulig grad av universell utforming
  - at forvaltning av strandsonen skal skje lokalt
- 1452
- 1453
- 1454
- 1455
- 1456
- 1457
- 1458
- 1459

1460

1461 Forurensning og utslipp

1462 Med forurensning mener vi hovedsakelig utslipp av stoffer i jord, luft eller vann som kan skade folks
1463 helse, eiendom eller naturen. Tiltak som skal begrense forurensningen, må være effektive og ivareta
1464 prinsippet om likhet for loven. Forurensning kjenner ingen landegrenser, og en vesentlig del av
1465 forurensningen i Norge skyldes utslipp fra andre land. Det er viktig å få på plass internasjonale avtaler på
1466 miljøområdet slik at Norge ikke ensidig tar belastningen for miljøtiltak.

1467

1468 Like virksomhetstyper bør ha mest mulig like utslippstillatelser, både i et nasjonalt og et internasjonalt
1469 perspektiv. Dagens praksis og lovverk, hvor hver bedrift behandles individuelt, er uheldig fordi dette fører
1470 til konkurransevridning og unødvendig byråkrati. Det er behov for en streng miljølovgivning hvis viktigste
1471 oppgave skal være å hindre at noen skader andres helse, eiendom eller naturen. Det må vurderes å
1472 totalforby særdeles farlige eller ødeleggende stoffer og produksjonsmetoder. Dette arbeidet bør dog først
1473 og fremst gjøres i internasjonale fora, for eksempel innenfor EU/EØS-samarbeidet, ikke gjennom
1474 ensidige nasjonale bestemmelser.

1475

1476 Påbud bør kunne benyttes der hvor det finnes anerkjente rensemetoder som kan anvendes uten urimelige
1477 høye kostnader for næringen. Konsesjoner og utslippstillatelser bør benyttes i gitte situasjoner og gis av
1478 miljøvernmyndighetene. I konsesjonsvilkårene må det klart fremgå hvor store og hvilke type årlige utslipp
1479 det gis tillatelse til. Tillatelser til utslipp av gasser som kan gi langtransportert forurensning, skal være
1480 omsettelige, slik at de kan selges til en annen bedrift eller følge med produksjonsanlegget dersom det
1481 overdras til nye eiere.

1482

1483 Vi ønsker å redusere overflødig byråkrati hos klima- og miljøverndepartementet, fylkesmennene og i
1484 kommunene, og vil gi miljødirektoratet oppgaven med å påse at forurensningsbestemmelsene etterleves.
1485 Politiet bør styrke sin kompetanse på etterforskning av brudd på miljøvernlovgivningen.

1486

1487 Fremskrittspartiet vil:

- 1488 • arbeide for internasjonale miljøavtaler som sikrer like rammebetingelser
- 1489 • at miljøavgifter i størst mulig grad øremerkes miljøtiltak

1490

1491

1492 Klima

1493 Jordens klima skifter over tid, av både naturlige endringer og gjennom menneskeskapte bidrag. Vi vet for
1494 lite om i hvor stor grad disse to ulike størrelsene påvirker klimaendringene. Derfor er det viktig å legge et
1495 føre-var-prinsipp til grunn for klimapolitikken, i stedet for å kanalisere all innsats i en bestemt retning. Det
1496 betyr at det er fornuftig å prioritere tiltak som har en tilleggseffekt utover det å være et klimatiltak. Det
1497 forskes for lite på naturlige klimaprosesser, sammenlignet med forskning på menneskeskapte bidrag til
1498 klimaendringene.

1499

Dissens 12:

Komiteens mindretall ønsker å ta inn følgende avsnitt:

FrP mener at klimaendringer skyldes naturlige variasjoner og tar avstand fra påstanden om at klimaendringer skyldes menneskenes marginale utslipp av klimagasser.

1500

1501

1502 FrP vil stimulere til bredere forskning og åpen, kritisk debatt rundt årsaker til, og omfanget av,
1503 klimaendringer. God forståelse om utfordringen er viktig slik at man bedre kan prioritere samfunnets
1504 knappe ressurser til ulike formål, som å forebygge eller bedre å tilpasse oss uønskede endringer i naturen.

1505

Skjema for forslag bes benyttet

1506 Det er nødvendig med en nyansert klimadebatt. Problemstillingen som politikere og forskere fra FNs
1507 klimapanel retter oppmerksomheten mot, kan være alvorlig. Advarslene gir grunnlag for varsomhet.
1508 Samtidig kan det være uheldig og uriktig å koble enhver flom, hete- eller kuldebølge, storm og andre
1509 værformer til påstanden om menneskeskapt klimaendring. Innen slike samfunnsomfattende
1510 problemstillinger er det viktig å sikre robuste, langsiktige beslutninger som har støtte i befolkningen og
1511 som forvalter skattebetalernes penger på en optimal måte.

1512
1513 Internasjonale miljøutfordringer må løses gjennom internasjonale avtaler, som innbefatter mekanismer for
1514 kostnadseffektiv gjennomføring. FrP legger til grunn at Norge skal gjennomføre fornuftige tiltak for å
1515 kutte CO₂-utslipp både nasjonalt og internasjonalt. FrP er skeptisk til ukritisk bruk av "føre-var-
1516 prinsippet. Vi forutsetter at tiltak er resultatorienterte og baseres på langsiktige kost/nytte-vurderinger.
1517
1518

Dissens 13:

Komiteens mindretall ønsker å erstatte teksten markert i rødt over med følgende:

Internasjonale miljøutfordringer må løses gjennom internasjonale avtaler, som innbefatter mekanismer for kostnadseffektiv gjennomføring. FrP legger til grunn at Norge skal gjennomføre fornuftige tiltak for å kutte CO₂ -utslipp både nasjonalt og internasjonalt. Vi forutsetter at tiltak er resultatorienterte og baseres på langsiktige kost/nytte-vurderinger.

1519
1520 FrP er kritisk til å bruke klimapolitikken til å øke skatter, avgifter og utgifter for innbyggere og bedrifter.
1521 Man skal ha respekt for skattebetalernes penger og innbyggernes ønske om forutsigbarhet og fleksibilitet i
1522 hverdagen. Vi er derfor kritiske til å innføre stadig nye forbud, påbud, restriksjoner og andre offentlige
1523 inngrep som begrenser enkeltmenneskets frihet eller svekker norsk konkurransekraft. FrP vil i stedet
1524 stimulere miljøvennlig adferd gjennom positive virkemidler.

1525
1526 Norsk næringsliv er allerede langt fremme når det gjelder miljøvennlig produksjon med lavt ressurs- og
1527 energiforbruk. FrP vil at staten stimulerer til videre forskning, utvikling og implementering av ny energi-
1528 og miljøvennlig teknologi, med sikte på å styrke norske næringsklyngers konkurransevne.
1529

1530 Norge må unngå særnorske, strenge CO₂-tiltak som fører til at næringsaktivitet og arbeidsplasser flyttes til
1531 andre land for å pynte på det norske CO₂-regnskapet. En global klimaavtale må forhindre såkalt
1532 karbonlekkasje og ha mekanismer som utjevner konkurranseulempen mellom industri som må svare for
1533 CO₂-kostnader, og industri i land hvor slike kostnader ikke finnes. Et nasjonalt tak for CO₂-utslipp
1534 vanskeliggjør videreutvikling og nyetablering i norsk industri. Dagens CO₂-målsetting om et absolutt
1535 tak for nasjonale utslipp, må erstattes med et mål om gradvis reduksjon i CO₂-nivået innenfor ulike
1536 næringer.
1537
1538
1539

Dissens 14:

Komiteens mindretall ønsker å legge til følgende setning:

Utslipp av CO₂ bør prises likt innenfor alle bransjer. Dette forutsetter imidlertid en veksling av avgifter.

1540
1541
1542 **Ressursforvaltning og avfallshåndtering**
1543 Fremskrittspartiet mener at privat eierskap er en god garanti for at naturressurser blir forvaltet på en god
1544 måte. Når fornybare ressurser er i privat eie, har eierne egeninteresse av å sikre at man for all fremtid kan
1545 høste et utbytte. Statens jord- og skogeiendommer som ikke har allmenn interesse, bør selges til private

Skjema for forslag bes benyttet

1546 aktører eller overdras til kommuner. Tillatelser til å utnytte deler av ressursene i havet, skal som i dag,
1547 tildeles av staten. Disse tillatelsene bør imidlertid kunne omsettes mellom private aktører.

1548
1549 Vi vil arbeide for en rasjonell, miljøvennlig og effektiv håndtering av avfall fra husholdninger og bedrifter.
1550 Vi mener at moderne forbrenningsanlegg i størst mulig grad må tas i bruk, og at forholdene legges til rette
1551 for at slike anlegg kan etableres og drives uten at avfallet må fraktes over lange strekninger. Varmen fra
1552 anleggene bør brukes til oppvarming av vann, fjernvarme eller elektrisitetsproduksjon.

1553
1554 Vi bør i større grad utnytte ressursene i våtorganisk avfall til biogassproduksjon.

1555
1556 Vi ønsker å gi industri og næringsliv best mulige rammebetingelser som kan lette arbeidet med
1557 kildesortering og stimulere til gjenbruk. Vi mener at å konkurransestimulere avfallsektoren vil gi
1558 økonomiske og miljømessige gevinster.

1559
1560 Differensierte avfallsgebyrer er et positivt virkemiddel for å skape et rettferdig system som belønner dem
1561 som forurenser minst, med lavere avgifter.

1562
1563 Avgiftssystemet for avfallshåndtering må legges opp slik at det ikke legger til rette for eksport av avfall.

1564
1565 **Fremskrittspartiet vil:**

- 1566 • konkurransestimulere avfallssektoren
- 1567 • ha differensierte avfallsgebyrer
- 1568 • Produkter som inneholder mikroplast skal merkes tydelig.

1569
1570

1571 **TRYGGHET FOR LIV OG EIENDOM**

1572 Utviklingen i trusselbildet har blitt mer alvorlig de senere år. Samtidig er beredskap og forebygging bedret,
1573 og vår evne til å håndtere alvorlige hendelser er styrket.

1574
1575 Videreutvikling og vedlikehold av beredskapen mot nasjonale hendelser, terror og organisert kriminalitet
1576 er viktig, i tillegg til at vi også fortsatt må være i stand til å forebygge, etterforske og påtale
1577 «hverdagskriminalitet». Vi må ytterligere styrke arbeidet med bekjempelse av tilfeldig terror og
1578 terrorhandlinger som har til hensikt å skremme befolkningen.

1579

1580 **Politi**

1581 Fremskrittspartiet ønsker et troverdig, moderne, handlekraftig, folkelig og ansvarlig politi. FrP vil sikre
1582 gjennomføringen av nærpoltireformen til det beste for folk flest. Slik sikrer vi rett kompetanse og kvalitet
1583 i politiavdelingene.

1584
1585 Politiet må settes i stand til å kunne forebygge og følge opp lovbrudd. Politiet må ha nødvendig utstyr og
1586 lovmessig grunnlag for å kunne arbeide på en god og effektiv måte. Investeringer i audiovisuelt utstyr og
1587 IT-utstyr kan bidra til effektivisering av politiets arbeidsmetoder. Dette kan bidra til å frigjøre ressurser slik
1588 at vi kan få flere politifolk ute i gatene og færre på kontor med administrative oppgaver.

1589
1590 FrP mener flere oppgaver kan flyttes fra Politidirektoratet (POD) og ut til landets politidistrikter. Et
1591 eksempel på slike oppgaver er HR.

1592
1593 FrP ønsker å gi politiet lettere tilgang til våpen, og åpner for generell bevæpning av politiet i de
1594 politidistriktene som ser behov for dette. Våpentrening på politihøyskolen og den generelle treningen etter
1595 endt utdanning må styrkes.

1596
1597 Mange steder sjeneres innbyggerne av at tiggere og andre grupperinger bedriver en uønsket og kriminell
1598 virksomhet i hverdagen, uten at dette blir slått ned på av politiet. Vi ønsker å sikre politiet en tydeligere
1599 hjemmel for å sikre offentlig ro og orden, samt å gjeninnføre forbudet mot tigging.

1600

Dissens 15:

Komiteens mindretall ønsker å ta inn følgende:

Det bør tillates prøveprosjekter i de største byene der en kan opprette et lokalt politi som skal prioritere å sikre offentlig ro og orden. Hensikten er å få mer nærpoliti som kan håndtere særskilte utfordringer knyttet til ro og orden. Dette må skje som et samarbeid mellom stat og kommune for å øke politidekning og beredskap der dette er ønskelig lokalt.

1601

1602 Innbyggerne skal ha trygghet for at det offentlige ikke kontrollerer privatlivet. Vi ønsker derfor å begrense
1603 bruken av overvåkning med unntak av de saker som gjelder rikets sikkerhet og alvorlig kriminalitet.

1604 Domstolene skal godkjenne bruk av overvåkning. Det bør i enkelte alvorlige saker kunne gis anledning for
1605 politiet til å bruke provokasjoner for å avsløre alvorlig kriminell aktivitet.

1606

1607 Kampen mot kriminelle må skjerpes. Kriminalitet som utøves av utlendinger, gir lovlydige innvandrere et
1608 dårlig renommé. Alle utenlandske statsborgere som blir straffet med mer enn tre måneders ubetinget
1609 fengsel, skal utvises. Utvisning alene er imidlertid ikke nok for å forebygge kriminalitet, men må
1610 kombineres med en god integreringspolitikk. En strammere kurs i innvandringspolitikken vil også gagne
1611 den folkelige forståelsen for de mange lovlydige utlendingers tilstedeværelse.

1612

1613 I hvert politidistrikt bør det bygges opp beredskapssentre, fortrinnsvis med helikopterbistand og
1614 beredskapstropper med lav responstid dersom det inntreffer kriser. Der det er hensiktsmessig, kan
1615 politidistriktene samarbeide om slike beredskapssentre.

1616

1617 FrP vil også endre politiutdanningen og rekrutteringen til politiet. Politiet trenger en modulbasert og
1618 differensiert politiutdanning. Politiet må i større grad knytte til seg den kompetansen etaten trenger. Det
1619 må være mulig å ta deler av en politiutdanning og kvalifisere seg til spesifikke oppgaver, fremfor dagens
1620 praksis der alle blir først generalister, for deretter å spesialisere seg innen enkelte fagområder. Utdanningen
1621 må også legges om til å inneholde mer politifag og operativ trening.

1622 På denne måten får politiet større spisskompetanse og kan rekruttere nødvendig personell raskere.

1623

1624

1625 Det bør i tillegg i større grad satses på at sivile kan overta arbeidsoppgaver for politiet. For eksempel kan
1626 sivile settes til å analysere datakriminalitet og regnskapskriminalitet.

1627

1628 FrP vil opprette et eget investeringsbudsjett for politiet slik at nødvendige investeringer ikke går på
1629 bekostning av den daglige operative drift. I tråd med det vi har foreslått i mange år, vil nødvendig IKT-
1630 opprusting, innkjøp av biler og sikkerhetsutstyr skilles ut fra driftsbudsjettet og således sikre høy
1631 bemanning og tilstedeværelse samtidig som politiet fornyer nødvendig utstyr og infrastruktur.

1632

1633 FrP mener tolletaten skal ha begrenset politimyndighet og settes i stand til å ta en mer aktiv rolle i
1634 kriminalitetsbekjempelsen ved grensene. Narkotikahandel og menneskehandel er områder der tolletaten
1635 har kompetanse som i mye større grad bør benyttes for å heve effektiviteten i kriminalitetsbekjempelsen
1636 samtidig som politiet blir avlastet. Tolletaten skal ha adgang til å skrive ut forenklede forelegg og således få
1637 avgjort de enkleste og minst alvorlige sakene på stedet.

1638

1639

1640 FrP mener arbeidet mot trafficking, menneskehandel og seksuelle overgrep mot barn må styrkes. Dette er
1641 ofte grenseoverskridende kriminalitet der internasjonalt samarbeid vil gjøre kriminalitetsbekjempelse
1642 lettere. Vi ønsker derfor å styrke samarbeidsprosjekter.

1643

1644 Foreldre dømt for overgrep mot egne barn skal fratras omsorgs- og samversretten,

1645

Skjema for forslag bes benyttet

1646 Kriminelle som har begått alvorlige seksuelle overgrep mot barn skal kunne dømmes til behandling med
1647 medisinsk kastrering under nøye oppfølging.

1648

1649 **Fremskrittspartiet vil:**

- 1650 • prioritere mer ressurser til politiet, og sikre et godt nærpoliti.
- 1651 • sikre at hovedstadspolitiet har nok ressurser til å kunne ivareta også nasjonale oppgaver .
- 1652 • innføre en ny politiutdanning i flere trinn.
- 1653 • få inn andre faggrupper for å ivareta støttefunksjoner i politiet og rendyrke oppgavene til faglært
- 1654 politi.
- 1655 • akseptere bruk av forhåndsgodkjent rom- og telefonavlytting, samt bevisprovokasjoner.
- 1656 • akseptere bruk av forhåndsgodkjent overvåkning i saker som vedrører rikets sikkerhet og alvorlig
- 1657 kriminalitet.
- 1658 • styrke politiets mulighet til å sikre offentlig ro og orden.
- 1659 • utvise utenlandske statsborgere som dømmes til ubetinget fengsel i tre måneder eller mer.
- 1660 • etablere et eget Transportpoliti.
- 1661 • styrke samarbeidsprosjekter i kampen mot trafficking, menneskehandel og seksuelle overgrep mot
- 1662 barn.
- 1663 • at utrykningskjøretøy skal unntas MVA og engangsavgift.
- 1664 • ha flere politihunder, deriblant narkotikahunder.
- 1665 • øke antall politihelikoptre på landsbasis for å få bedre dekning nasjonalt
- 1666 • Nasjonale politifunksjoner som for eksempel beredskapstroppen, bombegruppen og andre
- 1667 spesialfunksjoner dekkes gjennom en nasjonal overslagsbevilgning gitt av Stortinget.
- 1668 • Styrke grensekontrollen.
- 1669 • utvide og etter hvert få et nasjonalt dyrepoliti.
- 1670 • vurdere aktuelle tiltak for å forebygge mot gjentatte overgrep mot barn og unge.
- 1671

1671

1672 **Påtalemyndigheten**

1673 Påtalemyndigheten må settes i stand til raskt å kunne følge opp de sakene som er ferdig etterforsket av
1674 politiet. Vi mener at det offentlige bør gis anledning til å leie inn privatpraktiserende advokater til å føre
1675 straffesaker for å få avvirket den store saksmengden.

1676

1677 Fremskrittspartiet aksepterer ikke at straffesaker med kjent gjerningsmann henlegges på grunn av
1678 kapasitetsproblemer.

1679

1680 Vi ønsker å utvide den offentlige rettshjelpsordningen. Det er stort behov for fri rettshjelp, særlig blant
1681 vanskeligstilte grupper. For å avhjelpe det økende behovet, må også frivillige rettshjelpstiltak støttes.

1682

1683 **Fremskrittspartiet vil:**

- 1684 • sørge for at saker med kjent gjerningsmann ikke blir henlagt
- 1685 • at politi- og påtalemyndighet i enkeltsaker skal utøve sine plikter uavhengig av regjering og
- 1686 storting
- 1687 • at politi- og påtalemyndighet skal være klart atskilt fra hverandre for å oppnå uavhengighet og
- 1688 best mulig rettssikkerhet
- 1689 • at politijurister gis relevant etterutdanning/videreutdanning for å sikre kvalitet, kompetanse og
- 1690 effektivitet i politiarbeidet.
- 1691

1691

1692 **Fengsel og kriminalomsorg**

1693 Fremskrittspartiet vil fjerne soningskøen. Dette kan blant annet gjøres ved å la private aktører bygge, eie
1694 og drifte fengsler på oppdrag fra staten. Soningskøen rammer domfelte, ofre og samfunnet for øvrig.
1695 Befolkningen mister tillit til rettsstaten når gjerningsmenn, også etter alvorlige forbrytelser, kan gå fritt
1696 rundt i påvente av soning. Særlig belastende er dette for ofrene og deres familier. Utenlandske statsborgere
1697 som begår kriminalitet i Norge, skal, så sant det er mulig, sone i hjemlandet.

1698

Skjema for forslag bes benyttet

- 1699 Elektronisk kontroll bør begrenses til bruk overfor dem med mindre forseelser og i overgangen fra
1700 ordinær soning til frihet. Dette inkluderer også permisjoner.
1701
- 1702 Soningskapasiteten i Norge må utvides. Frp vil starte med å utvide kapasiteten i eksisterende fengsler der
1703 det er mulighet for dette.
1704
- 1705 Det er viktig at straff virker preventivt. Dagens fengselsstraff i Norge er ikke i tilstrekkelig grad preventiv
1706 for dem som kommer hit med den hensikt å utføre kriminelle handlinger. FrP vil derfor etablere egne
1707 enheter for utenlandske kriminelle i eldre fengsler med noe lavere standard og uten økonomiske og sosiale
1708 ytelser for de innsatte.
1709
- 1710 Norge bør utnytte de soningsavtaler vi har med de kriminelles hjemland, og eventuelt reforhandle disse
1711 slik at de kan bli mer effektive. Samtidig må det arbeides med å få på plass soningsavtaler med enda flere
1712 land, slik at vi kan kjøpe soningsplasser i hjemlandet for de aller fleste som uansett skal utvises.
1713
- 1714 Det bør rettes et særskilt fokus på unge mennesker som soner i fengsel. Dette med sikte på at unge
1715 kriminelle ikke skal falle mellom flere stoler. Ungdomsenhetene bør ha spesielt tilrettelagte
1716 rehabiliteringstiltak med tanke på tilbakeføring til samfunnet og en hverdag uten kriminalitet. Denne
1717 gruppen har behov for klare rammer og bedre forutsigbarhet i hverdagen, noe som gjør kriminalomsorgen
1718 godt egnet til oppfølging av straffereaksjoner mot dem.
1719
- 1720 FrP ønsker at det skal være adgang til å foreta undersøkelser ved bruk av teknisk utstyr eller hund på alle
1721 personer både i fengselsavdeling med høyt sikkerhetsnivå og i fengselsavdeling med særlig høyt
1722 sikkerhetsnivå, inkludert fengselets ansatte, konsulær representant og offentlig myndighetsrepresentant.
1723 Dette med bakgrunn i endret sikkerhetssituasjonen de senere år og behov for skjerping av kontroll i
1724 fengsler med høyt sikkerhetsnivå. Like regler for kontroll, vil motvirke at personer utsettes for press om å
1725 bringe med seg gjenstander inn eller ut ved besøk i fengslene. Av sikkerhetsmessige årsaker vil FrP
1726 vurdere overgang til tjenestenummer for fengselsbetjenter for å forhindre hevn og vold mot
1727 tjenestepersonell.
1728
- 1729 **Fremskrittspartiet vil:**
- 1730 • fjerne soningskøen ved å bygge flere soningsplasser og åpne for private tilbydere
  - 1731 • sende utenlandske statsborgere ut av landet og la dem sone straffen i hjemlandet
  - 1732 • fremforhandle utleveringsavtaler
  - 1733 • åpne for privat fangetransport for å frigjøre politiresurser
  - 1734 • at ettervern skal tilbys i hensiktsmessige former
  - 1735 • kjøpe soningsplasser i utlandet
  - 1736 • at dømte går direkte fra rettskraftig dom til soning at det iverksettes bedre tiltak for å redusere
1737 tilbakefallsprosenten
1738
- 1739
- 1740
- 1741 **Domstoler**
- 1742 Fremskrittspartiet legger vekt på å sikre enkeltmennesket rettssikkerhet. Domstolene skal sikre rask og
1743 rettferdig behandling. Dette er også viktig for å unngå at personer sitter i varetekt over lang tid. Vi ser på
1744 prinsippet om at man er uskyldig til det motsatte er bevist som grunnleggende for rettssikkerheten. Vi
1745 mener domstolene og domstolsbehandlingen må moderniseres, og at saksbehandlingen må effektiviseres.
1746 Domstolene bør også ha frihet til å kunne benytte forenklet domstolsbehandling i større grad.
1747
- 1748 For ytterligere å styrke uavhengigheten bør domstolsadministrasjonen (DA) gjøres mer uavhengig av
1749 Justisdepartementet og Regjeringen ved at budsjettbehandlingen for domstolene gjøres lik ordningen for
1750 Riksrevisjonen. Stortingets ombudsmann for forvaltningen og EOS-utvalget må legges direkte under
1751 Stortinget. DA styrets sammensetning bør også vurderes.
1752

Skjema for forslag bes benyttet

- 1753 Det går altfor lang tid fra en sak er etterforsket til den blir avgjort i domstolene. Kø i domstolsapparatet
1754 påfører både offer og gjerningsmann unødige lidelser. Vi ønsker å innføre begrensninger, slik at forsvarere
1755 som er betalt av det offentlige, ikke får anledning til å påta seg saker de ikke har tid til å føre når retten har
1756 satt dem opp til behandling.
- 1757
1758 Vi ønsker å utvikle ordningen med hurtigdomstoler for enkelte typer saker for å få opp effektiviteten og få
1759 pådømt mer av hverdagskriminaliteten. Hurtigdomstolen skal ha utvidede åpningstider, og ta imot saker
1760 hvor politiet har tatt gjerningsmenn og har sikre bevis. Utenlandske statsborgere som begår kriminalitet,
1761 kan også tas gjennom hurtigdomstolen og være i forvaring inntil saken er avgjort, og de kan sendes ut av
1762 landet.
- 1763
1764 Det er behov for å gjennomgå systemet for ankemuligheter fordi intensjonen i dagens system misbrukes.
1765 Det offentlige bruker uforholdsmessig mye ressurser på ankesaker, og det er behov for å se på
1766 innstramming av reglene.
- 1767
1768 Straffereaksjonene som iverksettes overfor forbrytere, skal avskrekke vedkommende fra å begå nye
1769 straffbare handlinger (individualpreventive hensyn), og avskrekke andre fra å begå straffbare handlinger
1770 (allmennpreventive hensyn). Dagens straffenivå i Norge er for mange typer forbrytelser så lavt at det ikke
1771 harmonerer med befolkningens rettsoppfatning. Vi ønsker derfor høyere strafferammer generelt sett og en
1772 gjennomgang av straffelovgivningen. I tillegg ønsker vi å innføre minimumsstraff for en del alvorlige
1773 lovbrudd for å sikre at domstolene utmåler straffer som er mer i tråd med folks rettsoppfatning enn det
1774 som ofte er tilfellet i dag, samt å fjerne dagens kvantumsrabatt som medfører at kriminelle som i en
1775 rettsak dømmes for flere forhold, ikke blir straffet for hver og en av forbrytelsene vedkommende har
1776 gjort seg skyldig i.
- 1777
1778
1779 Dagens domstolstruktur er ikke tilpasset et moderne rettssamfunn og de krav som stilles til spesialisert
1780 kompetanse. Med færre tingretter kan man oppnå større kompetansemiljøer og større mulighet til
1781 spesialisering for den enkelte dommer. På den måten vil rettsikkerheten til hver enkelt som er i kontakt
1782 med domstolene styrkes.
- 1783
1784 Ved i større grad å ta i bruk teknologi kan domstolene effektiviseres. Lyd- og bildeoverføring bør innføres
1785 i alle tingretter, slik at man i større grad kan avholde fjernmøter i tilståelsessaker, varetektsaker og andre
1786 sakstyper der det ikke fremstår som viktig at en siktet eller tiltalt møter personlig.
- 1787
1788 FrP vil beholde juryordningen. Rettsbelæringen for juryen må bli bedre, og juryen må ha anledning til å
1789 spørre fagdommerne om innspill under rådslagningen. Høyesterett skal ha mulighet til å overprøve juryens
1790 avgjørelse i skyldspørsmålet. I tillegg er det viktig at alle avgjørelser skal begrunnes slik at den enkelte som
1791 dømmes, skal kunne vite hva som har vært avgjørende for domfellelsen.
- 1792
1793 Vi vil stramme inn foreldelsesreglene i straffeloven slik at man i færre tilfeller opplever at gjerningsmannen
1794 kan unndra seg straff. Vi ønsker å endre systemet slik at allerede idømt straff ikke kan foreldes. I tilfeller
1795 der gjerningsmannen ikke er dømt, skal foreldelse skje etter 10 år for forhold med strafferamme inntil 6 år.
1796 Dersom strafferammen er over 6 år skal foreldelsesfristen være 30 år. De mest alvorlige forbrytelsene som
1797 i dag har 21 års strafferamme, men som Fremskrittspartiet vil straffe med inntil 30 år, skal ikke kunne
1798 foreldes.
- 1799
1800 **Fremskrittspartiet vil:**
- 1801 • effektivisere domstolene og domstolsbehandlingen
  - 1802 • utvikle ordningen med hurtigdomstoler
  - 1803 • gjennomgå straffelovgivningen for å heve straffenivået
  - 1804 • øke minimumsstraffer for alvorlige lovbrudd
  - 1805 • at alle som blir dømt for overgrep mot barn automatisk skal bli idømt en forvaringsdom
  - 1806 • sikre uavhengighet for domstolene
  - 1807 • fjerne dagens kvantumsrabatt ved dom for flere lovbrudd

- 1808 • at all ilagt fengselsstraff som hovedregel skal sones i sin helhet
- 1809 • at den straffedømte går direkte fra rettskraftig dom til soning
- 1810 • gjennomgå ankesystemet
- 1811 • ha en klarere definisjon i straffeloven av hva som er voldtekt
- 1812 • Oppheve sexkjøpsloven.

1813
1814

1815 **Pårørende og offeromsorg**

1816 Fremskrittspartiet vil gi oppfølging og hjelp til dem som er ofre for kriminalitet. Vi mener det er viktig at
1817 ofrene og deres pårørende har et godt utbygd og tilrettelagt hjelpeapparat.

1818

1819 Kriminalitet rammer også barn, først og fremst vold og overgrep. Det er svært viktig at barn får hjelp
1820 tidligst mulig, og at de får hjelp av personell med spisskompetanse nettopp på å kommunisere med barn.
1821 Barnehusenes kompetanse i å snakke med barn er svært viktig i dette arbeidet. Vi vil sikre et særskilt
1822 ettervernstilbud for barn som har vært utsatt for overgrep. FrP ønsker å videreutvikle og styrke ordningen
1823 med Barnehus.

1824

1825 FrP vil sikre at offeret eller vedkommendes familie får utbetalt eventuell oppreisningserstatning fra staten,
1826 og at staten i etterkant skal innkreve erstatningssummen fra gjerningsmannen.

1827

1828 **Fremskrittspartiet vil:**

- 1829 • sørge for tilstrekkelig kompetanse ved mottak av ofre og pårørende
- 1830 • at offeret og/eller pårørende skal varsles dersom gjerningsmannen skal ha permisjon fra fengselet
- 1831 • at gjerningsmannen kan ilegges geografiske begrensninger for sin permisjon for å verne offer
1832 og/eller pårørende
- 1833 • gjennomgå barns rettssikkerhet etter overgrep
- 1834 • vurdere nye ordninger for kriminalitetsofre og deres pårørende, herunder egen ombudsordning

1835

1836

1837

1838

1839 **Forebyggende arbeid**

1840

1841 Det er foreldrene som har hovedansvaret for å følge opp sine barn. Likevel er det nødvendig at det
1842 offentlige satses målrettet på forebyggende arbeid. Noen av de unge som kommer inn på en kriminell
1843 løpebane, har opplevd en utrygg oppvekst. Det er viktig at offentlige instanser som er i kontakt med barn,
1844 i større grad settes i stand til å avdekke når barn blir utsatt for vold, overgrep og annen form for
1845 omsorgssvikt. Vi vil derfor styrke samarbeidet mellom skole, barnehage, helsestasjoner frivillige
1846 organisasjoner, barnevern, familievernet og politiet.

1847

1848 En del av dem som begår kriminelle handlinger, har omfattende rusproblemer. I dagens system går de ut
1849 og inn av behandling, og velger selv om de skal fullføre den. Vi ønsker å tillate at tvangsbehandling brukes
1850 som en sanksjonsmulighet når rusmisbrukere dømmes for forbrytelser. Dette må følges opp av et helhetlig
1851 opplegg etter endt behandling, slik at en kan forhindre tilbakefall til rusmisbruk. Det bør tilrettelegges for
1852 en utvidet bruk av tvangsbehandling av rusmisbrukere som alternativ til straff. Samtidig må det legges til
1853 rette for en helhetlig oppfølging etter endt soning.

1854

1855 **Fremskrittspartiet vil:**

- 1856 • styrke kompetansen i helsetjenesten, skolen, barnehagen, barnevernet og politiet, slik at man i
1857 større grad oppdager barn som blir utsatt for vold, overgrep og annen form for omsorgssvikt
- 1858 • møte unge lovbrøyttere med raske reaksjoner for å forebygge nye lovbrudd
- 1859 • opprette en ungdomsdomstol og sørge for at det settes tydelige krav til den enkelte når
1860 straffereaksjonen skal iverksettes

Skjema for forslag bes benyttet

- 1861 • gripe inn tidlig og ha tett oppfølging med dem som er i ferd med å komme inn på en kriminell
- 1862 løpebane
- 1863 • styrke samarbeidet mellom skole, barnehage, helsestasjoner frivillige organisasjoner, barnevern,
- 1864 familievern og politiet
- 1865 • gå inn for økt bruk av frivillige og ideelle organisasjoner på det forebyggende området overfor
- 1866 barn og unge
- 1867 • forebygge og bekjempe overgrep mot barn på ved bruk av digitale medier
- 1868 •
- 1869 Medisinsk kastrering bør tilbys som medisinsk behandling for å forebygge seksuelle
- 1870 overgrep.(forsøksprosjekt)
- 1871
- 1872

1873 **Samfunnssikkerhet og beredskap**

1874 Norge er ett av verdens tryggeste land. Samtidig har vi også et av verdens mest åpne samfunn. Denne
1875 balansen er vanskelig, men den er også veldig viktig å bevare. Vår innsats for å bekjempe terror og annen
1876 alvorlig kriminalitet fortsetter med full styrke.

1877
1878 FrP ønsker å styrke samarbeidet mellom etterretningstjenesten og PST for å avdekke potensielle
1879 terrorplaner mv., samt å se på flere muligheter for samarbeid også på andre områder mellom politi og
1880 forsvaret.
1881 Fremskrittspartiet vil videreutvikle støttetjenester som Sivilforsvaret, til hjelp under uønskede hendelser.

1882
1883 Ved søk etter omkomne eller antatt omkomne på havet skal sjøforsvaret og kystvakten bistå politiet i
1884 søket.

1885
1886

1887 **NORGE OG VERDEN**

1888 Grenser betyr stadig mindre i en mer globalisert verden. Globaliseringen har ført til at forskjellene mellom
1889 land og mellom individer har blitt mindre. Aldri før har så mange blitt løftet ut av fattigdommen. Verdens
1890 fattige er ikke ofre for globaliseringen, men deres problem er at de er utestengt fra det globale markedet.

1891
1892 Norsk utenrikspolitikkens fremste oppgave er å sikre norske interesser. Dette må gjøres ved å gripe de
1893 positive mulighetene globaliseringen gir og verne effektivt mot de truslene den fører med seg. Norske
1894 interesser sikres best gjennom et forpliktende internasjonalt samarbeid med sikte på internasjonal
1895 avspenning, varig fred, en friest mulig verdenshandel og respekt for grunnleggende menneskerettighetene.

1896
1897 Utenriksrepresentasjonen må stå i forhold til norske interesser i de enkelte land, og særlig ta sikte på å
1898 bistå næringsliv og norske statsborgere.

Dissens 16:

Komiteens mindretall ønsker å ta inn følgende setning:

" Fremskrittspartiet mener Innovasjon Norges utekontor legges administrativt inn under Utenriksdepartementet. Dette med formål om at Norske ambassader skal bistå norsk næringsliv i utlandet."

- 1899
1900 Forholdene til andre land må bygge på prinsippene om likeverd og frihandel. Frihandel er den beste form
1901 for global arbeidsdeling med gjensidige fordeler av samhandel. Norge bør derfor snarest bygge ned
1902 handelsbarrierene mot utlandet. Bistand som en statlig tvungen ordning må reduseres. Norge må selvsagt
1903 yte nød- og katastrofehjelp gjennom nasjonale og internasjonale organisasjoner.
1904
1905

Skjema for forslag bes benyttet

1906 Fremskrittspartiet mener det er viktig å bygge allianser med likesinnede land og støtte opp om
1907 demokratiske staters rett til å forsvare seg mot terrorisme og trusler fra naboland. Vi støtter det jødiske
1908 folks rett til et nasjonalt hjemland i Israel. Staten Israel anerkjennes som en suveren og demokratisk stat
1909 med rett til å beskytte sine innbyggere mot eksterne, eksistensielle trusler. FrP ser med bekymring på
1910 økende antisemittisme og vil jobbe for økt samarbeid og samhandel med Israel. **FrP mener at den Norske**
1911 **ambassaden i Israel skal ligge i landets hovedstad Jerusalem**
1912
1913

Dissens 17:

Mindretallet ønsker å stryke setningen markert i rødt:

«FrP mener at den Norske ambassaden i Israel skal ligge i landets hovedstad Jerusalem».

1914
1915
1916

1917 Nordområdene og polare områder

1918 Nordområdene har i de senere år blitt mer og mer interessante for Norge så vel som for verden. Den økte
1919 interessen skyldes de store mengder naturressurser man har funnet, og de man forventer å finne i
1920 fremtiden. I tillegg endrer isen i polhavet seg slik at nye seilingsleder åpnes opp, og dette betyr kortere
1921 avstand mellom de østlige og vestlige markedene.

1922 Sett i lys av denne utviklingen må Norge helt klart hevde sin suverenitet i våre deler av nordområdene
1923 gjennom utvikling, beredskap og forsvar. Fremskrittspartiet vil utvikle denne regionen til beste for hele
1924 nasjonen, og ta ansvaret for en fornuftig, fremtidsrettet og ansvarlig utvikling.

1925 Ved økt aktivitet i nordområdene vil Norges ansvar for beredskap på alle områder vokse. Seiling via
1926 Nordøstpassasjen og over Polhavet gjør Norge til innfallsport for hele det europeiske markedet, samt at all
1927 transport fra Europa gjennom disse ledene vil passere oss. Dette faktum gjør at vi må være i stand til å
1928 håndtere større katastrofer i norsk ansvarsområde, både når det gjelder berging av mennesker, skip,
1929 installasjoner og verdier. Samtidig vil vi være nødt til å ha en oljevernberedskap av høyeste standard for å
1930 sikre oss mot store negative miljømessige konsekvenser.

1931 Dette vil også åpne for en utvikling av havnefasiliteter og tilhørende infrastruktur i nord, også på Svalbard
1932 som ligger plassert midt i området. Det vil i denne forbindelsen bli nødvendig å vurdere om man kan
1933 opprettholde de strenge restriksjonene rundt Svalbard, eller om den teknologiske utviklingen gjør at disse
1934 kan mykes opp.

1935 Norges andel av nordområdene inneholder en enorm mengde naturressurser i form av fisk og skalldyr,
1936 olje, gass og mineraler. Ren og uberørt natur, tilgang på fornybare energikilder og en unik flora og fauna
1937 utgjør også store potensialer for vekst og utvikling. Vi vil legge til rette for at alle disse mulighetene kan
1938 nyttes, og vil samtidig legge vekt på innovasjon og forskning som fremmer sameksistens av næringene.

1939 Vi anser Norges ansvar som en stabil petroleumsleverandør for å være meget viktig, og vil derfor åpne nye
1940 områder i nord for utvinnings- og leteaktivitet innenfor de stramme sikkerhetsreglene vi allerede har.

1941 Vi mener at et sterkt og operativt forsvar i nordområdene er en nødvendighet for å hevde Norges
1942 suverenitet og eierskap til den rikdommen som finnes der. Vi vil derfor ta sikte på å styrke alle
1943 forsvarsgrener i nord, samt stimulere til økt alliert trening og aktivitet. I tillegg må grensekontrollen mot
1944 øst håndheves strengt, men effektivt med hensyn til handel og samarbeid.

1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953 **Fremskrittspartiet vil:**

- 1954 • fremme vårt eierskap i nordområdene
- 1955 • øke militær tilstedeværelse og beredskap i Nordområdene blant annet for hevde suverenitet
- 1956 • åpne nye områder for utvinning av naturressurser

Skjema for forslag bes benyttet

- 1957 • øke innovasjon og forskning rett mot nordområdenes utfordringer, herunder sameksistens av næringer
- 1958
- 1959 • Øke satsning på infrastruktur som fremmer nye næringer i nordområdene
- 1960 • vurdere økt aktivitet på og rundt Svalbard
- 1961 • sikre kraftforsyningen på Svalbard
- 1962

Norge og Europa

1963
1964 Fremskrittspartiet har enkeltmenneskets frihet og selvråderett som en vesentlig målsetting. Virkemidler i
1965 arbeidet for å nå dette målet er reduksjon eller avskaffelse av hindringer for menneskets utfoldelse,
1966 virketrang og realisering av egne mål. Slike hindringer kan være en følge av at statens makt er for
1967 omfattende. Det kan også skyldes nasjonale grenser, av proteksjonistisk karakter, som utelukker
1968 mennesker og bedrifter fra å samarbeide over landegrensene.

1969
1970 Åpenhet, frivillighet og fri bevegelse av kapital, virksomhet og mennesker på global basis er viktige
1971 verdier. Vi ser positive utviklingstrekk innenfor regionale områder.

1972
1973 Den Europeiske Union (EU) ble i sin tid opprettet med formål om å fremme fred, frihet og samhandel i
1974 Europa. I den senere tid har imidlertid EU utviklet seg i overnasjonal retning. Her kan Lisboa-traktaten
1975 nevnes som eksempel. Man har beveget seg vekk fra de opprinnelige tankene, og beveget seg mot et
1976 overnasjonalt byråkrati i Brussel som legger hindringer i veien for folk flest. Derfor er FrP imot norsk
1977 medlemskap i EU.

1978
1979 EØS-avtalen sikrer norsk adgang til EUs indre marked, og er av vital betydning for norsk næringsliv. Det
1980 er viktig med forutsigbarhet og klare regler for handel i EØS-området. FrP vil arbeide for å forbedre
1981 EØS-avtalen med sikte på å sikre norske interesser. Avtalen må på enkelte områder tolkes strengere og om
1982 nødvendig reforhandles. Spesielt gjelder dette på områder knyttet til eksport av/tilgang til norske
1983 velferdsytelser.

1984
1985 Ytre Schengen-grense er under sterkt press, og flere Schengenland har liten evne til å kontrollere egen
1986 yttergrense, med de følger at personer ukontrollert strømmer illegalt inn i Schengenområdet. Denne
1987 problemstillingen må gripes tak i og løses, dersom avtalen skal videreføres i sin nåværende form.

1988
1989 I Europa som område, vil vi arbeide for en liberalisering av økonomien for å fremme vekst og
1990 velferdsutvikling. Det er viktig med et godt samarbeid med Europa for å søke gode løsninger når det
1991 gjelder spørsmål om sikkerhetspolitikk, miljøpolitikk, kriminalpolitikk og politiske områder som i sterk
1992 grad relaterer seg til frihandel, felles konkurranseregler og menneskelig frihet.

Fremskrittspartiet vil:

- 1995 • arbeide i mot norsk medlemskap i EU
- 1996 • fjerne særnorske regler som blant annet forbyr innførsel av produkter som er lovlige i EU
- 1997 • norsk eksport av olje, gass og fisk dreier seg om viktige nasjonale ressurser som skal være
1998 underlagt norsk lovgivning og jurisdiksjon.
- 1999 • heve terskelen for å få del i norske velferdsgoder i forbindelse med arbeidsinnvandring fra EU,
2000 disse ytelsene bør lønns- og prisjusteres
- 2001 • vurdere fortløpende om Norge er tjent med fortsatt medlemskap i Schengen dersom man ikke får
2002 kontroll på yttergrensene
- 2003 • Norges handel med EU styres gjennom EØS-avtalen, men deler av EØS-avtalen bør reforhandles
- 2004
- 2005

Utviklingspolitikk

2006
2007 Norge bør avstå fra å etablere nye bistandsavtaler der disse midlene forvaltes av stater som Norge ikke
2008 anser som demokratiske eller ikke har kontroll med hvordan midlene brukes til formålet. Norge bør også
2009 fryse midler som allerede er gitt hvis det utføres brudd på menneskerettigheter eller landet nekter å ta imot
2010 sine egne borgere som ikke har fått opphold i Norge.

Skjema for forslag bes benyttet

- 2011
- 2012 Utviklingslandene må gis mulighet til økonomisk utvikling. De må derfor få adgang til å eksportere sine
- 2013 varer til Norge uhindret av restriksjoner, kvoter, toll og avgifter. Vi kan ikke godta en utviklingspolitikk
- 2014 som går ut på å bygge ut et produksjonsapparat i fattige land, for deretter å begrense vareflyten fra de
- 2015 samme landene. Staten bør legge til rette for at norsk næringsliv kan etablere seg i fattige land. Det er
- 2016 gjennom utvidet handel med de fattige landene vi kan gi våre beste bidrag.
- 2017
- 2018 FrP mener at Norge skal yte humanitær nødhjelp til land og områder som er utsatt for akutte kriser som
- 2019 for eksempel naturkatastrofer, krig, terror og sultkatastrofer.
- 2020
- 2021 Erfaringene med Norges bistandspolitikk viser at bistanden ikke har gitt de ønskede resultater. Land som
- 2022 har mottatt mest norsk bistand, er blitt helt avhengige av bistanden, og bistanden har bremsset nødvendige
- 2023 økonomiske og demokratiske reformer i utviklingsland. Forskning indikerer at utenlandske bistandspenger
- 2024 kan forsterke korrupsjonen i fattige land, siden det blir mer lønnsomt å arbeide for å få mer bistand enn å
- 2025 skape egne verdier.
- 2026
- 2027 Dagens bistand har liten eller ingen virkning i mottakerlandene fordi u-hjelpen gis til de landene som har
- 2028 den dårligste økonomiske politikken. Bistand bør kanaliseres til de landene som arbeider aktivt for å åpne
- 2029 for frihandel, oppheve prisreguleringer og er villige til å balansere sine offentlige budsjetter. Bistanden bør
- 2030 også konsentreres tematisk og geografisk slik at vi kan forvalte den godt. Det er blant annet viktig å
- 2031 stimulere til en effektiv jordbruksproduksjon, slik at sult kan forhindres og tørkekatastrofer kan
- 2032 forebygges.
- 2033
- 2034 De frivillige organisasjonene gjør mye bra. Samtidig er det slik at administrasjonskostnadene utgjør en
- 2035 uforholdsmessig stor del av de samlede utgiftene. Det vil være naturlig å stille krav til de frivillige
- 2036 organisasjonenes egenandel. FrP ønsker å legge til rette for å øke skattefradraget for gaver til frivillige,
- 2037 samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner.
- 2038
- 2039 En omlegging av bistandspolitikken i denne retningen vil kreve en gjennomgang og tilpasning av
- 2040 virkemiddelapparatet. Det gjelder Norad, Norfund, Innovasjon Norge og det nyopprettede Eksportkreditt
- 2041 Norge. I tillegg bør Garantiinstituttet for Eksportkreditt spille en sentral rolle. Gjennom disse vil staten
- 2042 først og fremst kunne ta et overvåknings- og kontrollansvar og påse at næringslivets innsats skjer etter
- 2043 grunnfestede etiske retningslinjer og støtter opp om kampen mot korrupsjon.
- 2044
- 2045 Hovedtyngden av norsk bistand bør konsentreres om næringsutvikling, utdanning, infrastruktur,
- 2046 formalisering av eiendomsretten og etablering av eiendomsregistre. Det må etableres en robust
- 2047 nasjonalbank og en stabil, konvertibel valuta i de enkelte landene.. Kampen mot korrupsjon og for
- 2048 rettsstat og menneskerettigheter må være sentral. Med en stabil økonomi blir det lettere å utvikle
- 2049 helsevesen og undervisning på alle nivåer.
- 2050
- 2051 Utviklingsland nedbetaler mer på gjeld enn hva som gis i bistand. Derfor vil ettergivelse av gjeld være til
- 2052 stor hjelp for å få til ønsket utvikling. Det må imidlertid kunne stilles krav til land som får ettergitt gjeld.
- 2053 Det enkelte lands arbeid for demokrati og markedsøkonomi, samt arbeid mot korrupsjon vil være viktige
- 2054 kriterier.
- 2055
- 2056 Det bør også vurderes å fryse gjeld for en tidsavgrenset periode for enkeltland som rammes av store
- 2057 naturkatastrofer som flom tørke etc. slik at landet kan bruke ressurser til å berge liv og helse for sine
- 2058 innbyggere.
- 2059
- 2060 **Fremskrittspartiet vil:**
- 2061 • begrense statlig bistand og antallet land som er bistandsmottakere
  - 2062 • innføre frihandel ved å bygge ned importrestriksjoner som særlig rammer u-land
  - 2063 • oppmuntre til frivillig bistand gjennom humanitære organisasjoner
  - 2064 • gi hjelp til land som uforskyldt er kommet i nød ved naturkatastrofer og tilsvarende.
  - 2065 • unngå at norsk bistand bidrar til korrupsjon og terrorisme

Skjema for forslag bes benyttet

2066
2067
2068
2069
2070
2071
2072
2073
2074
2075
2076
2077
2078
2079
2080
2081
2082
2083
2084
2085
2086
2087
2088
2089
2090
2091
2092
2093
2094
2095
2096
2097
2098
2099
2100
2101
2102
2103
2104
2105
2106
2107
2108
2109
2110
2111
2112
2113
2114
2115
2116
2117
2118
2119
2120

- kanalisere u-hjelp til landene som arbeider aktivt for å åpne for frihandel og som er villige til å balansere sine offentlige budsjetter
- at Norge viser sin støtte til demokratiske stater som er utsatt for internasjonal terrorisme eller trusler fra andre land

Menneskerettigheter

Fremskrittspartiets liberalistiske grunnsyn bygger på at alle mennesker har visse universelle friheter og rettigheter uavhengig av hvor i verden de bor, slik som ytringsfrihet, trosfrihet og beskyttelse av privat eiendomsrett. Dette betyr at vi vil arbeide for å spre kunnskap om menneskerettigheter og bekjempe vold og undertrykking, for eksempel kjønnslemlestelse, tvangsekteskap, menneskehandel og seksuelt misbruk av barn.

Det er helt avgjørende at grunnleggende sivile og politiske menneskerettighetene ikke mister sin moralske og rettslige slagkraft. Fremskrittspartiet mener derfor at en for vid tolkning av sosiale og økonomiske menneskerettigheter på sikt kan undergrave tillitten og troverdigheten til menneskerettighetene.

Dialog er ikke alltid tilstrekkelig. I slike tilfeller vil det være mest hensiktsmessig å stå sammen med andre demokratiske allierte for å legge press på enkeltland.

Noen ganger er det uansvarlig å opprettholde økonomiske relasjoner og kontakt med enkelte stater. Vi vil derfor støtte internasjonale boikottaksjoner og sanksjoner mot stater som konsekvent bryter menneskerettighetene på en særlig brutal måte eller som står bak eller finansierer terroraksjoner i andre land.

FN bør konsentrere seg om krigsforebyggende og fredsskapende arbeid, humanitært arbeid og kriseinnsats samt beskyttelse av menneskerettigheter. Organisasjonen og dens underorganisasjoner har utviklet store byråkratier med enorme administrasjonskostnader. Fremskrittspartiet vil arbeide for at organisasjonen og dens underorganisasjoner må reorganiseres og effektiviseres og at omfanget av kostbare globale og regionale konferanser begrenses. I tillegg har diktatoriske stater stor innflytelse og hindrer tiltak for å stoppe krig og undertrykking. Norge bør ta initiativ til en grunnleggende debatt i FN om forholdet mellom FN, folkeretten og totalitære stater. Norge bør arbeide for at land som konsekvent undertrykker sine innbyggeres grunnleggende rettigheter, ikke gis plass i komiteer og utvalg i FN som har som sin fremste oppgave å fremme slike rettigheter.

Fremskrittspartiet vil:

- prioritere arbeid for universell aksept av menneskerettighetene
- sørge for økt oppmerksomhet rundt menneskerettigheter og demokratiske prinsipper som en del av integreringsarbeidet
- at FN skal effektiviseres og fokusere på fredsskapende operasjoner, humanitært arbeid og kriseinnsats samt hindre vedvarende grove brudd på grunnleggende menneskerettigheter.

Utenriksdepartementet

Fremskrittspartiet vil styrke Utenriksdepartementets organisasjon og kompetanse innenfor utvalgte områder og bygge ned organisasjon og ressursbruk innenfor politiske områder som anses som mindre viktige. De konsulære tjenestene vil bli gjennomgått med sikte på å kunne yte mer effektiv bistand til norske virksomheter og norske statsborgere i utlandet.

Kriseberedskapen vil bli gjennomgått med sikte på en høyere operativ beredskap og organisering, samt bedre samordning med ulike departement og øvrige etater. Det vil bli foretatt en evaluering og utarbeidet en ny og handlingsorientert plan for Nordområde-satsingen. Samordningen mellom Utenriks- og Forsvarsdepartementet og grensesnittet mellom forsvars- og sikkerhetspolitikken vil bli særskilt gjennomgått med sikte på til enhver tid å sikre best mulig samsvar mellom langsiktige sikkerhetsbehov og

Skjema for forslag bes benyttet

2121 gjeldende forsvarsstruktur. Vi ønsker også en mer proaktiv handelspolitikk for bedre å ivareta
2122 markedsadgangen for norske eksportprodukter.

2123

2124 **Fremskrittspartiet vil:**

- modernisere og effektivisere UD's organisasjon for bedre å kunne følge opp prioriteringene i utenrikspolitikken.

2126

2127

2128

2129 **Nordmenn i utlandet**

2130 Fremskrittspartiet konstaterer at mange, og stadig flere, nordmenn velger å flytte permanent eller å bo
2131 lengre tid i utlandet. Særlig mange pensjonister, både uføre og alderspensjonister, velger dette med sikte på
2132 helsebringende effekter på grunn av klima. Men vi ser også en økning i at folk i arbeid velger å bo helt
2133 eller delvis i andre land. Dette medfører enkelte problemstillinger, både når det gjelder trygdeytelser,
2134 omsorg, rehabilitering og skattemessige forhold.

2135

2136 Fremskrittspartiet vil gjøre det enklere for nordmenn å bo, jobbe og tilbringe pensjonisttilværelsen i
2137 utlandet gjennom enklere regler for skatt, skattemessig utflytting og rettigheter gjennom
2138 folketrygden. FrP vil blant annet opprette et eget servicekontor for nordmenn i utlandet som kan gi
2139 enhetlig og riktig informasjon til alle.

2140

2141 FrP vil fremforhandle skatteavtaler med flest mulig land for å unngå risiko for dobbeltbeskatning, og de
2142 nye skatteavtalene skal utformes med basis i OECDs mønsteravtale. Som overordnet prinsipp skal man
2143 inneha og opparbeide seg rettigheter i det landet man er skattepliktig til. FrP ønsker å fjerne kildeskatten
2144 for nordmenn som er skattemessig utflyttet. Pensjonsytelser er individuelt opparbeidede rettigheter, og
2145 skal ikke avkortes selv om pensjonisten velger å bosette seg i land med lavere kostnadsnivå enn Norge.

2146

2147 Nordmenn som er bosatt i utlandet, men som har rettigheter til norske helsetjenester gjennom frivillig
2148 deltakelse i folketrygden, eller fordi de foreløpig ikke er skattemessig utflyttet, gis mulighet for å oppholde
2149 seg i Norge utover fastlagte tidsperioder dersom de er til nødvendig helsemessig behandling.

2150

2151 **Fremskrittspartiet vil:**

- vurdere sentral behandling av skattespørsmål
- forbedre godkjeningsrutiner når det gjelder ytelser i utlandet
- motarbeide enhver form for dobbeltbeskatning av utflyttede nordmenn
- at opparbeidet pensjon blir behandlet som en personlig rettighet, som fritt kan tas med ut av landet
- gjennomgå toll- og avgiftsregler for hjemflytting til Norge og gjeninnføre flyttegodsordningen for bil.
- velferdsytelser som mottas i utlandet (ikke pensjon) skal lønns- og prisjusteres etter det landet man bor i
- endre den særnorske 4-årsregelen knyttet til skattemessig utflytting
- fjerne kravet om at man selv eller sine nærmeste ikke kan disponere bolig i Norge i forbindelse med skattemessig utflytting

2163

2164

2165

2166 **INNVANDRINGSPOLITIKK**

2167

2168 Med innvandrere forstår vi personer som kommer til Norge for å søke langvarig opphold. Med flyktninger
2169 forstår vi personer som tilfredsstillt de krav som FN's flyktningkonvensjon stiller for å gi rett til opphold i
2170 Norge. Asylsøkere er mennesker som selv oppsøker Norge for å søke asyl. Asylsøkere som får avslag, er å

Skjema for forslag bes benyttet

- 2171 betrakte som ulovlige innvandrere. Personer som får oppholdstillatelse som et ledd i familiegjenforening
2172 eller på humanitært grunnlag, er etter Fremskrittspartiets oppfatning ikke flyktninger, men innvandrere.
2173
- 2174 Migrasjonsstrømmen i 2015 avslørte med all mulig tydelighet at dagens asylsystem ikke er bærekraftig
2175 verken utfra et økonomisk, demografisk, sosialt, sikkerhetspolitisk eller humanitært perspektiv. Samtidig
2176 viser FNs befolkningsprognoser en betydelig vekst de neste tiårene. De økte migrasjonsutfordringene
2177 dette kan medføre danner derfor også grunnlag for å endre dagens asylsystem.
2178 Dagens asylsystem bidrar til menneskesmugling, er ineffektivt, urettferdig og etterlater millioner av
2179 mennesker i den ytterste nød. Det kan også bidra til fremmedfrykt, terror og økte konflikter i Norge og
2180 Europa. FrP vil derfor arbeide for å innføre et nytt og mer rettferdig og humant internasjonalt asyl- og
2181 flyktningsystem som sikrer en begrenset og kontrollert asylinnvandring hvor nasjonalstatene har kontroll
2182 over antall asylsøkere. I det nye systemet vil retten til å søke asyl i Norge opphøre og erstattes av et
2183 kvotebasert system fra nye flyktningsentre i trygge områder i nærområdene.
2184
- 2185 En mulig modell er at alle søknader om asyl kun realitetsbehandles i trygge asylsentre i nærområdene. Et
2186 styrt og begrenset antall asylsøkere gis rett til asyl i Norge eller i et annet trygt tredjeland, etter at søknaden
2187 er behandlet og identiteten er avklart. Norge skal ha full nasjonal kontroll på antall asylsøkere som
2188 Stortinget kan fastsette i form av en kvote. De som ikke får innvilget asyl tilbakeføres til hjemlandet eller
2189 til et trygt tredje land. Enslige mindreårige asylsøkere som ikke gis rett til asyl i Norge bør returneres til
2190 omsorgssentre i hjemlandet eller et trygt tredjeland. Ved en slik ordning kan Norges overføringer til
2191 flyktninger i nærområdene økes fra dagens nivå. I tillegg bør en større del av bistandsbudsjettet gå til
2192 humanitært arbeid i nærområdene og migrasjonsforebyggende tiltak.
2193
- 2194 I den grad et nytt system krever endringer i Norges tilknytning til det internasjonale asyl og
2195 flyktningeavtaleverket bør avtaleverket revideres, slik at juridiske forhold som er utarbeidet for en helt
2196 annen tid, ikke bidrar til å forhindre gode politiske løsninger tilpasset dagens situasjon.
2197
- 2198 Dette innebærer at det kommuniseres klart til omverden at Norge har som intensjon å oppheve retten til å
2199 søke asyl i Norge, og at dagens asylregelverk skal tolkes på strengeste måte ved å ta hensyn til «første
2200 trygge asyllandsprinsippet». Det betyr at Norge i henhold til utlendingslovens § 32 kan nekte å
2201 realitetsbehandle en asylsøknad dersom søkeren har reist til Norge via trygt tredjeland. Det betyr også at
2202 Norge bør åpne opp for retur til trygge tredjeland i asylsøkeres nærområder.
2203
- 2204 Så lenge det befinner seg innvandrere som ikke kvalifiserer til opphold eller som mangler
2205 oppholdstillatelse i Norge, er det viktig å uttransportere. Vi må derfor effektivisere rutineene for dette.
2206 Dette kan gjøres gjennom avtaler med andre land for selve transporten, konkurranseutsetting, og gjennom
2207 å sikre gode returavtaler med mottakerland. Dersom et land nekter å ta i mot egne borgere bør dette få
2208 konsekvenser for blant annet norsk bistand.
2209
- 2210 Innvandrings- og integreringsfeltet er et følelsesladd område. For å bidra til et mer solid og mangfoldig
2211 faktagrunnlag bør det vurderes å opprette et nasjonalt senter for studier av langsiktige konsekvenser av
2212 høy ikke-vestlig innvandring for demografi, økonomi, sosiale forhold, radikaliserings, terror og nasjonal
2213 sikkerhet. I denne forbindelse bør det også gjennomføres en evaluering av Forskningsrådets arbeid på
2214 feltet.
2215
- 2216 **Sosiale ytelser**
- 2217 Hovedprinsippet i Fremskrittspartiets innvandringspolitikk er likebehandling der ingen grupper gis
2218 særbehandling. Det må legges vekt på at alle som har lovlig opphold i Norge, skal være sikret en rettferdig
2219 behandling. Arbeidstakere med utenlandsk statsborgerskap må ha rett og plikt til opptjening av
2220 pensjonspoeng under folketrygden for å få rett til helsetjenester.
2221
- 2222 Sosiale ytelser bør i større grad knyttes til statsborgerskap eller andre hensiktsmessige avgrensninger. Det
2223 bør også være en forutsetning for enkelte sosiale ytelser at innvandreren integrerer seg og lærer norsk.
2224
- 2225 Det er et statlig ansvar å motta flyktninger, og staten bør derfor dekke dokumenterte utgifter kommunene
2226 har i forbindelse med bosetting under introduksjonsprogrammet.

2227

2228 Særordninger med stønader for innvandrere bør opphøre.

2229

2230 Det er kommunen selv som skal bestemme om den er klar til å ta imot flyktninger. Kommunen forplikter seg til å følge opp flyktningene slik at de blir integrert i lokalsamfunnet.

2231

2232

2233

2234 **Familiegjenforening**

2235 Muligheten for familieinnvandring begrenses til ektefelle over 24 år og egne barn under 18 år.

2236 Fremskrittspartiet er av den formening at barn som kommer alene til Norge er utsatt for grov

2237 omsorgssvikt, og derfor som hovedregel ikke kan søke familiegjenforening. Familieinnvandring for

2238 ektefelle skal bare kunne innvilges hvis paret ikke har større samlet tilknytning til noe annet land enn til

2239 Norge. Bigami er ikke tillatt i Norge, og det skal derfor ikke være mulig å søke familiegjenforening med

2240 ektefelle mer enn en gang. Voksne som søker om familiegjenforening må ha opparbeidet seg

2241 tilfredsstillende kunnskaper om norsk språk og samfunnsliv, samt dokumentere at de er i stand til å

2242 forsørge sin familie før søknad om familieinnvandring kan behandles. Personer fra EØS og enkelte andre

2243 land kan gis unntak fra skjerpede krav til familieinnvandring. Det bør kunne kreves DNA-test for å bevise

2244 slektskap.

2245

2246 Fremskrittspartiet mener personer som er kommet til Norge gjennom familiegjenforening ikke skal ha rett

2247 til ytterligere familiegjenforening. Personer som vil gjenforenes med familie fra opprinnelseslandet eller fra

2248 tredjeland, må ha fått permanent oppholdstillatelse i Norge

2249

2250 **Arbeidsinnvandring**

2251 I utgangspunktet bør Norge dekke behovet for arbeidskraft innen egen befolkning. Dette kan man sørge

2252 for ved å lage ordninger som stimulerer folks vilje til å arbeide, for eksempel ved å sette ned skattetrykket

2253 og få flere trygdede ut i arbeid. Behov utover dette kan i stor grad dekkes gjennom arbeidskraft fra EØS-

2254 området. Det bør være mulig å hente arbeidskraft også utenfor EØS-området, primært basert på

2255 tidsavgrensede kontrakter, jmf. spesialistavtalen. Religiøse ledere inkluderes ikke i denne avtalen.

2256 **Flyktninger**

2257 Fremskrittspartiet vil at Norge skal oppfylle sine internasjonale forpliktelser og ta i mot kvoteflyktninger.

2258 Flyktninger kan imidlertid best hjelpes i sine geografiske og kulturelle nærrområder. I stedet for å ta mange

2259 til Norge bør det i større grad bidras til å dekke utgiftene til flyktningeleirer i flyktningenes egne

2260 nærrområder. Det vil gi hjelp og trygghet til langt flere mennesker i slike områder for samme sum som det

2261 vil koste å ha én flyktning i Norge.

2262

2263 Ved å legge til grunn økt innsats i nærrområdene vil man også på sikt kunne fjerne mange av årsakene til

2264 migrasjon ut over flukt fra krig og forfølgelse. Økt innsats for utvikling og demokrati, blant annet

2265 gjennom mer frihandel vil være med på å sikre stabile og demokratiske forhold.

2266

2267 Integreringspolitiske hensyn bør legges til grunn ved eventuell utvelgelse av kvoteflyktninger.

2268

2269 FrP ønsker å reforhandle internasjonale avtaler knyttet til flyktninger, innvandring og migrasjon slik at

2270 disse er tilpasset et endret verdensbilde.

2271

2272 **Asylsøkere**

2273 Det er grunn til å frykte at en fortsatt innvandring av asylsøkere, av bare tilnærmet det omfang som man

2274 har hatt i de senere år, vil føre til alvorlige motsetninger mellom folkegrupper i Norge.

2275

2276 Fremskrittspartiet vil føre en restriktiv politikk når det gjelder å innrømme asyl. Asylinstituttet er et meget

2277 viktig verktøy for å gi beskyttelse til mennesker som er reelt truet, og må ikke misbrukes i noen form.

2278 Asylstatus skal bare innvilges etter individuell behandling og grundig vurdering av søknader.

2279 Ankemuligheter for avslag om opphold skal i hovedsak begrenses til en ankeinstans. For å ivareta

2280 sikkerheten knyttet til asylsøkere, bør det åpnes for bruk av lukkede asylmottak.

2281

Skjema for forslag bes benyttet

2282 Det må være en klar forutsetning at asylsøkere som har fått midlertidig oppholdstillatelse i Norge, skal
2283 reise hjem til sine respektive hjemland når forholdene gjør det forsvarlig.

2284
2285 Enslige mindreårige asylsøkere skal kun gis midlertidig opphold frem til fylte 18 år. Dette innebærer at
2286 enslige mindreårige ikke gis rett til familiegjenforening.

2287
2288 Å oppgi falsk identitet overfor norske myndigheter er å anse som en kriminell handling som kvalifiserer til
2289 utvisning. Tvungen retur av asylsøkere med avslag kan finne sted til opprinnelseslandet, antatt
2290 opprinnelsesland eller et annet land i den regionen vedkommende antas å ha kulturell tilknytning til.
2291 Norge bør fremforhandle returavtaler med en lang rekke land, og dette skal kobles til den generelle
2292 bistandspolitikken.

2293
2294 Bevisst unndragelse av riktig identitet eller av opplysninger som kan utlede riktig identitet skal medføre at
2295 oppholdstillatelse ikke gis.

2296
2297 Behandlingstiden for asylsøknader og bosetting må ned. Det er ikke akseptabelt at folk skal oppholde seg i
2298 asylmottak over lang tid. Dette er særdeles viktig når barn er involvert. Asylsøknader bør behandles i løpet
2299 av maksimalt seks måneder, og asylsøkere skal sitte i lukkede asylmottak i påvente av ferdigbehandlet
2300 søknad og avklart identitet. FrP mener dagens organisering av utlendingsforvaltningen i to
2301 forvaltningsorganer er uhensiktsmessig, og vil at klager i utlendingssaker skal sluttbehandles i en egen
2302 forvaltningsdomstol.

2303
2304

2305 Integrering

2306 Fremskrittspartiet grunnholdning er lik behandling av nordmenn og innvandrere. Alle skal ha samme
2307 plikter og rettigheter i sine forhold til fellesskapet i Norge, uavhengig av etnisk bakgrunn. En restriktiv
2308 innvandringspolitikk med aktiv integrering og tilpasning til norske samfunnsforhold vil forebygge
2309 motsetninger og konflikter. Fremskrittspartiet påpeker at den enkelte innvanderer har et selvstendig
2310 ansvar for å aktivt integrere seg i den norske samfunnet.

2311
2312 Det å stille krav til innvandrere er å vise dem respekt. Gjennom å stille krav til innvandrere om å
2313 gjennomføre norsk- og samfunnskunnskapsundervisning og arbeidstrening som vilkår for å få offentlige
2314 ytelser, vil kommunikasjonen mellom nordmenn og innvandrere, og mellom innvandrere fra ulike
2315 opprinnelsesland, sikres ved at norsk blir et felles språk for alle. Vi mener kvaliteten på kursene i norsk og
2316 samfunnskunnskap må holde høy standard, slik at de som har gjennomført og bestått møter et arbeids- og
2317 samfunnsliv som tar vel imot dem.

2318
2319 Gode kunnskaper i norsk er også et viktig grunnlag for innvandrere for å få innpass på arbeidsmarkedet,
2320 og dermed gjøre det mulig å oppnå en ordinær yrkeskarriere.

2321
2322 For å bli norsk statsborger og for å få stemmerett, bør det i hovedsak stilles krav om selvforsørgelseevne,
2323 samfunnsforståelse og tilstrekkelige norskkunnskaper. Det må også stilles krav om minimum ti års botid,
2324 regnet fra tidspunktet for innvilgelse av søknad om oppholdstillatelse. **FrP ønsker å innføre en mulighet til
2325 å frata statsborgerskap ved tilknytning til terror eller annen grov kriminalitet.** Hvis søker er gift med norsk
2326 statsborger, er kravet om botid minimum fem år.

Dissens 18:

Mindretallet ønsker at følgende setning legges til:
FrP vil tillate dobbelt statsborgerskap.

2327

Dissens 19:

Mindretallet ønsker at følgende setning legges til:

Ved innvilgelse av norsk statsborgerskap skal opprinnelig statsborgerskap frasies.

2328
2329
2330
2331
2332
2333
2334
2335
2336
2337
2338
2339
2340
2341
2342
2343
2344
2345
2346
2347
2348
2349
2350
2351
2352
2353
2354
2355
2356
2357
2358
2359
2360
2361
2362
2363
2364
2365
2366
2367
2368
2369
2370
2371
2372

For å motvirke passivitet må det innføres aktivitetsplikt ved flere kommunale ytelser og støtteordninger, som for eksempel ved redusert foreldrebetaling, bistand til boligkjøp og gratis barnehage.

FrP vil innføre forbud mot hijab i grunnskolen. Videre vil vi forby bruk av heldekkende plag (burka og nikab) i alle undervisningsinstitusjoner, i tillegg til forbud mot kjønnsdelt undervisning. I tilfeller hvor barn over tid ikke deltar i pliktig undervisning må barnevernet kobles inn. Heldekkende klesplagg hos offentlig ansatte skal ikke tillates.

For å ha kontroll på om vi lykkes med integreringen bør det innføres et integreringsbarometer med en rekke konkrete måleindikatorer som kan følge utviklingen fra år til år. Eksempler på måleindikatorer kan være andelen barn med innvandrerbakgrunn som ikke følger ordinær undervisning, andel innvandrere i kriminalsaker, andel sosialhjelpsmottakere og andel innvandrere i jobb.

Fremskrittspartiet vil:

- utrede et nytt asylsystem for å erstatte dagens asylinstitutt
- tolke dagens asylregelverk på strengeste måte
- øke ressursbruken til flyktningehjelp i nærområdene
- ha en integreringspolitikk som bygger på norske regler, normer og verdier
- innføre kommunal medbestemmelse ved etablering av asylmottak
- begrense familieinnvandringsordningen
- at de som kommer til Norge som resultat av familieinnvandring ikke gis rett til ny eller videre familieinnvandring.
- innføre språk- og kunnskapstester som voksne familieinnvandrere må bestå i hjemlandet før de kan få opphold i Norge
- ha respekt for kirkerommet, men ikke akseptere kirkeasyl
- at mottak og bosetting av flyktninger må avgjøres av den enkelte kommune
- gå kritisk gjennom offentlig støtte til organisasjoner og foreninger hvor etnisk bakgrunn eller felles hjemland er kriterium for medlemskap og for organisasjonens plattform
- skjerpe regelverket for transportører som bringer asylsøkere uten identitetspapirer til Norge
- at innvandrere og asylsøkere som kommer fra områder med stor sykdomsrisiko, gjennomgår en obligatorisk helsekontroll
- Finne frem til mer effektive løsninger for uttransport av personer uten lovlig opphold i Norge.
- Personer som bevisst skjuler sin identitet kan ikke få opphold i Norge.
- religiøse ledere inkluderes ikke spesialistkvoten
- bidra til integrering i arbeidslivet gjennom å sørge for rask, effektiv og rettferdig godkjenning av innvandreres utdanning og kompetanse

2373
2374
2375
2376
2377
2378
2379
2380
2381
2382
2383
2384
2385
2386
2387

2388 **FORSVAR**

2389
2390
2391
2392
2393
2394
2395
2396
2397
2398
2399
2400
2401
2402
2403
2404
2405
2406
2407
2408
2409
2410
2411
2412
2413
2414
2415
2416
2417
2418
2419

Forsvar og sikkerhet

Ivaretagelse av innbyggernes sikkerhet er en av statens grunnleggende og viktigste oppgaver. Forsvarets struktur baseres på vedtatt Langtidsplan for Forsvaret (2017-2020). Forsvarspolitikken fastsettes ut i fra i trusselbildet og langsiktige sikkerhetspolitiske behov. Sikkerhetspolitikken må sees i et bredt perspektiv hvor både potensielle konfliktscenarier, alliansetilhørighet og politiske hensyn må legges til grunn.

Økende aktivitet i arktisk gjør at våre havområder blir stadig mer strategisk viktig. Russlands militære opprustning og økende aktivitet langs norskekysten understreker dette. Norges fiskeriressurser og forekomstene av olje og gass i de samme havområdene gjør at norsk militær tilstedeværelse er påkrevet.

Norge må i første omgang kunne håndtere en eventuell krise i nordområdene med egne ressurser. Allierte mottak må sikres gjennom vår evne å opprettholde suverenitet i en innsettelsesfase.

Forsvarsstrukturer er tidkrevende å endre, men sikkerhetsbildet kan endre seg raskt. De senere års utvikling bekrefter dette. Strukturene som er bygget opp og kapasiteter som implementert må derfor være fleksible.

Internasjonal terrorisme representerer en ny dimensjon i de sikkerhetspolitiske vurderingene. Videre utgjør spredning av masseødeleggelsesvåpen uforutsigbarhet.. Trusselvurderinger foretatt viser at også vårt land er utsatt.

Terror rammer tilfeldig og på tvers av landegrenser. Dette har bidratt til intensivt internasjonalt samarbeid. Det er viktig at Norge tar aktiv del i dette samarbeidet bilateralt, gjennom NATO og andre etablerte mekanismer for utveksling av informasjon. Cyber-forsvaret bør derfor styrkes utover det som ligger i den vedtatte langtidsplanen.

Økt globalisering har også gitt nye utfordringer som spredning av epidemiske sykdommer, organisert kriminalitet og islamsk fundamentalisme. Den teknologiske utviklingen bidrar til å gjøre verden mindre, noe som skaper utfordringer og muligheter.

Skjema for forslag bes benyttet

2420 Etableringen av ISIL har vist at islamsk fundamentalisme har ekspansive ambisjoner. Islamister søker
2421 allianser med mål om å bekjempe dem som defineres som vantro og felles fiender. Dette gjør trusselen fra
2422 ekstremister enda større og farligere enn tidligere. Norge må bidra til bekjempelse av islamsk ekstremisme
2423 og jihadisme.

2424 2425 **Alliansepolitikk – NATO**

2426 NATO er hjørnesteinen i Norges sikkerhets- og forsvarspolitik. Norge bør være aktivt medlem og delta
2427 på felles trening og øvelser med styrker fra øvrige medlemsland. NATO har gradvis økt fokus mot
2428 nordområdene. Det er i Norges interesse å videreutvikle og styrke denne tendensen. Militære øvelser
2429 bidrar til fellesskap og koordinering militære strategier og kapasiteter. Vi ønsker derfor økt
2430 treningsaktiviteter i Norge.

2431
2432 Bilaterale forsterkningsavtaler vil også i fremtiden være en avgjørende del av norsk sikkerhetspolitikk. USA
2433 er Norges viktigste allierte. Det er derfor særlig viktig å videreføre og videreutvikle det strategiske
2434 partnerskapet med USA. Et viktig element i vårt partnerskap er fremskutt lagring av amerikansk militært
2435 utstyr og tilhørende avtaler. Det er også viktig å videreføre amerikansk trenings- og øvelsesvirksomhet i
2436 Norge, samt å ha et effektivt etterretningssamarbeid.

2437 USA retter i større grad politisk og militær oppmerksomhet mot andre områder og reduserer blant annet
2438 sin tilstedeværelse i Europa. Dette medfører at vi i større grad selv må være forberedt på å ivareta vår
2439 sikkerhet.

2440
2441 Nordsjøstrategien som omfatter Storbritannia, Nederland, Tyskland, Danmark og Norge innebærer økt
2442 satsing på flernasjonale løsninger ved anskaffelser, drift og vedlikehold, kommando- og kontrollsystemer,
2443 opplæring, trening og øving, og operasjoner for alle forsvarsgrener. Dette samarbeid er svært positivt, men
2444 må ikke gå på bekostning av vårt samarbeid med USA.

2445 Utviklingen av forsvaret i våre naboland har også betydning for Norge. Til tross for at Sverige og Finland
2446 står utenfor NATO, deler de nordiske landene et felles sett med verdier noe som gjør forsvars samarbeid
2447 naturlig. Noe av samarbeidet gjøres innenfor rammen av NATOs Partnerskap for Fred (PFP), men det er
2448 også viktig å styrke det nordiske samarbeidet.

2449 2450 **Fremskrittspartiet vil:**

- 2451 - sikre fortsatt norsk medlemskap og innflytelse i NATO gjennom aktiv deltakelse i politiske og militære
2452 fora
- 2453 - sikre en fortsatt sterk allianse med USA som vår næreste allierte
- 2454 - sikre at allierte fortsatt benytter Norge som øvingsland og oppmuntre våre viktigste allierte til
2455 forhåndslagring på norsk jord

2456 2457 **Det norske forsvar**

2458 Trusselbildet kan endres raskere enn vår evne til å forsvare oss. Det krever et fleksibelt og raskt
2459 mobiliserbart forsvar. Verneplikten gjelder for alle norske statsborgere. Antallet som får mulighet til å
2460 avtjene til å avtjene førstegangstjenesten bør økes. Verneplikten gir Forsvaret en forankring i hele folket,
2461 bidrar til forsvarsviljen, og tydeliggjør at forsvaret av landet er en grunnleggende og felles oppgave.
2462 Samarbeidet med organisasjoner som bidrar til forsvarsevne og vilje skal fortsette. Særlig bør samarbeidet
2463 med reserveoffiserer vektlegges.

2464
2465 Norges evne til å håndtere en provokasjon eller aksjon mot norsk territorium styrkes gjennom den
2466 vedtatte langtidsplanen. Målet må være reelt å kunne avskrekke og kontinuerlig sikre herredømme over
2467 eget territorium. Forsvarsstrukturen må sikre vår evne til også å møte nye og uforutsette trusler, inkludert
2468 ulike angrep mot urbane strøk og infrastruktur. Cyberforsvaret vil spille en nøkkelrolle i denne
2469 sammenheng. Hybrid krigføring er en konfliktform vi ser stadig mer av i våre nærområder.
2470 Etterretningstjenesten må derfor gis mandat og ressurser som gjør det mulig å motvirke og avsløre denne
2471 formen for krigføring.

2472
2473 Forsvaret må kunne håndtere terrortrusler mot blant annet informasjons- og kommunikasjonsteknologi,
2474 kraftforsyning, transport, forsyninger, olje- og gassvirksomhet, smittevern og vannforsyning.
2475 Samfunnsutviklingen viser at vi står foran nye former for risiko, sårbarhet og trusler. Det krever

Skjema for forslag bes benyttet

- 2476 årvåkenhet og stadig tilpasning av sikkerhetstiltak og beredskap. Samarbeidet med justismyndighetene bør
2477 utvides og forsterkes. Et mer fleksibelt Heimevern vil også bidra til å styrke denne beredskapen.
2478
- 2479 Det er nødvendig med styrket fokus på alle aspekter ved samfunnssikkerheten. Vi vil derfor arbeide aktivt
2480 for at Norge skal kunne møte det nye trusselbildet gjennom gode beredskapsplaner, nødvendig
2481 verneutstyr, materiell og personell.
2482
- 2483 Forsvaret må ha en betydelig tilstedeværelse i Nord-Norge og i nordområdene. Beredskap i nord krever
2484 moderne og avanserte våpensystemer som har avskrekkende effekt. Øvelsesaktiviteten bør intensiveres.
2485
- 2486 Befalskorpset er en av Forsvarets viktigste ressurser. For å sikre rekruttering og motiverte elever må slik
2487 utdanning gjøres relevant for militær tjeneste, men samtidig gi kunnskap som på et senere tidspunkt også
2488 kan benyttes i det sivile liv.
2489
- 2490 Veteraner har påtatt seg ekstraordinære belastninger for samfunnet. Det skal anerkjennes, og veteranenes
2491 spesielle behov for oppfølging skal ivaretas.
2492
- 2493 Heimevernet er en viktig del av det norske forsvar, og bør inngå som en integrert del av
2494 forsvarsstrukturen. Samarbeid med politiet er også et viktig supplement til beredskapen.
2495
- 2496 Forsvarets økonomi må styrkes. NATOs mål om å benytte 2% av BNP på forsvar må nås så snart som
2497 mulig, og senest i 2024.
2498
- 2499 Forsvaret står overfor store materiellinvesteringer i form av nye kampfly, ubåter og overvåkingsfly. Det
2500 bør vurderes å fullfinansiere slike anskaffelser utenfor det ordinære forsvarsbudsjettet. Dette kan gjøres
2501 ved å opprette et « Forsvarets materiellanskaffelsesfond». Penger til et slikt fond vil bli trukket ut av
2502 Statens Pensjonsfond og avkastningen vil bli dedikert til nye anskaffelser i Forsvaret. Et slikt fond på
2503 eksempelvis 100 milliarder kroner vil potensielt frigjøre 2-3 milliarder kroner til Forsvarets operative drift.
2504 Forsvarets operative evne er avgjørende for forsvaret av Norge. Denne er i dag vanskelig å måle.
2505 Det bør derfor innføres et system som muliggjør dette. Det bør omfatte klare mål for reaksjonstid,
2506 utholdenhet, mobilitet og tilstandsavklaring. Gjennom systemoppbygging som i tillegg tar utgangspunkt i
2507 klartidsøvelser, mønstringer og øvelser som strekker seg over tid, vil man få en bedre gjennomgang av de
2508 faktisk tilgjengelige kapasiteter og operativ evne.
2509
- 2510 Forsvarets hovedoppgave er å beskytte landets suverenitet, og er samfunnets skarpeste sikkerhetspolitiske
2511 verktøy. Uniformene i Forsvaret representerer en verdinøytral og udiskutabel lojalitet til forsvaret av
2512 Norge og våre forpliktelser i NATO. Det betyr at uniformen og fremferd skal være identisk og at enhver
2513 form for religiøs, politisk eller ideologisk markering ikke skal forekomme. Det betyr at dagens
2514 uniformsreglement må endres.
2515
- 2516 Fremskrittspartiet vil:
- 2517 - sikre at Forsvaret til enhver tid har nødvendig materiell og kompetent personell for å løse pålagte
  - 2518 oppgaver
  - 2519 - begrense norsk deltakelse i utenlandsoppdrag
  - 2520 - sikre at Forsvaret gjennom verneplikt, førstegangstjeneste og verving har et tilstrekkelig
  - 2521 rekrutteringsgrunnlag for å løse pålagte oppgaver
  - 2522 - sikre at befalskorpset får forutsigbare arbeidsforhold og utdanningsløp, at merbelastninger gis rimelig
  - 2523 kompensasjon
  - 2524 - at økonomiske rammer og bemanning må dimensjoneres i henhold til oppgaver
  - 2525 - arbeide for at NATOs ambisjoner om å bruke 2 % av BNP oppfylles
  - 2526 - øke utholdenhet og kapasitet i Hæren
  - 2527 - revurdere dagens ordning hvor Forsvarssjefen er integrert med Forsvarsdepartementet
  - 2528 - styrke cyberforsvaret
  - 2529 - redusere støttefunksjoner for å bedre den operative evnen
  - 2530 - sikre en stabil tilstedeværelse av militære styrker i nordområdene
  - 2531 - at Forsvarets ressurser fleksibelt skal kunne støtte andre etater i kriser

Skjema for forslag bes benyttet

- 2532 - sikre et moderne kampflyvåpen
- 2533 - at beredskap og responstid forbedres og at våre styrker er reelt tilgjengelige ved behov
- 2534 - innføre et system for måling av operativ evne
- 2535 - sikre tilfredsstillende treningsstandard både blant tjenestegjørende og reservestyrker
- 2536 - sikre tilfredsstillende treningsstandard og beredskap i Heimevernet
- 2537 - etablere et bredt sammensatt Nasjonalt Sikkerhetsråd med sikte på en mest mulig effektiv løpende
- 2538 håndtering av grensesnittet mellom sikkerhets- og forsvarspolitikken, og mellom fagmilitære råd og
- 2539 politiske beslutninger.
- 2540 - at større investeringer må finansieres utenfor det ordinære forsvarsbudsjett
- 2541 - opprette et materiellanskaffelses fond
- 2542 - ikke tillate synlige religiøse, ideologiske eller politiske symboler som del av Forsvarets uniformer
- 2543 - at staten skal opprettholde eierskapet over sentral norsk forsvarsindustri

2544

2545 Internasjonale operasjoner

2546 Norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk skal sikre norske interesser. Forsvarets primære oppgave er derfor å
2547 forsvare eget territorium og NATOs medlemsland. Norge bør i begrenset grad delta i internasjonale
2548 militære operasjoner. Erfaringer har vist at bruk av militærmakt ikke skaper forsoning, fred og stabilitet.
2549 En forutsetning for et norsk engasjement er at mandatet er utformet slik at styrken har mulighet til å løse
2550 oppdraget og at de er tidsbegrensede. Videre må det skje innenfor definerte rammer, med klare mål og en
2551 tydelig exit-strategi. Kostnadene ved slike operasjoner skal bevilges særskilt. Bidragene må være
2552 forutbestemt i omfang og oppdragets resultater må vurderes gjennom operasjonens forløp. Alle oppdrag
2553 må være forankret i et tydelig FN-mandat.

2554

2555 Samhandling med utenlandske allierte styrkes gjennom felles trening og operasjoner og er avgjørende for å
2556 sikre høy kvalitet på norske bidrag i internasjonale operasjoner. Norske styrker i utlandet må sikres
2557 nødvendig og hensiktsmessig militært materiell, herunder pansrede kjøretøy som gjør det mulig å
2558 gjennomføre oppdragene trygt og effektivt.

2559

2560 Personell som frivillig tegner kontrakt for deltakelse i Norges kontingenter til internasjonale styrker for
2561 FN og/eller NATO, må kunne få kontrakter av mer enn ett års varighet og få anledning til ytterligere
2562 kontraktsfornyelse ved skikkethet og behov. Dette vil sikre større innslag av mer erfarent og modent
2563 personell. Det er viktig at forsvarets veteraner gis den anerkjennelsen de fortjener for arbeidet de gjør på
2564 vegne av den norske stat. Skadde veteraner og deres pårørende skal gis oppfølging og støtte slik at de
2565 ikke opplever byråkrati og skjemavelde som en merbelastning. Norske soldater som blir psykisk eller fysisk
2566 skadet i tjeneste for Norge skal bli ivaretatt både medisinsk og økonomisk. De skal også bli tilbudt
2567 tilpasset oppfølging i forhold til arbeid eller utdanning.

2568

2569 Sivil beredskap

2570 Katastrofer, terror, væpnede konflikter og krig vil potensielt ramme sivilbefolkningen sterkt. Det er derfor
2571 viktig med et tilstrekkelig utbygget sivilforsvar. Forsvaret skal støtte det sivile samfunnet i krisesituasjoner
2572 og være øvet for dette formålet som en del av totalforsvaret. Videre vil en ordning hvor både Forsvaret og
2573 sivile aktører utfører redningstjenesten føre til styrket kvalitet. Hensynet til hva som gir best resultat skal
2574 være retningsgivende og vi vil derfor arbeide aktivt for en landsdekkende tjeneste.

2575

2576 Forsvarsindustri

2577 Norge har høyt teknologisk og avansert forsvarsindustri. Den bidrar til å styrke Forsvaret og norsk
2578 beredskap. Forsvarsindustrien er en trygg leverandør og samspillet mellom industrien og Forsvaret bidrar
2579 til økt forståelse for materiellens teknologi og funksjonalitet. Forsvarsindustrien og Forsvaret har gjensidig
2580 interesse av internasjonale kontakter. Forsvarets anskaffelser er en døråpner for forsvarsindustrielt
2581 samarbeid samtidig som forsvarsindustrien er en døråpner for tettere militære kontakter for Forsvaret på
2582 alle plan.

2583 Forsvarsindustrien er også en betydelig bidragsyter innenfor norsk næringsliv generelt og bidrar til
2584 utvikling av ny teknologi og flerbruksteknologi innenfor en rekke felter. Samarbeid med Forsvarets
2585 Forskningsinstitutt styrker vekselvirkningen mellom Forsvarets operative evne og høyteknologi.

2586

2587

2588

2589 **FAMILIEPOLITIKK**

2590 For Fremskrittspartiet er familien et naturlig, verdifullt og grunnleggende element som danner viktige
2591 rammer for barns oppvekst og fremtid. Vi anser familien for å være en svært viktig tradisjons- og
2592 kulturbærer, og mener at familiens stilling i det norske samfunnet skal styrkes fremfor at det offentlige i
2593 stadig større grad ønsker å ta avgjørelser for familien.

2594

2595 Utgangspunktet og forutsetningen for ethvert familieforhold er at det bygger på frivillighet. Barn har rett
2596 til begge sine foreldre, og foreldrene må derfor ved samlivsbrudd likestilles i sine plikter og rettigheter.

2597

2598 Alle par har rett til å innrette seg på den måten de selv finner best. De som selv velger samboerskap som
2599 sin form, må også selv sørge for å sikre seg nødvendige rettigheter. FrP tar sterk avstand fra ekteskap som
2600 inngås under tvang.

2601

2602 Fremskrittspartiet ønsker at den enkelte fritt skal kunne disponere egne midler gjennom testamente uten
2603 begrensninger.

2604

2605 Fødselspermisjon og foreldrepenger skal videreføres, med en selvstendig opptjenings- og uttaksrett for
2606 begge foreldre.

2607

2608 Hvem av foreldrene som skal være hjemme med barnet og hvor lenge, bestemmes av foreldrene selv. Ved
2609 småbarnsadoptjon gjelder samme permisjonsregler som ved fødselspermisjon.

2610

2611 Familien bør i større grad kunne tilpasse og organisere hverdagen ut fra den enkelte families behov. Vi vil
2612 derfor i småbarnsperioden prioritere valgfrihet ved å legge til rett for et større mangfold av fleksible og
2613 alternative barnehager.

2614

2615 Statlig barnetrygd og kontantstøtte erstattes av kommunale barnetrygd og kontantstøtte. Det innebærer at
2616 man må være bosatt i en kommune for å motta ytelsene. Ytelsene skal være rettighetsbasert, og overføres
2617 øremerket fra staten til kommunene. Ingen av de som har rett til ytelsen i den nye ordningen skal komme
2618 dårligere ut enn med dagens ordning.

Dissens 20:

Komiteens mindretall ønsker å erstatte avsnittet markert i rødt over med:

"Kontantytelser som kontantstøtte, barnetrygd avvikles, og erstattes med kriteriebasert økning i minstefradrag ved beregning av skatt. Endringen må skje slik at ingen som mottar skattefradraget kommer dårligere økonomisk ut enn med dagens system."

2619

2620

2621 Barnetrygden skal behovsprøves. Foreldre med en samlet skattbar inntekt på 10 ganger grunnbeløpet skal
2622 ikke ha rett på barnetrygd.

Dissens 21:

Komiteens mindretall ønsker å stryke avsnittet markert i grønt over.

2623

2624 Det må skilles mellom barns skolegang og barns fritid. Skolefritidsordninger kan med fordel overlates til
2625 private tilbydere eller frivillige organisasjoner.

2626 **Barnehage**

2627 For Fremskrittspartiet er det viktig at alle barn i Norge får en trygg og god oppvekst. Familiene er selv
2628 best egnet til å ta avgjørelsen på hvorvidt barnet skal være hjemme i tiden før barnet begynner på skolen,
2629 eller om barnet skal begynne i barnehage.

2630 Det er viktig at barnehagene tilbyr et pedagogisk innhold av høy kvalitet. Fremskrittspartiet har tillit til at
2631 barnehagene selv vet best hvilket innhold som skal tilbys, hvor ulik pedagogisk tilnærming fra aktør til
2632 aktør er en styrke for barnehagemangfoldet. Som overordnede mål er det viktig at barnehagen skal gi
2633 trygge og sosiale barn, at mobbing unngås og at alle barnehagebarn blir sett i barnehagen, hvor hvert
2634 enkelt barn individuelt skal imøtekommes av barnehagen. Vi stiller oss positive til lese- og skriveopplæring
2635 i barnehagene

2636 Vi vil lovfeste retten til barnehageplass fra barnet er ett år, uavhengig av når på året barnet er født.

2637 God grunnbemanning og en stabil bemanningssituasjon er en forutsetning for gode barnehager.

2638 **Fremskrittspartiet vil:**

- 2639 • Styrke språkopplæringen i barnehagen
- 2640 • Kartlegge barnehagens viktige betydning for integrering
- 2641 • at alle godkjente barnehager skal likebehandles fra det offentlige
- 2642 • Offentlige og private barnehager gis reell likebehandling.

2643
2644

2645 **Barnevern**

2646 Det er alltid foreldrenes ansvar og plikt å gi barn den tryggheten, omsorgen og kjærligheten de trenger for
2647 å vokse opp til å bli selvstendige og ansvarsfulle individer. Virkeligheten er dessverre ikke alltid slik.

2648 Derfor må vi ha gode ordninger som beskytter og hjelper de familiene og barna som trenger det.

2649
2650 Vi ønsker å styrke barnevernet, og mener at det i kommuner med robuste barnevern bør skilles mellom
2651 myndighetsutøvelsen som foretar omsorgsovertakelser og den øvrige delen som arbeider med forebygging
2652 og hjelpetiltak. I andre kommuner bør det søkes samarbeid for å ivareta en slik løsning.

2653
2654 Noen ganger vil det være nødvendig å ta barnet ut av hjemmet, først da trer barnevernet inn. Da handler
2655 det om å beskytte barns rettigheter, selv om det går på bekostning av de voksnes interesser og
2656 bekvemmelighet. Barnevernet skal likevel alltid involvere seg og vurdere nærmeste familie og familiens
2657 nettverk som barnet allerede kjenner, slik som fosterhjem, og barnet skal delta og ha innflytelse på det
2658 som angår dem. Barnevernet skal iverksette tiltak som sørger for å ivareta barnets rettigheter, samtidig
2659 som barnevernet forsikrer seg om at det tilbudet som blir gitt, er bedre enn det barnet kom fra.

2660
2661 Skifte av saksbehandlere innen familievern/barnevern bør være en rettighet for innbyggerne, da dette kan
2662 begrense saker om omsorgsovertakelse dersom det bare viser seg at samarbeidet er vanskelig.

2663 For å ivareta rettssikkerheten for barn og deres familier bør en person utenfor barnevernet være tilstede
2664 under samtaler med barn som omhandler alvorlig vold eller seksuelt misbruk. En person som ikke
2665 arbeider med saken bør være tilstede. Slike samtaler bør spilles inn på bånd.

2666
2667
2668

2669 Barn med sammensatte problemer har behov for flere tjenester, da må disse tjenestene samarbeide. Vi vil
2670 styrke både barnas og foreldrenes rettssikkerhet, samtidig som vi vil gi barna rett til å slippe samvær med
2671 sine biologiske foreldre, dersom dette er til fare for barnet eller mot barnets ønske. Vi vil oppheve den
2672 todelte ansvars- og finansieringsformen som barnevernet i dag er underlagt.

2673

2674 Fysisk og psykisk misbruk, herunder kjønnslemlestelse av barn, er alvorlige overgrep. Slikt misbruk må
2675 bekjempes med langt større ressurser enn hittil, og strafferammene må skjerpes. For å få stoppet
2676 kjønnslemlestelse er det viktigste tiltaket å innføre obligatorisk underlivsundersøkelser for alle barn i
2677 risikogrupperne. Volds- og overgrepssaker mot barn skal alltid prioriteres.

2678
2679 For å sikre at alle diagnoser/funksjonshemninger blir ivarettatt, er det viktig at barnevernet ansetter personer
2680 med en bred variasjon i kompetanse.

2681
2682 Det skal gjøres opptak av relevante samtaler i barnevernssaker.

2683
2684
2685

2686 **Fremskrittspartiet vil:**

- 2687 • at samvær skal vektlegges ved beregning av barnebidrag
- 2688 • at barns rettigheter skal styrkes
- 2689 • at ved samlivsbrudd likestilles foreldres plikter og rettigheter
- 2690 • likestille godkjente omsorgsformer
- 2691 • at offentlige støtteordninger i større grad gis som skattefradrag
- 2692 • Erstatte fylkesnemndene med en forvaltningsdomstol
- 2693 • At det gjøres opptak av relevante samtaler i barnevernssaker
- 2694 • øke beløpsgrensen for hvor mye man kan spare i mindreårige barns navn
- 2695 • Fosterforeldre som blir dømt for vold eller overgrep skal miste retten til å være fosterforeldre for
2696 alltid
- 2697 • Det bør være tilgang til elektronisk journal i barnevernet på lik linje som helsevesenet
- 2698 • Barnevernskonsulenter, sakkyndige og advokater som jobber med barnevernssaker skal ikke kunne
2699 ha roller i private barnevernsinstitusjoner hvor barnevernet kjøper tjenester

2700
2701

2702 **Aleneboere**

2703 Svært mange mennesker i Norge bor av ulike grunner alene. Det betyr at de kun har én inntekt som skal
2704 dekke kostnader til bolig og øvrige behov.

2705
2706 FrP mener at avgifter og gebyrer knyttet til bolig i størst mulig grad skal differensieres, ved at det betales
2707 for målt forbruk, og ikke etter stipulert forbruk basert på boligens areal.

2708
2709 På grunn av et generelt høyt kostnadsnivå, opplever mange aleneboere at de befinner seg i en økonomisk
2710 krevende situasjon. Fremskrittspartiet ønsker i størst mulig grad politiske løsninger som er generelle, men
2711 som samtidig ivaretar interessene til ulike grupper mennesker.

2712
2713

2714 **HELSE OG OMSORG**

2715 Alle velferdsordninger som folk har rett til i ulike livs-, arbeids- og helsesituasjoner, henger nært sammen
2716 og griper til dels inn i hverandre. For å sikre en god samhandling og tilby løsninger som både er de beste
2717 og de økonomisk mest fornuftige, må alle utgifter samles i samme budsjett og på samme forvaltningsnivå.
2718 Fremskrittspartiet vil derfor samle alle velferdsutgifter hos staten, slik at det uverdige spillet hvor staten og
2719 kommunene forsøker å velte utgifter over på hverandre, opphører.

2720
2721 Det at staten skal dekke utgifter til velferds-, helse- og omsorgstjenester, fordrer verken offentlig
2722 tjenesteproduksjon eller avkall på mangfold og konkurranse mellom ulike tjenesteleverandører.

2723
2724 Derfor bør det gjennomføres en velferdsreform med et klart organisatorisk skille mellom bestiller- og
2725 betalingsfunksjonen på den ene side, og tjenesteproduksjonen på den annen. Prinsippet må være at staten

Skjema for forslag bes benyttet

- 2726 betaler for tjenesten på vegne av den personen som er tildelt en tjeneste, slik at brukeren selv velger
2727 tjenesteprodusent.
2728
- 2729 Dagens situasjon med lange helsekøer er ikke akseptabel. Kapasiteten i helsevesenet, både offentlig og
2730 privat, må benyttes slik at køene kan fjernes. Dette gjelder både innenfor spesialisthelsetjenesten,
2731 rusomsorgen, rehabilitering, psykiatri og kommunale omsorgstjenester. FrP mener det er viktig med
2732 åpenhet om reelle ventetider og ventelister på sykehusene slik at pasientene har et reelt valg. Ledig
2733 kapasitet i utlandet skal også benyttes der det er lange ventetider i Norge eller godkjent behandlingstilbud
2734 ikke finnes.
2735
- 2736 Produksjon av velferdstjenester skiller seg lite fra andre tjenester. For å sikre god kvalitet og forsvarlig
2737 kvantitet bør alle tjenesteytere likebehandles av bestiller/betaleransvarlig uavhengig av om de er privat
2738 eller offentlig drevet. Slik likebehandling vil stimulere til kreativitet og konkurranse om å være best på
2739 kvalitet. Det er kommunenes ansvar å sikre at bestillerfunksjonen oppfyller kravene for å gjøre disse
2740 stillingene like attraktive som statlige og kommunale.
2741
- 2742 For at brukerne skal kunne gjøre gode og riktige valg er det viktig at man videreutvikler
2743 kvalitetsindikatorer. Det bør også utvikles et system hvor pasientene kan gi tilbakemelding om sine
2744 erfaringer, slik at dette kan legges til grunn for læring i helsetjenesten og for andre pasienters vurdering.
2745
- 2746 For å sikre en forsvarlig kvalitet hos alle tjenesteproducenter, både offentlige og private, må dette utføres
2747 av uavhengige tilsyn.
2748
- 2749 Vi ønsker en helhetlig tilnærming til samfunnets totale utgifter. Det er unødvendig at det offentlige må
2750 betale ut sykepenger for personer på venteliste til enkel behandling, dersom det fins ledig kapasitet for å få
2751 behandlingen utført. Vi vil prioritere raskere behandling, for å få personer tidligere tilbake i arbeid.
2752
- 2753 Bedrifter som betaler helseforsikring eller nødvendig behandling for sine ansatte skal få fradrag for dette
2754 på skatten, og dette skal ikke være gjenstand for fordelsbeskatning for den ansatte.
2755
- 2756 FrP ønsker et mangfoldig helsetilbud der pasientenes trygghet og valgfrihet ivaretas. Vi er også åpne for
2757 medisiner og behandlingsformer utenfor tradisjonell skolemedisin. Der hvor positive effekter kan
2758 dokumenteres, vil vi i større grad kunne åpne for offentlig finansiering.
2759
- 2760 Det er mange alvorlig syke og døende personer som ikke får den nødvendige omsorg og hjelp i livets siste
2761 fase. FrP er opptatt av å styrke dette tilbudet både for voksne og barn, og er av den oppfatning at
2762 etablering av hospiceplasser vil kunne bedre kvaliteten på tilbudet i form av å gi helhetlig omsorg i et miljø
2763 preget av ro, verdighet og tid til både pasient og pårørende. Vi vil derfor legge til rette for etablering av
2764 hospice som gir gode tilbud over hele landet.
2765
- 2766 FrP mener at samtlige kommuner skal være tilknyttet HelseNett for å få en sømløs overføring av pasienter
2767 mellom spesialisthelsetjenesten og den kommunale omsorgstjenesten.
2768
- 2769 Det skal være et palliativt tilbud for barn i alle fylker.
2770
- 2771 Vi vil ha en omsorgslønnsordning for hele landet slik at pleietrengende også kan velge en av sine nærmeste
2772 til å utføre tjenestene, der det er faglig ansvarlig.
2773
- 2774 **Eldreomsorg**
- 2775 For Fremskrittspartiet handler eldreomsorg om mennesker som på grunn av sykdom eller svekkelse
2776 kombinert med aldring, har behov for behandling, pleie og/eller praktisk bistand. Alder er således ikke et
2777 selvstendig kriterium i denne sammenhengen. I en tid der det blir stadig flere eldre, blir det samtidig stadig
2778 flere friske eldre. Friske eldre ønsker å bo hjemme, derfor må vi tilrettelegge for det. Eldre er en stor
2779 ressurs, ikke minst for frivilligheten.
2780

Skjema for forslag bes benyttet

- 2781 Det er en offentlig oppgave å finansiere eldreomsorgen. En god eldreomsorg skal ikke være avhengig av
2782 god eller dårlig kommuneøkonomi. Vi vil derfor at staten skal ha finansieringsansvaret for eldreomsorgen,
2783 og at både offentlige og private aktører skal ha mulighet til å konkurrere på like vilkår om tjenestetilbud.
2784 Eldreomsorg skal ytes ut fra prinsippet om at alle mennesker er likeverdige, og skal ha respekt for den
2785 enkeltes verdighet.
2786
- 2787 Eldre pleietrengende må få muligheten til å bo hjemme så lenge de ønsker, så lenge det er forsvarlig. For å
2788 få til dette må det legges til rette for gode hjemmetjenester. Vi ønsker brukervalg på hjemmehjelp og
2789 hjemmesykepleie, slik at de eldre selv skal kunne velge hvilken tjenesteyter som skal komme hjem til dem,
2790 og velge bort tilbud de er misfornøyde med.
2791
- 2792 Det er grundig dokumentert at forebyggende hjemmebesøk har ført til bedret livskvalitet, bedret
2793 funksjonsevne, færre innleggelse på sykehus, og redusert dødelighet hos eldre. Derfor vil vi innføre tilbud
2794 om oppsøkende forebyggende hjemmesykepleie for personer over 75 år.
2795
- 2796 FrP ønsker å innføre ordning med nasjonalt eldreombud.
2797
- 2798 FrP ønsker en sterkere satsing på hverdagsrehabilitering. Det skal derfor sikres gode ordninger for
2799 investeringstilskudd på bygging av omsorgsboliger, også for rehabilitering av omsorgsboliger. Når en
2800 bruker melder om behov for bistand fra det offentlige, må det settes inn nødvendige ressurser for å få
2801 brukeren til å bli mest mulig selvhjulpent igjen. Vi ønsker særlig fokus på habilitering og rehabilitering i
2802 hjemmetjenestene, i tillegg til ordinær pleie. Det er derfor viktig at kommunen legger til rette for dette
2803 gjennom ergoterapi og fysioterapi
2804
- 2805 En del eldre mennesker er ensomme og føler seg utrygge ved å bo hjemme selv om de har daglig tilsyn fra
2806 hjemmetjenestene. Mange har likevel et funksjonsnivå som gjør at sykehjemsplass ikke er det rette
2807 tilbudet. Vi vil legge til rette for moderne aldershjemstilbud, Omsorg+, for dem som er for friske for en
2808 sykehjemsplass, men som føler seg ensomme og utrygge ved å bo hjemme. Dette skal ikke være
2809 institusjoner, men boliger som leies eller eies av beboerne, og hvor det sosiale miljøet er en viktig faktor.
2810 Det skal være døgnbemanning knyttet til Omsorg+. Vi ønsker et tilpasset botilbud til eldre, som f.eks.
2811 aldershjem, seniorhus og Omsorg+. Det kan skje i privat/ideell eller offentlig regi.
2812
- 2813 De sykeste eldre må sikres sykehjemsplass. Vi ser at det fortsatt er behov for å bygge ut
2814 sykehjemskapasiteten i Norge og styrke den lovbestemte retten til sykehjemsplass for eldre pleietrengende
2815 når de har behov for det. Det må opprettes sykehjem med avdelinger som er spesielt tilrettelagt for ulike
2816 brukergrupper, og legedekningen må styrkes. Vi vil at private aktører skal kunne tilby sykehjemsplasser på
2817 lik linje med kommunene, og de som trenger en plass skal ha mulighet til å velge tilbud også utenfor egen
2818 kommune. Når sykehjemmene må konkurrere om brukerne, vil dette heve kvaliteten på tilbudet.
2819
- 2820 FrP vil fortsatt opprettholde et gunstig investeringstilskudd for å sikre bygging av flere nye
2821 sykehjemsplasser og omsorgsboliger. I tillegg vil FrP etablere en egen investeringstilskuddordning for
2822 rehabilitering av eksisterende omsorgsboliger/sykehjemsplasser. For tildeling av tilskudd må det stilles
2823 krav om tilrettelegging av infrastruktur for å møte fremtidig velferdsteknologi.
2824
- 2825 Eldre pleietrengende har rett til en meningsfylt hverdag og må selv få bestemme når de skal stå opp, legge
2826 seg, hva de skal spise, og så langt det er mulig leve livet slik de selv ønsker det. Dette skal også gjelde
2827 personer som bor på sykehjem. Livsglede, aktivitet og mestring bør stå i fokus. Et godt og
2828 ernæringsmessig tilpasset kosthold er viktig for å øke trivselen samt vil kunne redusere unødvendig
2829 medisinbruk.
2830
- 2831 Mange eldre par ønsker å fortsette å leve og bo sammen, selv om det oppstår et pleie- og omsorgsbehov
2832 hos en av partene. Vi vil arbeide for at eldre par skal få muligheten til fortsatt å leve sammen, også i
2833 tilfeller hvor det er behov for å flytte til en mer tilrettelagt bolig eller i en institusjon.
2834

Skjema for forslag bes benyttet

2835 Det er behov for gjennomgang av forskriften om egenandel for opphold i institusjon, og denne må endres
2836 slik at pasienter på sykehjem, som bor på dobbeltrom mot sin vilje, skal ha en betydelig reduksjon i
2837 egenbetalingen.

2838
2839 For å gi gode tilbud over hele Norge for den hjelp man har behov for, ønsker vi å gi de eldre
2840 pleietrengende juridiske rettigheter til pleietjenester. Hvilke tjenester den enkelte skal tilbys skal vurderes
2841 lokalt, på bakgrunn av klart definerte kriterier, med basis i den enkeltes behov. Det er sentralt at også
2842 pårørende blir tatt med på råd i disse prosessene.

2843
2844 Skal vi oppnå kvalitet i eldreomsorgen er det behov for kompetent arbeidskraft. For å sikre
2845 rekruttering av god kompetanse må det derfor gjøres faglig attraktivt å arbeide innen
2846 eldreomsorgen. Vi ønsker derfor et løft for hjelpepleiere, sykepleiere og øvrig omsorgspersonell i den
2847 kommunale helse- og omsorgstjenesten.

2848
2849 Vi ønsker å gå gjennom finansieringssystemet, å tilrettelegge for at omsorgstjenester skal kunne benyttes
2850 uavhengig av geografiske grenser når dette er mulig og ønskelig. Tjenester må kunne ytes innenfor gitte
2851 kostnadsrammer som gjenspeiler kostnadene der tjenestene ytes, dersom disse ytes utenfor Norges
2852 grenser.

2853
2854 **Fremskrittspartiet vil:**

- 2855 • fortsette arbeidet for å overføre finansieringsansvaret for pleie og omsorgstjenestene til staten.
- 2856 • videreutvikle og utvide ordningen med fritt brukervalg, slik at ideelle og private aktører får like
2857 muligheter til å konkurrere med det offentlige på like vilkår
- 2858 • at kommunene har ansvaret for å sikre at kvaliteten i eldreomsorgen, og vil at det kommunale
2859 helse og omsorgsregisteret skal brukes aktivt for å sikre den enkeltes rettigheter.
- 2860 • at de eldre pleietrengende kan velge den tjenesteyter de ønsker
- 2861 • Styrke juridiske rettigheter for mennesker med behov for pleie og omsorgstjenester
- 2862 • ha større fokus på ernæring blant eldre
- 2863 • styrke tilsynslegefunksjonen på sykehjem
- 2864 • åpne for at eldre kan velge tjenester innen eldreomsorgen i utlandet
- 2865 • Opprette flere hospice (omsorg for dødende)
- 2866 • gjøre det mulig med sykehjem eller omsorgsboligsenter hvor studenter også kan bo mot at de
2867 bidrar på ulike måter i bomiljøet.
- 2868 • være positive til forsøk som kan bidra til å bygge ny kunnskap om boformer for eldre.
- 2869 • legge til rette for økt frivillighet i eldreomsorgen, f.eks. innenfor området kultur og aktivitetstiltak.
- 2870

Dissens 22:

Komiteens mindretall ønsker å ta inn følgende kulepunkt:

- Forby rituell omskjæring av gutter.

2871
2872
2873 **Tannhelse**
2874 Fremskrittspartiet mener at tannhelsetjenesten må styrkes gjennom bedre refusjonsordninger. Tannlegene
2875 må være en integrert del av helsesektorens samhandling. Samhandling er nødvendig både i forhold til
2876 pasientsikkerheten, fellesinnsatsen mot livsstilssykdommer og for å sikre pasientenes økonomiske
2877 rettigheter. Tennene er en del av kroppen, og sykdom i munnhulen må derfor ses på som en ordinær
2878 diagnose.

2879
2880 Pasienter som mottar hjemmesykepleie eller sykehjemstilbud skal kunne fortsette hos sin faste tannlege,
2881 og kostnader for dette refunderes fra det offentlige på lik linje med det en offentlig tannhelseklinikk ville
2882 fått for samme type behandling.

2883

2884 **Fremskrittspartiet vil:**

- 2885 • opprettholde og videreutvikle satsingen på forebyggende tannhelse, med særlig fokus på unge og
- 2886 på syke eldre
- 2887 • stimulere til samhandling mellom tannhelsetjenesten og den øvrige helse- og omsorgstjenesten
- 2888 • bedre refusjonsordningene for sykdomsrelatert tannbehandling, og på sikt redusere kostnadene til
- 2889 egenandeler på lik linje med øvrig helsebehandling
- 2890 • Sørge for tilstrekkelig informasjon til de gruppene som har krav på å få dekket tannbehandling
- 2891 • Fjerne egenandel på nødvendig tannregulering av barn

2892
2893

2894 **Velferdsteknologi**

2895 Fremskrittspartiet er positive til bruken av velferdsteknologi. Etter partiets syn er det viktig for innovasjon
2896 og utvikling å få til et godt samspill mellom offentlig og privat sektor også på dette området. Det vil være
2897 viktig for å kunne videreutvikle smarthusløsninger, ta i bruk ulike sensorteknikk og elektroniske
2898 meldesystemer.

2899

2900 I fremtiden vil det bli mange flere eldre som lever lenger, mange av disse vil ha svært varierende behov for
2901 pleie, omsorg og bistand. For å ivareta de eldre på best mulig måte vil velferdsteknologi være til stor hjelp.
2902 FrP ønsker derfor sterkere satsing på velferdsteknologi som kan bidra til å gjøre hverdagen enklere,
2903 tryggere og friere for eldre.

2904

2905 FrP mener at fornuftig bruk av velferdsteknologi til boligløsninger kan gi flere mulighet til å bo i egen
2906 bolig enda lenger. Vi vil derfor være en pådriver for at offentlig sektor skal legge til rette for og
2907 implementere gode velferdsteknologiske løsninger. Allerede i dag finnes en rekke velferdsteknologiske
2908 løsninger som i alt for liten grad er tatt i bruk.

2909 FrP ønsker å innføre skattefradrag for alderstilpasning av egen bolig (ROT).

2910

2911 Fremskrittspartiet er tilhenger av å bruke velferdsteknologi for å innføre en mer moderne
2912 pårørendepolitikk. Bruken av ny teknologi kan gi mennesker med bistands- eller pleiebehov anledning til å
2913 oppleve større trygghet og selvstendighet. Likevel må velferdsteknologi aldri bli en erstatning for
2914 menneskene som skal gi god omsorg og pleie. Husbankens tilskuddsordninger til omsorgsboliger må sikre
2915 finansiering av grunninstallasjon for velferdsteknologi.

2916

2917 Ved bruk av velferdsteknologi er det viktig at det tas tilstrekkelig personvern hensyn. Mange eldre lider i
2918 dag av ervervet mental svikt, og det er viktig at velferdsteknologi som medfører overvåkning kun tilbys til
2919 brukere og pasienter som selv ikke motsetter seg dette.

2920

2921 **Fremskrittspartiet vil**

- 2922 • satse på økt bruk av velferdsteknologi
- 2923 • at både hjemmeboende og institusjonsplasser tilbys bredbåndstilgang for å kunne kommunisere
2924 med familie, venner og helsepersonell via for eksempel nettbrett.
- 2925 • I langt større grad ta i bruk tjenester innen smartteknologi, som blant annet fallsensorer, toveis
2926 trygghetsalarmer, kamera, vandrealarmer, GPS-løsninger, elektroniske medikasjonsdispensere,
2927 digitalt natt-tilsyn og elektroniske dørlåser.
- 2928 • Bruke tilskuddsordningen for omsorgsboliger for å sikre at fremtidige byggede boliger har
2929 infrastruktur for velferdsteknologi.

2930

2931 **Primærhelsetjenesten**

2932 Fremskrittspartiet viser til at en god primærhelsetjeneste er viktig i forhold til forebygging og behandling
2933 av sykdommer. Helse- og omsorgstilbudet som det offentlige har finansieringsansvar for, skal være faglig
2934 forsvarlig og av god kvalitet.

2935

2936 Legetjenestene skal organiseres slik at pasientene selv skal kunne velge hvilken lege de mottar tjenester fra.
2937 I et slikt system vil legen få betalt for det arbeidet som utføres, og ikke ut fra hvor mange personer legen

Skjema for forslag bes benyttet

2938 har på sin liste. Systemet vil også ivareta studenter eller andre som får behov for å konsultere lege under
2939 midlertidig opphold på andre steder enn der de under dagens ordning har sin fastlege.

2940

2941 Det er viktig at fastlegene i større grad enn i dag også driver med oppsøkende virksomhet mot de yngste
2942 og eldste. Fastlegene må også forta en grundig vurdering av pasienter før de henviser videre til
2943 spesialisthelsetjenestene.

2944

2945 Kommunene må sikre gode legevaktjenester som kan behandle akutte tilstander som skjer utenom
2946 legekantorenes vanlige åpningstid. Det er behov for å se på takstsystemet og hva som er til hinder for at
2947 legen reiser hjem til enkelte pasienter, fremfor at dårlige pasienter må hentes med ambulanse og fraktes til
2948 legevaktsentralen.

2949

2950 For å sikre større valgfrihet for pasienter med behov for fysioterapitjenester, vil vi avvikle dagens ordning
2951 med fysioterapihjemler. Likestilling av offentlig godkjente fysioterapeuter vil gi større mangfold og bredde
2952 i tilbudet, samtidig som det bidrar til kortere ventetid for brukerne.

2953

2954 Det er viktig å få etablert helhetlige behandlingsskjeder. En viktig forutsetning for å lykkes med dette er at
2955 finansieringen kommer fra staten gjennom hele behandlingsforløpet uansett om tilbudet gis av det
2956 offentlige eller private, og om det skjer i primærhelsetjenesten eller i spesialisthelsetjenesten.

2957

2958 Kommunene mangler et helhetlig tilbud når det gjelder habilitering og rehabilitering. Vi vil styrke det
2959 tverrfaglige samarbeidet, og samarbeidet mellom forvaltningsnivåene, slik at fokuset er på pasienten som
2960 et helt menneske.

2961

2962 Det er behov for å få på plass IKT-systemer for utveksling av nødvendige journalldata. I de tilfellene hvor
2963 helse- og omsorgsinstitusjoner benytter ulike journalsystem, må man til pasientenes beste, sørge for at det
2964 benyttes systemer som ”snakker sammen”.

2965

2966 FrP mener også at det er behov for bedre sikkerhet mot journalsnoking.

2967

2968 **Fremskrittspartiet vil:**

2969

- forbedre fastlegeordningen
- evaluere og reforhandle dagens fastlegeordning med sikte på å innføre refusjon etter antall behandlede pasienter.
- avvikle dagens hjemmelsordning for fysioterapi/kiropraktikk og lignende
- stimulere til at flere fastleger finner det formålstjenlig å ha kveldsåpent for å avlaste legevakten
- sikre skolehelsetjenesten, og et godt helsetilbud til foreldre/barn.
- Utvikle helsestasjonen og skolehelsetjenesten til i langt større grad å jobbe forebyggende.
- sikre systemer for utveksling av nødvendige journalldata
- styrke jordmortjenesten
- Oppheve taket for antall bytter av fastlege

2970

2971

2972

2973

2974

2975

2976

2977

2978

2979

2980

2981

2982

2983

2983 **Rehabilitering**

2984

2985 Fremskrittspartiet vil styrke rehabiliteringstjenestene og ta i bruk den kapasiteten og kompetansen som er
2986 tilgjengelig på feltet. Det økonomiske ansvaret for rehabiliteringstjenestene skal ligge hos staten, mens
2987 pasienten selv i samråd med sin lege skal kunne velge mellom institusjoner som kan gi det nødvendige
2988 tilbudet. Statlig finansiering skal gjelde uavhengig av om tilbudet er offentlig eller privat.

2989

2990

2990 For å sikre et helhetlig tilbud innenfor helsesektoren, er det viktig å se rehabilitering i sammenheng med andre tjenester innen sektoren. Forebygging og tidlig innsats er viktig for å dempe behovet for

Skjema for forslag bes benyttet

2991 behandlings- og rehabiliteringstjenester. Det må sikres et tilstrekkelig antall sykehjemsplasser, slik at
2992 rehabiliteringsplasser i helsehus ikke blir benyttet til langtidsliggende sykehjemspasienter.

2993

2994 Videre bør flere kommuner stimuleres til å tilby rehabilitering i utlandet for pasienter som kan ha nytte av
2995 dette.

2996

2997 **Fremskrittspartiet vil**

2998

- øke rehabiliteringskapasiteten

2999

- likestille offentlige og private tilbydere

3000

- satse på forebygging og tidlig innsats

3001

3002

3003 **Psykisk helse**

3004 Fremskrittspartiet er bekymret over at stadig flere, også mange unge, sliter med psykiske plager og

3005 sykdom. Vi prioriterer derfor en styrking av tilbudet i psykiatrien. Mens alle partier lenge har hatt

3006 ambisjoner om økt satsing på dette feltet, faller stadig flere ut av utdanningsløp og arbeidsliv som følge av

3007 sine plager. Behandlingstilbudet må tilpasses den enkelte pasient.

3008

3009 Mange av dem som i dag sliter med psykisk sykdom kan og bør fortrinnsvis behandles utenfor institusjon

3010 gjennom tett faglig oppfølging. For de pasientene som har behov for institusjonsopphold, må det være

3011 tilstrekkelig kapasitet. Personer med langvarige alvorlige psykiske sykdommer skal ha anledning til å ha

3012 åpen plass på psykiatrisk institusjon. Et differensiert psykiatrisk tilbud er avgjørende for å redusere bruk av

3013 tvang og tung medisiner.

3014

3015 Derfor mener vi at en endring av finansieringssystemet for psykiatrien er nødvendig. I dag prioriteres

3016 tidlig oppfølging og behandling bort av kommunene, fordi de økonomiske rammene er for små. Vi vil

3017 innføre en ordning der pengene følger den enkelte pasient til behandlingsstedet og på denne måten sikre

3018 pasientens grunnleggende rettigheter.

3019

3020 Det må være en selvfølge at både private og offentlige tjenestetilbydere kan benyttes i behandlingsforløpet,

3021 både for å redusere ventetidene og for å få på plass mangfoldet og en sunn konkurranse basert på

3022 kvaliteten i tjenestene som pasientene skal motta.

3023

3024 **Fremskrittspartiet vil:**

3025

- likebehandle offentlige og private tjenestetilbydere

3026

- styrke forebyggingsarbeidet også gjennom skolehelsetjenesten

3027

- sikre nok kapasitet i behandlingsforløpet

3028

- sikre psykologtjenesten i kommunene

3029

- styrke tilbud om psykiatriambulanser

3030

3031

3032 **Rusomsorg**

3033 Fremskrittspartiet mener at forebyggende arbeid for å hindre utvikling av rusavhengighet må prioriteres.

3034 Derfor er det riktig å prioritere forebygging rettet mot barn og unge.

3035 Rusmiddelavhengighet er en sykdom. Selv om hver enkelt har personlig ansvar for sin egen livsførsel,

3036 kommer man ikke unna at det ofte er bakenforliggende årsaker til rusmisbruk. Blant disse er psykiske

3037 lidelser. Vi vil derfor sikre at behandling av rusmisbruk også må ta høyde for tilstrekkelig behandling av

3038 tilleggslidelser.

3039

3040 Fremskrittspartiet er opptatt av at alle som er motivert for å komme seg ut av rusmisbruket, skal få den

3041 nødvendige behandlingen og oppfølgingen for å lykkes med å oppnå en rusfri hverdag.

3042

3043 Vi vil ta i bruk all offentlig og privat kapasitet for å redusere de lange ventelistene innenfor norsk

3044 rusomsorg. Det er derfor nødvendig at staten overtar finansieringsansvaret for rusomsorgen slik at

Skjema for forslag bes benyttet

- 3045 rusmisbrukerne ikke blir kasterbatter i hjelpeapparatet. Tildeling av behandlingskontrakter bør skje på
3046 bakgrunn av kvalitet i tilbud, resultatoppnåelse og at man sikrer en bredde i behandlingstilbudet.
3047
3048 Sikre en helhetlig behandlingsforløp for rusavhengige, som også inkluderer oppfølging i kommunen. For å
3049 lykkes må det være en helhetlig behandlingsskjede med avrusning, behandling og ettervern. Vi vil også at
3050 den enkelte rusmisbruker skal få tildelt en koordinator som kan bidra med hjelp og støtte under hele
3051 behandlingsforløpet.
3052
3053 For personer uten bosted eller boevne er det også nødvendig å følge dette opp i etterkant av rehabilitering.
3054 Vi ønsker etablering av akutte alternative botilbud.
3055
3056 Noen rusmiddelmissbrukere får i dag tilbud om hjelp til nedtrapping av bruken av tunge narkotiske stoffer
3057 gjennom legemiddelassistert rehabilitering (LAR). Rehabiliteringsdelen av dette skal bedres.
3058
3059 Fremskrittspartiet sier nei til å inkludere heroinassistert behandling som en del av LAR.
3060
3061 Den beste løsningen for å få folk ut av rusmiddelmissbruket er gjennom frivillig avrusning og
3062 rehabilitering. I enkelte tilfeller er likevel bruk av tvang nødvendig for å få rusmisbrukerne inn i
3063 behandlingsopplegget.
3064
3065
3066 **Fremskrittspartiet vil**
- 3067 • styrke forebyggingsarbeidet for å hindre rusmisbruk
  - 3068 • ansvarliggjøre den enkelte til å bidra med å løse sin egen situasjon
  - 3069 • bruke ledig kapasitet blant offentlige og private for å behandle rusmisbruk
  - 3070 • Utvide bruk av vaksinen naltrekson.
  - 3071 • Utvide bruken av Nalokoson neseppray til nasjonal ordning for å hindre overdoser
  - 3072 • Øke kunnskapen på helsesituasjonen til barn født av rusmisbrukere
  - 3073

Dissens 23:

Komiteens mindretall ønsker nytt kulepunkt:

- For at politiet skal kunne bruke sine ressurser på å bekjempe alvorlig kriminalitet, skal bruk og besittelse av mindre brukerdoser narkotiske stoffer ikke straffes. Salg av narkotika skal fremdeles være straffbart.

- 3074
3075
3076 **Sykehusene**
- 3077 Fremskrittspartiet vil endre organiseringen av sykehustjenestene ved å avskaffe de regionale
3078 helseforetakene, og fordele oppgavene mellom en nasjonal styringsenhet og de enkelte helseforetakene.
3079 Det skal være et et helhetlig helsetilbud i hele landet basert på faglige kriterier.
3080
3081 De lokale helseforetakene skal være selvstendige driftsenheter som legger opp sin virksomhet i tråd med
3082 etterspørselen og styringssignalene fra staten. Vi mener at sykehusene må få betalt en statlig stykkpris som
3083 gir økonomiske incentiver for pasientbehandling, slik at den enkelte pasient settes i sentrum, og de
3084 uverdige helsekøene kan fjernes.
3085 De regionale helseforetakene er et unødvendig mellomledd som fører til ansvarsfraskrivelse og
3086 unødvendig byråkrati, og skal derfor avskaffes. Oppgavene skal fordeles mellom staten og de lokale
3087 helseforetakene (sykehus). Dette for å sikre alle pasienter gode og likeverdige helsetjenester uavhengig av
3088 bosted.
3089
3090 Effektive behandlingsskjeder og helhetlige pasientforløp forutsetter helhetlige pasientfinansieringsforløp
3091 uavhengig av hvem som utfører tjenesten, og når. Samtidig er det nødvendig å sørge for at

Skjema for forslag bes benyttet

- 3092 akuttfunksjoner, utdanning for helsepersonell og forskning får dekket disse utgiftene gjennom
3093 forhåndsavtalt finansiering og øremerkede tilskudd.
3094
- 3095 Norges geografi og manglende infrastruktur tilsier en desentralisert spesialisthelsetjeneste, og vi kan ikke
3096 støtte en omfattende nedbygging av lokalsykehusene. Det er et mål å gi likeverdige helsetjenester
3097 uavhengig av bosted enten det er akutt eller kronisk sykdom.
3098
- 3099 Utvikling av nye distriktsmedisinske sentra med døgnkontinuerlig legevakt og spesialistpoliklinikk på
3100 dagtid kan gi bedre behandling til flere, men må ikke hindre pasienter som trenger sykehusbehandling i å
3101 få dette innen rimelig reiseavstand. For å gi pasienten et best mulig tilbud, og for å stabilisere og starte
3102 behandlingen av alvorlig skadde som trenger behandling ved større sykehus, bør lokalsykehus ha et
3103 minimum av behandling som sikrer døgnkontinuerlig akuttberedskap. Det er også behov for en
3104 kompetansereform for legene i akuttmottakene ved norske sykehus for å bedre pasientsikkerheten.
3105
- 3106 Vi ønsker at offentlige og private helsetjenester skal likebehandles juridisk og økonomisk for å kunne
3107 konkurrere på like vilkår. Pasientene skal etter å ha fått innvilget en bestemt helsetjeneste av det offentlige,
3108 selv ha rett til å velge hvilken tjenesteleverandør de ønsker å benytte. Pasientene skal også kunne velge
3109 godkjente helsetilbud i utlandet. Helsepersonell skal i størst mulig grad brukes til pasientbehandling, og
3110 støttefunksjoner skal i størst mulig grad ivaretas av andre faggrupper.
3111
- 3112 Vi ønsker å investere mer i sykehusutstyr og sørge for at vi utnytter de mulighetene som teknologien gir
3113 oss, til å arbeide mer effektivt. For eksempel kan telemedisin utnyttes i større grad for å få til samarbeid
3114 mellom sykehusene og i utførelsen av fjernoperasjoner.
3115
- 3116 Det er et nasjonalt ansvar å sørge for at sykehusene har helhetlige og felles IKT systemer som sikrer god,
3117 trygg og effektiv informasjonsflyt på tvers av helseforetakene. Derfor må det bedre styring til for å sikre et
3118 nasjonalt IKT system for hele helse- og omsorgssektoren.
3119
- 3120 Norge har en unik mulighet til å satse på kunnskap og utvikling, og vi vil derfor styrke innsatsen når det
3121 gjelder medisinsk forskning vesentlig. Det er spesielt viktig å prioritere stamcelleforskning.
- 3122 Legespesialister i privat praksis som har avtale med helseforetak representerer en viktig og effektiv del av
3123 spesialisthelsetjenesten. Vi ønsker å utvide omfanget av avtalespesialister og de diagnosene som de kan
3124 behandle.
- 3125
- 3126 **Fremskrittspartiet vil:**
- 3127 • likebehandle offentlige og private sykehus
  - 3128 • styrke brukermedvirkningen og valgfriheten i spesialisthelsetjenesten
  - 3129 • øke midlene til medisinsk forskning
  - 3130 • øke innsatsstyrt finansiering (ISF) andelen til minimum 60 %
  - 3131 • desentralisere det vi kan, og sentralisere det vi må
- 3132
- Styrke Oslo Cancer Cluster
- 3133
- 3134 **Legemiddelpolitikk**
- 3135 Norge har gjennom sine forskningsmiljøer og tilgang på kapital gode forutsetninger for å kunne ligge i
3136 forkant når det gjelder utprøvende medisin.
3137
- 3138
- 3139 **Fremskrittspartiet vil:**
- 3140 • være positiv til utprøvende medisin styrke medisinsk forskning og utvikling
  - 3141 • at egenandeler skal holdes på et moderat nivå
  - 3142 • at flere reseptfrie legemiddel kan selges i butikk

Skjema for forslag bes benyttet

- 3143 • sikre pasientene rask tilgang til nye og effektive legemidler
- 3144 • opprette et eget fond for finansiering av kreftmedisiner
- 3145 • Det opprettes protonsentert ved Radiumhospitalet, som bidrar til å sikre hele landets
- 3146 befolkning likeverdig kreftbehandling.
- 3147 • På sikt etableres det protonsentere i Universitetssykehusenes opptaksområde.
- 3148 • Være positive til private initiativtagere som bidrar med nye produkter på området som ikke
- 3149 tilbys av staten, for eksempel immunterapi og CyberKnife
- 3150 • Utvide antallet pasientgrupper som tilbys å kunne bruke cannabis som en del av
- 3151 behandlingen. Dagens system er også svært byråkratisk slik at mange som ønsker ikke får
- 3152 dette tilbudet. Pasienter som vil kunne ha nytte av cannabis i behandlingen kan være f.eks.
- 3153 MS, parkinson, kreft, etc.

3154

3155 **Gen- og bioteknologi**

3156 Mange mennesker lever i dag lengre og har bedre liv takket være utviklingen innenfor gen- og
3157 bioteknologi. Fremskrittspartiet har en positiv holdning til mulighetene som åpner seg ved forskning og
3158 bruk av gen- og bioteknologi. Vi mener derfor at Norge ikke skal ha en strengere regulering enn andre
3159 land det er naturlig å sammenlikne seg med. Så lenge det er medisinsk og etisk forsvarlig, bør Norge være
3160 et foregangsland innenfor forskning og utvikling av gen- og bioteknologi.

3161
3162 Norge har strenge regler med hensyn til behandling av ufrivillig barnløshet. Dette fører til at metoder som
3163 tilbys i andre land, og som der er akseptert som medisinsk forsvarlig, ikke er en del av det norske
3164 behandlingstilbudet.

3165
3166 Det må være en lovmessig forutsetning for assistert befruktning at det biologiske opphavet klart kan
3167 defineres som én biologisk mor og én biologisk far. Det vil således være en forutsetning for
3168 eggtransplantasjon og sæddonasjon at donor er kjent. **FrP vil åpne for surrogati.**

3169
3170

Dissens 24:

Komiteens mindretall ønsker å erstatte setningen markert i rødt med: **FrP støtter ikke surrogati som metode for å skaffe seg barn.**

3171
3172 FrP er positive til de muligheter gen- og bioteknologi gir til å forbedre og utvikle menneskers liv så lenge
3173 dette skjer innenfor trygge, og vitenskapelig godkjente former.

3174
3175 Det bør være mulig å benytte preimplantasjonsdiagnostikk og fosterdiagnostikk, og ultralyd skal kunne
3176 brukes også før 12 svangerskapsuke der dette er ønsket og faglig forsvarlig.

3177
3178 **Fremskrittspartiet vil:**

- 3179 • Norsk helsevesen må bli proaktiv i sin bruk av gen- og bioteknologi
- 3180 • øke forskningsinnsatsen i Norge ytterligere
- 3181 • arbeide for at det opprettes et ledende internasjonalt forskningssenter for stamcellebruk og
- 3182 anvendelse i Norge, og at bruken av stamcellebehandling derigjennom kan utvides til nye
- 3183 pasientgrupper.

3184
3185

3186

3187 **Organdonasjon**

3188 Fremskrittspartiet ser behov for å øke fokus på organdonasjon. Fremtidens helsekort vil gi bedre
3189 muligheter for registrering av donorer. Vi bør satse mer på informasjonsarbeid om organdonasjon, og
3190 ordningen med donoransvarlig på ”donorsykehus” bør utvikles og forsterkes. Likeledes må
3191 transplantasjonsavdelingen ved Rikshospitalet styrkes, slik at man øker kapasiteten i takt med økningen i
3192 tilgangen på donororgan.

3193

3194 **Fremskrittspartiet vil**

- øke kapasiteten ved Rikshospitalet
- sikre at man har faste donoransvarlige ved ”donorsykehusene”

3197

3198

3199 **Xenotransplantasjon**

3200 Fremskrittspartiet innser at behovet for materiale til transplantasjoner av organer vil øke og er derfor
3201 positive til at det forskes for å kartlegge, og eventuelt forbedre, mulighetene til bruk av materiale fra dyr til
3202 transplantasjoner på mennesker i de tilfellene der dette blir mulig. FrP vil at forskning og eventuelt
3203 utprøving av slik praksis foregår, så lenge dyreetiske prinsipper også ivaretas. Grundig vurdering av et
3204 offentlig oppnevnt fagpanel må avgjøre om nye metoder og prosedyrer er faglig og etisk forsvarlige.

3205

3206

3207 **ARBEID OG VELFERD**

3208 **Et organisert arbeidsliv**

3209 Et sterkt trepartssamarbeid mellom arbeidsgiversiden, arbeidstakersiden og myndighetene har vist seg å
3210 være vellykket for å sikre forutsigbare rammevilkår, nødvendig moderasjon og evne til omstilling.

3211 Fremskrittspartiet mener at et godt og velfungerende trepartssamarbeid forutsetter at alle berørte parter
3212 blir hørt og behandlet som likeverdige aktører i samarbeidet.

3213

3214 Fremskrittspartiet går inn for full organisasjons- og avtalefrihet og forholder seg til inngåtte avtaler i
3215 arbeidslivet. Dersom noen ønsker å stå utenfor arbeidstakerorganisasjonene, skal det respekteres, og disse
3216 må ha lov til å fremforhandle egne avtaler med arbeidsgiver.

3217

3218 Vi vil imidlertid arbeide for å justere det kollektive avtalesystemet da det ikke ivaretar nyansene i
3219 arbeidslivet, nyanser en lettest kan se og løse ved lokale forhandlinger. Nyanser i denne sammenhengen er
3220 blant annet geografi, belastninger, konkurransen i arbeidsmarkedet samt det å ivareta utsatte næringer.

3221 Sentrale forhandlinger tar ikke alltid slike hensyn, og den sentrale potten må reduseres for å kunne øke
3222 andelen til lokale forhandlinger.

3223

3224 Streikeretten og lockoutretten skal bevares som virkemidler i en konflikt mellom arbeidstakere og
3225 arbeidsgivere.

3226

3227 Faste ansettelser skal være utgangspunktet for å skape trygge arbeidsplasser. Midlertidige ansettelser er en
3228 nødvendighet av forskjellige årsaker. Dette gjelder både for å sikre et velfungerende arbeidsliv, og ikke
3229 minst for at unge og seniorer lettere kan få innpass i arbeidslivet.

3230

3231

3232 **Fremskrittspartiet vil:**

- Ytterligere myke opp reglene for midlertidig ansettelse
- likestille uorganiserte med organiserte
- ha større lokal forhandlingsrett

3235

- ha fleksible arbeidstidsavtaler mellom arbeidstaker og arbeidsgiver

Arbeidsliv

Norge har behov for å bruke mer av arbeidskraften i fremtiden. Arbeidskraften er vår viktigste ressurs, både for den enkelte og for samfunnet. Vår evne til å skape verdier og utvikle velferdssamfunnet vil avgjøres av hvordan den totale arbeidskraften er sammensatt, hvor stor den er og hvilken kvalitet den har. Likevel er det mange som står utenfor.

Det er avgjørende at de arbeids- og velferdspolitiske virkemidlene innrettes på en slik måte at arbeid alltid skal lønne seg, og slik at den enkelte får utnyttet sin reelle restarbeidsevne til gagn for seg selv og for samfunnet.

Økt tilgang på arbeidskraft kan også sikres gjennom lavere sykefravær, flere funksjonshemmede i arbeid og heltid fremfor deltid.

Med et arbeidsliv i endring må også arbeidsmiljøloven tilpasses og fornyes i tråd med endringene i samfunnet og arbeidslivet. Verdiskapningen i samfunnet både i privat og offentlig sektor må økes for å opprettholde dagens velferdsnivå. Arbeidstidsbestemmelsen i dagens arbeidsmiljølov må tilpasses individet og virksomhetenes behov. Endring av arbeidsordning vil bidra til å øke heltidsandel og gi tilgang til mer arbeidskraft.

Vi vil bidra til å skape et trygt, fleksibelt og familievennlig arbeidsliv med plass til alle, og hvor faste ansettelser fortsatt skal være hovedregelen. Arbeidslivets lover og regler må likevel reflektere at arbeidsgivere, medarbeidere og forbrukere ønsker større fleksibilitet i hverdagen. Da må vi ha et arbeidsliv som er basert på åpenhet og ansvarlighet. Arbeidsmiljøloven må sikre arbeidslivet fleksible rammer og gi rom for lokal tilpasning.

Det er svært positivt at det forsøkes med såkalt alternativ turnus eller ønsketurnus, noe som har gitt gode resultater både for brukere og ansatte flere steder i landet. Forsøk med alternativ turnus har gitt brukerne en mer forutsigbar hverdag, samtidig som de ansatte har fått lengre friperioder. Mye kan også tyde på at slike turnusordninger bidrar til bedre ressursutnyttelse, lavere sykefravær og færre deltidsstillinger.

Fremskrittspartiet vil:

- at alternative turnuser skal avgjøres lokalt
- Videre liberalisere arbeidsmiljøloven slik at den sikrer arbeidslivet fleksible, men trygge rammer og gi rom for lokal tilpasning.
- Åpne for at lærlinger kan følge ordinær arbeidstid hos lærebedriften

Sykelønnsordning

Fremskrittspartiet mener at det er viktig å stimulere til lavest mulig sykefravær, da det motsatte rammer både bedrifter, enkeltpersoner og samfunnet som helhet. Et godt og produktivt helsevesen uten lange ventetider vil være en viktig faktor for å få ned sykefraværet.

Psykiske lidelser representerer en stor andel av sykefraværet. Aktivitet og arbeid er en god måte å møte mennesker med lettere psykiske lidelser, slik at man forhindrer sosial isolasjon.

Vi vil ha en god sykelønnsordning som i likhet med dagens ordning sikrer den enkelte en trygg og forutsigbar inntekt ved sykdom. I tillegg må NAV få muligheten til å innrette arbeidet slik at flere får arbeidsrettet tiltak tidligere.

Skjema for forslag bes benyttet

3291 For mange pasienter med alvorlige diagnoser, som krever et langvarig behandlingsløp, kan den lovfestede
3292 sykepengeperioden bli for kort. Derfor bør sykelønnsordningen sikres for de som har alvorlige
3293 sykdommer.

3294
3295 Vi vil også ha utredet muligheten for å innføre en tidskontoordning hvor varighet av sykepenger avhenger
3296 av sykemeldingsandel, men samtidig innenfor en maksimalperiode på inntil 2 år.

3297
3298 **Fremskrittspartiet vil:**

- 3299 • at man i langt større grad tar utgangspunkt i den enkeltes arbeidsevne
- 3300 • at pårørende som er i arbeid får opprettholdt sine rettigheter om tidsbegrenset sykelønn når de
- 3301 pleier sin nærmeste som er alvorlig syk
- 3302 • åpne for en utvidet sykelønnsordning for alvorlig sykdom
- 3303 • utrede en tidskontoordning som kan bidra til at mennesker med alvorlig diagnose har bedre
- 3304 muligheter til å komme tilbake til arbeid
- 3305 • **Utrede effekt av karensdag i forbindelse med egenmeldt sykefravær**

Dissens 25:

Komiteens mindretall ønsker å erstatte "Utrede effekt av karensdag i forbindelse med egenmeldt sykefravær" med:

- innføre en karensdag.

Ytterligere innstramninger i sykelønnsordningen gjennomføres ikke før effekten av en enkelt karensdag er evaluert i samarbeid med de sentrale arbeidstaker og – giver organisasjonene.

Dissens 26:

Komiteens mindretall ønsker å legge til følgende kulepunkt:

- At det gis 85 % lønn under sykdom (sykelønn)

3306

3307

3308 **Dagpenger**

3309 Fremskrittspartiet vil opprettholde en ordning med dagpenger for dem som av forskjellige grunner blir
3310 arbeidsledige i en periode. Arbeidssøkere må være geografisk mobile og akseptere arbeid i alle deler av
3311 landet.

3312 FrP ønsker fleksibilitet og trinnvis avkortning av dagpenger i forbindelse med midlertidige
3313 vikaransettelser, slik at flere kan få innpass i arbeidslivet.

3314

3315

3316

3317 Det vil være naturlig med fleksible ordninger knyttet til permitteringsordningen, lønnsgarantiordningen, og
3318 enkelte andre ordninger knyttet til dagpengeutbetaling, slik at ordningene tilpasses situasjonen i
3319 arbeidsmarkedet.

3320

3321 I dag er ikke adgangen til å permittere lovfestet. Dette innebærer at gjeldende rett gir arbeidstakere i
3322 bedrifter uten tariffavtale og med færre enn 50 ansatte, liten eller ingen rett til informasjon og
3323 medinnflytelse. Derfor vil vi lovfeste regler som regulerer permitteringsadgangen i virksomheter som ikke
3324 er bundet av tariffavtale.

3325

3326 **Fremskrittspartiet vil:**

- 3327 • lovfeste regler som regulerer permitteringsadgang
- 3328 • justere permitteringsordningene i takt med arbeidsmarkedet

3329

3330 **Arbeidsmarkedstiltak**

3331 Altfor mange i yrkesaktiv alder står utenfor arbeidslivet. Arbeidsmarkedstiltakene er blant de viktigste
3332 virkemidlene det arbeidsrettede velferdsapparatet har, og atførings- og vekstbedriftene er sentrale aktører
3333 for å lykkes med å inkludere flere med nedsatt arbeidsevne i arbeidslivet. Fremskrittspartiet mener at det
3334 må arbeides tettere med den enkelte gjennom karriereveiledning og individuell oppfølging rettet mot
3335 vedkommendes arbeidsevne, ferdigheter og motivasjon for å komme seg ut i arbeid, enten gjennom
3336 utdanning eller praksisplass. Målet må være å få brukere raskest mulig sysselsatt i ordinært arbeid.

3337
3338 Samarbeidet mellom atførings- og vekstbedriftene og det ordinære arbeidslivet må styrkes. Videre vil FrP
3339 legge til rette for at flere aktører kan godkjennes og tilby arbeidsmarkedstiltak. FrP vil forenkle og
3340 avbyråkratisere dagens tiltaksstruktur.

3341
3342
3343
3344 Arbeids- og utdanningsreiser er en helt avgjørende ordning for mange funksjonshemmede som trenger
3345 transport til og fra arbeid eller utdanning, men som ikke kan nyttiggjøre seg ordinært transporttilbud. Med
3346 dette tilbudet kan de delta i arbeidslivet. FrP vil gjøre ordningen om til en varig ordning.

3347
3348 **Fremskrittspartiet vil:**

- 3349 • ha nok tilgjengelige tiltaksplasser for å møte svingninger i arbeidslivet
- 3350 • bidra til å styrke samarbeidet mellom arbeidsmarkedsbedriftenes utdanningstilbud, næringslivet og
3351 de videregående skolene
- 3352 • styrke tilretteleggingstilskuddsordningen på arbeidsplassene, samt åpne for at også bedrifter uten
3353 IA-avtale kan nyte godt av tilskuddsordningen
- 3354 • innføre et "fleksibelt lønnstilskudd" for å få flere med nedsatt arbeidsevne inn i arbeidslivet,
3355 uavhengig av om bedriften har IA-avtale
- 3356 • gjøre ordningen med arbeids- og utdanningsreiser om til en varig ordning

3357
3358 **Midlertidige ansettelser**

3359 Faste ansettelser skal være utgangspunktet for å skape trygge arbeidsplasser. Midlertidige ansettelser er en
3360 nødvendighet av forskjellige årsaker. Dette gjelder både for å sikre et velfungerende arbeidsliv, og ikke
3361 minst for at unge og seniorer lettere kan få innpass i arbeidslivet.

3362
3363 Det er i dag strenge vilkår for å kunne ansette noen midlertidig. Hvis en virksomhet har ansatt en
3364 arbeidstaker i midlertidig stilling uten at kravene til midlertidig stilling er oppfylt, vil arbeidstakeren i
3365 utgangspunktet ha krav på fast ansettelse. Dette gjør at bedrifter som oftest lar være å ansette
3366 arbeidstakere, selv om det i en tidsavgrenset periode kan være behov for arbeidskraft.

3367
3368 Det finnes flere grupper som i dag strever med å få innpass i arbeidslivet; blant annet etniske minoriteter,
3369 personer med redusert arbeidsevne, unge arbeidstakere og nyutdannede. Økt adgang til å ansette
3370 midlertidig vil minske arbeidsgivers opplevelse av risiko ved ansettelsen, som igjen kan gi flere mulighet til
3371 å prøve seg i arbeidslivet.

3372
3373 Midlertidig ansettelse er en god mulighet til å få arbeidserfaring. Slik blir det enklere å få arbeid senere,
3374 eller få en utvidelse til fast stilling.

3375
3376 Fremskrittspartiet vil understreke at hovedregelen i det norske arbeidsliv skal være fast ansettelse. Derfor
3377 er det gledelig at undersøkelser bekrefter at om lag 2/3 av dem som er midlertidig ansatt, ender opp med
3378 fast arbeid i bedriften, mens det bare er et lite mindretall på 4 prosent av dem som ble ansatt midlertidig
3379 som i dag står utenfor arbeidslivet.

3380
3381 Fremskrittspartiet mener at et fortsatt sterkt stillingsvern i norsk arbeidsliv kan kombineres med større
3382 fleksibilitet når det gjelder ansettelser til beste for både arbeidsgivere og ansatte.

3383
3384 **Fremskrittspartiet vil:**

- 3385 • at flere skal få muligheten til å komme ut i arbeid ved at det åpnes for større bruk av midlertidige
3386 ansettelse
- 3387 • Ytterligere myke opp reglene for midlertidig ansettelse
- 3388

3389 Velferd

3390 Fremskrittspartiet mener en grunnleggende holdning må være at alle skal bidra etter evne for å sikre gode,
3391 og bærekraftige velferdsordninger i fremtiden.

3392 Dagens velferdssystem baserer seg, i utgangspunktet, på prinsippet om at alle som kan, skal klare seg selv,
3393 leve av egen inntekt og ta vare på seg selv og sin egen familie. De som ikke makter dette av blant annet
3394 helsemessige årsaker skal få hjelp av fellesskapet til å leve et verdig liv. Samtidig må velferdspolitikken
3395 innrettes slik at det alltid vil være lønnsomt å arbeide.

3396 FrP ønsker en fremtidsrettet velferdspolitik, basert på dette prinsippet. Dette innebærer en politikk som
3397 sikrer trygghet for den enkelte. Vi vil ha et velferdssystem som sikrer den enkelte rett ytelse til rett tid. Det
3398 må imidlertid stilles krav ved utbetaling av offentlige midler, slik at oppmerksomheten rettes mot dem
3399 som trenger dem mest.

3400 Utvidelsen av EU i 2004, samt at vi har fri flyt av arbeidskraft innen EØS-området, har ført til at norske
3401 velferdsordninger er under press. Økt arbeidsinnvandring fra EØS-land og rask opptjening av
3402 velferdsgoder har ført til økt eksport av enkelte velferdsordninger. Fordi norske stønader er fastsatt i
3403 forhold til norske priser og lønninger, gir dette svært god kjøpekraft i enkelte andre land.

3404 Det norske velferdssystemet er sårbart for høy innvandring. Det er derfor behov for å finne nye løsninger
3405 som kan sikre fortsatt gode velferdsordninger, samtidig som det reduserer muligheten for å eksportere
3406 velferdsordninger ut av landet. Fremskrittspartiet mener derfor at det er behov for å reforhandle EØS-
3407 avtalens bestemmelser knyttet til arbeids- og velferdsordninger.

3408 Fremskrittspartiet vil:

- 3409 • at man har et velferdssystem som sikrer den enkelte rett ytelse til rett tid
- 3410 • sikre en rekke tiltak for å forhindre eksport av velferdsordninger
- 3411 • utrede muligheten for å vri ytelse fra kontantytelser til skattefradrag

3412 Folketrygden

3413 Folketrygden skal fungere som en forsikringsordning for innbyggerne ved sykdom, uførhet og alderdom.
3414 Arbeidstakere og -givere skal betale premie til folketrygden og opparbeide seg rettigheter til ytelse ved
3415 behov. Ytelse fra folketrygden skal være en lovfestet rettighet, ikke en sosial ytelse som er avhengig av
3416 politiske prioriteringer. Fremskrittspartiet aksepterer omfordeling i folketrygdsystemet.

3417 Premien til folketrygden skal fastsettes av Stortinget i de årlige statsbudsjetter. Den skal være delt i to
3418 deler, en helsedel og en pensjonsdel.

3419 Fremskrittspartiet vil:

- 3420 • utrede Folketrygdens bærekraft over tid

3421 NAV

3422 Fremskrittspartiet ønsker en arbeids- og velferdsforvaltning som bidrar til å nå målsettingen om flere i
3423 arbeid – færre på trygd. FrP mener det er behov for å gjøre organisatoriske endringer i NAV slik at man
3424 oppnår en helhetlig og effektiv forvaltning. Endringene må medføre at det blir enklere for brukerne og at
3425 organiseringen tilpasses brukernes behov. Et velfungerende NAV er selve forutsetningen for at
3426 fellesskapets velferdsgoder forvaltes på en god og riktig måte.

Skjema for forslag bes benyttet

3439 Fremskrittspartiet ønsker å styrke brukerperspektivet og brukernes rettsikkerhet og vil derfor tilbakeføre
3440 kompetanse til førstelinjen/NAV lokalt, slik at man sikrer god nok bistand og oppfølging av brukerne.

3441
3442 Dagens organisering med en statlig, og en kommunal del fremstår som et uoversiktlig og krevende
3443 partnerskap. Vi vil derfor foreta en gjennomgang av NAVs organisering med sikte på å samle den statlige
3444 og kommunale delen i en enhet. En enhetlig organisering må også føre til avbyråkratisering og forenkling
3445 av dagens lovverk og ytelser.

3446
3447 **Fremskrittspartiet vil**

- 3448 • slå sammen den statlige og kommunale delen av NAV til en statlig enhet
- 3449 • Videreføre arbeidet med å gjøre NAV mer brukerrettet.
- 3450 • gi brukerne rett til å bytte veiledere/saksbehandlere i NAV og NAV-kontor
- 3451 • overføre det økonomiske ansvaret for økonomisk sosialhjelp til NAV/staten

3452
3453

3454 **Sosialt sikkerhetsnett**

3455 Fremskrittspartiet mener hjelp til selvhjelp skal være det bærende prinsippet innenfor sosialtjenesten og vil
3456 derfor innføre et lovmessig krav om aktivitetsplikt for den enkelte sosialhjelpsmottaker, dersom
3457 mottakeren er fysisk og mentalt skikket til aktiviteten. Uteblivelse fra slik deltakelse må få konsekvenser
3458 for brukeren. Det skal ikke være attraktivt å velge sosialhjelp fremfor arbeid, selv om man har begrensede
3459 muligheter på arbeidsmarkedet. FrP vil gjøre sosialhjelpen om til et statlig ansvar under NAV, sammen
3460 med ansvaret for arbeid og trygd.

3461 Sosialhjelpen skal være en midlertidig ytelse og ikke noe folk skal leve av over tid. Personer som av
3462 helsemessige årsaker ikke er i stand til å arbeide, skal vurderes for uføretrygd.

3463
3464 Der er viktig å finne innovative løsninger på de sosiale utfordringene man står overfor i samfunnet. FrP
3465 ønsker økt satsing og stimulering av sosialt entreprenørskap og prosjekter med arbeidstrening for unge
3466 sosialhjelpsmottakere, samt et tettere samarbeid mellom det offentlige og private for å løse de sosiale
3467 utfordringene.

3468
3469 For å motivere barn av sosialhjelpsmottakere til å søke mot arbeidslinjen fremfor stønadslinjen, vil vi
3470 endre dagens avkortingspraksis, slik at man ikke foretar avkorting i foreldrenes sosialhjelp når de har barn
3471 under 18 år som bor hjemme og som har egen inntekt under den skattemessige friinntektsgrensen.

3472
3473
3474 **Fremskrittspartiet vil:**

- 3475 • innføre aktivitetsplikt for alle sosialhjelpsmottakere
- 3476 • innføre et øvre tak på hvor mye man kan få i samlet sosiale ytelser

3477
3478

3479 **Offentlig tjenestepensjon**

3480
3481 Fremskrittspartiet mener det burde være en klar intensjon bak innføringen av et nytt pensjonssystem at
3482 det var mulig for dem som skal motta ytelsene å sette seg inn i bakgrunnen for ytelsen, beregningsmåten
3483 og størrelsen på ytelsen som mottas. Det er liten tvil om at pensjonsreformen har sørget for et mer
3484 komplisert og uoversiktlig pensjonssystem.

3485
3486 Det er uheldig at vi har fått forskjellige pensjonssystemer i privat og offentlig sektor. Vi mener det er
3487 behov for å endre de offentlige tjenestepensjonene slik at det blir samsvar mellom pensjonssystemet i
3488 privat og offentlig sektor. Offentlig tjenestepensjon må innrettes slik at den kan opptjenes og tillegges
3489 folketrygdens ytelser uten samordning. FrP ønsker å bidra med en politikk som kan gjøre dette mulig.
3490 Dette vil sikre fleksibilitet og mulighet for offentlig ansatte til å kombinere pensjon og arbeidsinntekt.

3491
3492 **Fremskrittspartiet vil:**

Skjema for forslag bes benyttet

- 3493
- 3494
- arbeide for en ordning hvor man også i offentlig sektor kan opptjene tjenstepensjon som tillegges folketrygden uten samordning
  - sikre de offentlig ansatte samme mulighet til å kombinere pensjon og arbeidsinntekt, slik man kan gjøre i privat sektor
- 3495
- 3496
- 3497
- 3498
- 3499
- 3500

3501 **Alders- og etterlattepensjon**

3502 Pensjon skal etter Fremskrittspartiets mening sikre muligheten til en verdig pensjonisttilværelse og en økonomisk trygghet i alderdommen. Folketrygden skal omfatte pensjonsytelser til alle medlemmene av folketrygden ved oppnådd pensjonsalder. Pensjon fra folketrygden skal bidra til å sikre at alle får mulighet til en verdig alderdom.

3506

3507 Pensjonsrettigheter opptjenes gjennom innbetaling av premie til folketrygden. Premien skal deles mellom arbeidstaker og – giver. Den enkelte kan selv velge tidspunktet for å ta ut opparbeidet pensjon etter fylte 60 år. Pensjonsytelsen skal stå i forhold til innbetalt premie og opparbeidede rettigheter.

3508

3509

3510

3511 Det skal fastsettes en minsteytelse som alle har rett til etter fylte 67 år – også de som ikke har vært i arbeid eller/og innbetalt premie.

3512

3513

3514 Pensjonisten kan velge å ta ut den delen av sin oppsparte pensjonsformue, som overstiger garantipensjonsnivået, som en engangsutbetaling - beregnet med utgangspunkt i en på forhånd fastsatt levealder for hvert årskull. Løpende pensjoner ytes livet ut.

3515

3516

3517

3518 Fremskrittspartiet godtar ikke avkorting av opparbeidet pensjon på grunnlag av inntekt, sivil status, eller boforhold, og vil fortsette arbeidet med å fjerne avkortingene.

3519

3520

3521 Personer som ønsker pensjonsytelser utover det nivået folketrygdens alderspensjon innebærer, må selv sørge for dette gjennom private avtaler med for eksempel forsikringsselskaper eller spareavtaler i bank.

3522

3523 Årlig innskudd inntil halvparten av folketrygdens grunnbeløp (1/2 G) skal være skattefritt.

3524

3525 Fremskrittspartiet godtar ikke at det gis bedre ytelser til personer uten opptjening enn til innbyggere med lang botid og opptjening i folketrygden.

3526

3527

3528 Pensjoner skal beskattes som inntekt, men med et særfradrag for alder. Beskatning av pensjonsytelser med omfordeling innenfor gruppen, eller grupper av pensjonister, aksepteres ikke.

3529

3530

3531 Samfunnsutviklingen har ført til at nesten alle voksne, arbeidsføre mennesker i Norge er i arbeid kortere eller lengre perioder i livet. Slik tjener de fleste opp egne rettigheter til pensjonsytelser når pensjonsalderen inntreffer.

3532

3533

3534

3535 **Uførhet**

3536 Å overføre unge mennesker til en permanent, inaktiv tilværelse med passive ytelser fra folketrygden som livsgrunnlag, er en fallitterklæring. For alle dem som har en mulighet til å utnytte eller opparbeide en arbeidsevne – stor eller liten – må det utvikles bedre rutiner og prosesser for oppfølging, kvalifisering og trening som kan bidra til å styrke deres muligheter til en mer aktiv og givende tilværelse gjennom deltakelse i arbeidslivet.

3537

3538

3539

3540

3541

3542 De senere års utvikling med et økende antall mennesker som forlater arbeidslivet og går over på varig uføretrygd, er bekymringsfull. Fremskrittspartiet vil samtidig understreke at personer som på grunn av sykdom, skade eller lyte ikke er i stand til å delta helt eller delvis i arbeidslivet, skal gis en inntektssikring fra samfunnet som gjør det mulig å ha en verdig tilværelse.

3543

3544

3545

3546

Skjema for forslag bes benyttet

3547 Vi vil fjerne avkortningen i uførestønaden for gifte og samboende. Dagens behovsprøvede ordning med
3548 barnetillegg beholdes, men vi vil innføre et øvre tak på hva man kan få i uføretrygd, inkludert barnetillegg.
3549

3550 Det må innføres en langt mer fleksibel gradering for å komme inn i uføreordningen, og nedre grense
3551 settes til 20 % uførhet. NAV skal ha plikt og ansvar til å følge opp brukerne og gi den nødvendige bistand
3552 og veiledning slik at en eventuell restarbeidsevne kartlegges med jevne mellomrom og utnyttes.
3553

3554 De som ikke har hatt lønnsinntekt, eller som har hatt for lav inntekt til å få opptjening over minstenivået,
3555 skal sikres en minstestøtte i uførestønaden som det går an å leve av.
3556

3557 De uføre skal ha samme kjøpekraftsutvikling som de yrkesaktive. Vi vil videre arbeide for at fribeløpet i ny
3558 uførestønad økes.
3559

3560 FrPs utgangspunkt er at ingen under 40 år skal ha varig uførestønad, med mindre det er helt åpenbart at
3561 de aldri vil kunne delta i arbeidslivet. De unge skal i stedet ha sammenhengende støtte og god innsats i et
3562 utviklingsløp.
3563

3564 Unge uføre som derimot helt åpenbart ikke kan delta i arbeidslivet, som er født uføre, eller har blitt minst
3565 80 % uføre før fylte 26 år, skal sikres ytelsen ung ufør. Vi vil øke tilleggspensjonsopptjeningen for disse.
3566

3567 **Fremskrittspartiet vil:**

- 3568 • innføre en mer realistisk gradering for å komme inn i uføreordningen
- 3569 • at uføregraden med jevne mellomrom skal kartlegges
- 3570 • at det innføres en hovedregel om at ingen under 40 år skal gis varig uførestønad, med mindre det
3571 er helt åpenbart, at de aldri vil kunne delta i arbeidslivet
- 3572 • sikre unge som står i fare for å havne på uføretrygd veiledning og oppfølging
- 3573 • arbeide for å øke tilleggspensjonsopptjeningen for dem med ytelsen ung ufør
3574

3575 **Mennesker med nedsatt funksjonsevne**

3576 Fremskrittspartiet vil at personer med funksjonshemninger i størst mulig grad skal få like muligheter til å
3577 fungere i samfunnet, slik som alle andre. Det må legges til rette for at funksjonshemmede i størst mulig
3578 grad skal kunne ta utdanning og arbeide slik at den enkelte får realisert sine evner. Samfunnet må legge til
3579 rette for funksjonshemmede ved at offentlige bygg og det offentlige rom følger prinsippene for universell
3580 utforming.
3581

3582 Personer som på grunn av sykdom eller skade får nedsatt arbeidsevne, skal sikres rask rehabilitering, og
3583 nødvendige hjelpetiltak slik at de fortsatt kan delta i arbeidslivet. Rehabilitering og habilitering skal være
3584 rettighetsfestet.
3585

3586 FrP vil at det etableres en Nasjonal transportordning (IT) for personer med funksjonsnedsettelse og
3587 spesielt transportbehov, og at ordningen styrkes. Målsettingen med ordningen er at personer med
3588 funksjonsnedsettelse ikke skal hindres i å ha et aktivt og selvstendig liv.
3589

3590 Psykisk utviklingshemmede skal så langt som mulig gis like store muligheter til å fungere i samfunnet som
3591 andre personer. Forholdene må derfor legges til rette for at utviklingshemmede kan leve et så normalt liv
3592 som mulig, både ved å delta i arbeid, fritidsaktiviteter og ha samme frihet som andre til å velge boform.
3593

3594 Det må legges til rette for at utviklingshemmede sikres bedre muligheter for å få realisert sin arbeidsevne.
3595 Dette ønsker vi å gjøre ved å iverksette en opptrappingsplan for tilpasset utdanning og arbeid for personer
3596 med utviklingshemming.
3597

3598 Vi ønsker en gjennomgang av livssituasjonen, levekår og tjenester for utviklingshemmede i Norge, med
3599 sikte på å forbedre tjenestene for brukerne.
3600

3601 **Fremskrittspartiet vil:**

Skjema for forslag bes benyttet

- 3602 • ha opptrappingsplan for tilpasset utdanning og arbeid for personer med utviklingshemming
- 3603 • foreta en gjennomgang av livssituasjon, levekår og tjenester for utviklingshemmede i Norge
- 3604 • sikre og styrke arbeidet med rehabilitering/habilitering
- 3605 • etablere en varig statlig finansiert transportordning for funksjonshemmede med stort
- 3606 transportbehov
- 3607 • BPA bør kunne videreføres etter fylte 67 år
- 3608 • utdanne flere servicehunder

3609

3610 Seniorer

3611 Fremskrittspartiet mener seniorenne besitter verdifull kompetanse og utgjør en verdifull ressurs i
3612 samfunnet. Seniorbefolkningen i Norge er stadig økende. Seniorenne er ingen ensartet gruppe. Det eneste
3613 som er felles for alle, er alderen. Dagens pensjonssystem, som ble innført i 2011, tillater opptjening av
3614 pensjon frem til 75 års alder. Imidlertid inneholder arbeidsmiljøloven adgang for arbeidsgiver til å si opp
3615 arbeidstakere ved fylte 72 år kun basert på oppnådd alder. FrP anser dette som ulogisk og lite moderne, vi
3616 vil derfor fjerne denne adgangen.

3617

3618 FrP anser opptjent pensjon som pensjonistens eiendom. Opptjente ytelser skal ikke avkortes eller
3619 samordnes på grunn av sivilstand eller politiske prioriteringer med andre regler enn dem som gjelder for
3620 andre grupper i samfunnet. Enkelte grupper av pensjonister kan ikke pålegges økonomisk ansvar for andre
3621 grupper av pensjonister gjennom skattesystemet.

3622

3623 Avgiften til folketrygden er å betrakte som en forsikringspremie som skal gi rett til ytelser og tjenester i
3624 fremtiden når det gjelder helse og pensjon. Vi godtar ikke at seniorer, som ikke lenger opptjener nye
3625 rettigheter til pensjon, skal belastes premie til dette formålet. Trygdeavgiften for pensjonister bør derfor
3626 kun omfatte den delen som er beregnet til å dekke helsedelen av avgiften.

3627

3628 De fleste seniorer er friske og velfungerende mennesker som klarer seg selv og ikke har behov for spesielle
3629 tiltak fra samfunnets side. For dem som imidlertid av helsemessige årsaker blir avhengig av
3630 velferdssamfunnet, for eksempel kommunale omsorgstjenester og/eller spesialisthelsetjenester, må det
3631 sikres valgfrihet og behovsdekkende tiltak i rett tid.

3632

3633 Vi ønsker å stå for holdningsendringer som fører til et positivt syn på seniorer og en verdig behandling av
3634 dem som får behov for samfunnets bistand i eldre år.

3635

3636 Helse, generell tilstand og egnethet må legges til grunn ved vurdering av evnen til å føre transportmidler,
3637 Begrensninger kun basert på alder fjernes. Disse kriteriene skal også legges til grunn ved vurdering av
3638 arbeidsevne, autorisasjoner i helsevesenet og lignende.

3639

3640 Fremskrittspartiet vil:

- 3641 • arbeide for at seniorenne får større deltagelse i samfunnet
- 3642 • fjerne adgangen til å si opp arbeidstakere ved fylte 72 år kun basert på oppnådd alder
- 3643 • arbeide for et aldersnøytralt samfunn

3644

3645

3646

3647

3648

3649

3650 **SKOLE OG UTDANNING**

3651 **Innledning**

3652 Fremskrittspartiet vil sette kunnskap i sentrum for den norske utdanningen slik at den enkelte elevs evner
3653 og muligheter ivaretas. Vi vil ha en fleksibel grunnskole hvor hver enkelt elevs kunnskapsnivå skal
3654 vektlegges mer. Det offentlige skal ha ansvar for at vi får et utdanningssystem i verdensklasse. Alle skal ha
3655 lik rett til grunnutdanning og og lik mulighet til høyere utdanning uavhengig av foreldrenes ressurser.

3656
3657 Det offentlige skal ha ansvar for at kvaliteten er god og for finansiering av utdanningen. FrP vil åpne for
3658 større grad av private aktører innen utdanningssystemet. Det må være åpenhet om resultatene i skolen, og
3659 det må tilrettelegges for at skoler kan sammenligne resultater og utveksle erfaringer med sikte på å bli enda
3660 bedre.

3661
3662 Nasjonale prøver brukes i dag som et godt verktøy for å måle hver enkelt elevs utvikling, og er avgjørende
3663 for at læreren og skoleeier skal kunne måle fremgang og kvalitet. Dette er også et svært nyttig verktøy for å
3664 mål hvilke kompetansemål som ikke er oppnådd og for å sikre at bedre pedagogiske virkemidler blir satt
3665 inn.

3666
3667 Utdanningssystemet må ta utgangspunkt i at det er foreldrene som primært har ansvaret for at barna får et
3668 utdanningsløp.

3669

Dissens 27:

Komiteens mindretall vil sette inn følgende setning:

" FrP er kritisk til en utvikling der det offentlige tar over en stadig større andel av barneoppdragelsen."

3670

3671

3672 Kunnskap og dannelse skal være målsettingen for utdanningssystemet vårt. Fremskrittspartiet er opptatt
3673 av at kvaliteten i skolen må bli bedre, og ønsker å prioritere innholdet i grunnopplæringen fremfor å
3674 pålegge skoleeier å øke timetallet.

3675

3676 Fremskrittspartiet ønsker en nasjonal kompetansepolitikk som er basert på livslang læring, og som
3677 anerkjenner arbeidsplassen som en viktig arena for opplæring. For å oppnå dette må det knyttes tettere
3678 bånd mellom skole og arbeidsliv, slik at utdanningsinstitusjonene i større grad tar hensyn til arbeidslivet og
3679 arbeidsmarkedets behov.

3680

3681 FrP mener at hijab, niqab og burka er kvinneundertrykkende plagg. Disse skal derfor ikke brukes i
3682 grunnskolen.

3683

3684 FrP er i mot kjønnsdelt undervisning.

3685

3686 FrP ønsker et sterkt offentlig engasjement innen høyere utdanning. Foreldrenes økonomi skal ikke være
3687 avgjørende for hvem som får mulighet til å realisere sine evner gjennom høyere utdanning. Det er likevel
3688 viktig å understreke at studenten selv har ansvar for å ta en utdanning man kan nyttegjøre seg senere, og
3689 det er viktig at det blir satt krav til gjennomføring ved fastsettelse av studiestøtte.

3690

3691

3692 Vi mener det offentlige må ta større ansvar for forskning. Forskning innen områder der Norge har fortrinn
3693 er spesielt viktig for å hevde oss i den globale konkurransen. Det er derfor viktig at basisbevilgningene til
3694 forskningsinstitusjonene økes, og at det i tillegg etableres gode offentlige incentivordninger for
3695 bedriftsrettet forskning.

3696

Skjema for forslag bes benyttet

3697 FrP vil legge ned Utdanningsdirektoratet og gå tilbake til et eksamenssekretariat. De oppgavene
3698 Utdanningsdirektoratet i dag har, og som er knyttet til forskning og internasjonale undersøkelser, kan
3699 legges til Kunnskapsdepartementet.

3700

3701

3702 **Utvikling av skolens faglige innhold**

3703 Innholdet i den norske skolen baserer seg i altfor stor grad på hva politikere og byråkrater til enhver tid
3704 mener er faglig og pedagogisk riktig innhold i skolen. Dette mener Fremskrittspartiet er uheldig, da det er
3705 lærere og utdanningsvitere fra høyere utdanning som best besitter denne kompetansen. Derfor bør
3706 lærerprofesjonen, ledet av institusjonene med lærerutdanning, få hovedansvaret for utvikling av
3707 læreplanene.

3708

3709 Stortingsflertallet kan gjennom Kunnskapsdepartementet i prinsippet overstyre hver enkelt lærer i
3710 klasserommet med sine overbevisninger om hva som er en god skole. Dette setter skolen i en sårbar
3711 situasjon, som ender i en ideologisk-politisk dragkamp mellom partiene om hvem som har den beste
3712 skolepolitikken. I realiteten fører dette til at skolen aldri får prøvd ut en helhetlig langsiktig skolemodell.
3713 Bare siden 1987 har Norge hatt tre svært ulike læreplaner.

3714

3715 De stadige skolepolitiske endringene fra politisk hold fører også til at lærerne framstår som ute av stand til
3716 å ta gode faglige og pedagogiske avgjørelser. Dette medfører en umyndiggjøring av lærerne i
3717 klasserommet, i samfunnet og da også i debatten om utviklingen av skolen. Svaret på løsningen for norsk
3718 skole fra samfunnet og politikere blir dermed altfor ofte at vi trenger ”bedre lærere”, når de politiske
3719 endringene ikke gir de ønskede resultatene for skolen. Dette uten at utdanningsmiljøet selv kan forsvare
3720 eller ”bli stilt til rette” for de politiske avgjørelsene som fattes. FrP mener at politikere skal sette rammene
3721 for skolen, men ikke selve innholdet.

3722

3723 Fremskrittspartiet ønsker derfor en skole-modell som sikrer mer langsiktighet for faglige og pedagogiske
3724 vurderinger i skolen. Dette skal gjøres med kunnskapen til lærere, pedagoger og utdanningsvitere i
3725 sentrum, fremfor ideologisk-politisk skolepolitikk. Innholdet i skolen skal bestemmes av de som har
3726 kompetanse innenfor utdanningsvitenskapen, og ikke gjennom politisk synsing

3727

3728

3729 **Fremskrittspartiet vil:**

- 3730 • styrke skolens faglige og pedagogiske innhold ved at utviklingen av læreplanene og øvrig innhold i
3731 skolen legges til kvalifiserte personer fra utdanningsinstitusjonene i Norge, uten etterfølgende
3732 påvirkning fra byråkrater og politikere
- 3733 • redusere byråkrati og skjemavelde i skolen, slik at læreren kan bruke tid på undervisning og ikke
3734 innrapportering.
- 3735 • Positiv til å utvikle profesjonsfelleskap på tvers av skoler.

- 3736 • Styrk forskningen på organisering av lærerarbeidet. Vi vet fortsatt for lite om tidsbruk

- 3737 • Flere profesjoner inn i skolen.

3738

3739 **Læreryrket som statusyrke**

3740 Norge har mange dyktige lærere, men har samtidig også et sterkt behov for enda flere flinke lærere i tiden
3741 som kommer. Fremskrittspartiet mener at et av de viktigste virkemidlene for å få flere gode lærere er å
3742 styrke læreryrkets status. Da må vi sørge for å gjøre læreryrket mer attraktivt. Dette gjør vi blant annet ved
3743 å øke mulighetene for etter- og videreutdanning.

3744

3745 Frp vil satse videre på økt kompetanse, og ønsker å innføre et frivillig rettighetsbasert
3746 kompetansesemester hvert sjuende år, der de ansatte får mulighet til å ta etter- og videreutdanning, forske
3747 i fagfeltet sitt, hospitere i næringslivet eller ha andre opplegg for kompetanseutvikling. Innholdet i dette

Skjema for forslag bes benyttet

3748 kompetansesemesteret må avgjøres av den enkelte lærer i samarbeid med skoleeier, basert på hva slags
3749 kompetanse skolen og læreren har behov for.

3750
3751 Norge er et privilegert land med mange dyktige lærere som legger sin sjel i å formidle kunnskap til landets
3752 barn og unge. Fremskrittspartiet mener at læreryrket best kan øke sin status gjennom gode
3753 lærerutdanninger som gir lærerne kunnskap av god kvalitet og lærer dem å bli gode og tydelige
3754 kunnskapsformidlere og gode klasseledere med autoritet.

3755
3756 For å styrke de faglærte lærernes status mener Fremskrittspartiet at yrkestittelen «lærer» bør bli beskyttet
3757 for de lærerne som har godkjent faglig og pedagogisk utdanning. Skolen er avhengig av at også andre
3758 profesjoner enn lærere tilknyttes skolen. Disse får egne titler. Andre ansatte må dermed få en egen tittel
3759 som ikke gjenspeiler tittelen «lærer».

3760
3761 Målet skal ikke være at en lærer kan litt om alt, men at læreren skal være dyktig med faglig tyngde innenfor
3762 sine felt. Med et slikt system vil vi få lærere med høy kompetanse som underviser på nettopp sitt fagfelt.

3763
3764 Det er viktig at skolen får fullt ut nytten av kompetansen som er i lærerstaben. Planlegging og
3765 gjennomføring av undervisning, og evaluering og tilbakemeldinger av elevarbeid, må være lærerens
3766 hovedgjøremål. Skolen må derfor ha et annet apparat til å behandle rapportering, spesialoppfølging og
3767 merkantile oppgaver. Lærerens hovedoppgave er å være lærer, ikke byråkrat.

3768
3769
3770 **Fremskrittspartiet vil:**

- 3771 • at lærerne skal ha rett og plikt til etter- og videreutdanning
- 3772 • gi alle ansatte i skoleverket rett til et ”kompetansebyggingsemester” hvert sjuende år.
- 3773 • at lønn til lærere skal fastsettes lokalt
- 3774 • Styrke statusen til læreryrket
- 3775 • At yrkestittelen «lærer» blir en beskyttet tittel for de som har godkjent faglig og pedagogisk
3776 utdanning.
- 3777 • At ufaglærte ansatte får en egen yrkestittel, for eksempel lærerassistent/underviser.
- 3778 • At lærernes dokumentasjonskrav fastlagt gjennom statlige retningslinjer gjennomgås i sin helhet
3779 med sikte på å forenkle lærernes arbeidshverdag
- 3780 • **Ordningen med krav om karakteren 4 i matematikk evalueres etter 3 år.**
- 3781 • Redusere byråkratiet i skolen

3782
3783
3784 **Grunnutdanningen**

3785
3786 Det er foreldrene som har ansvaret for oppdragelsen av barna. Skolene skal gjøre det som følger av
3787 læreplanverket, men utover dette er det foreldrene som har ansvaret for barnas utvikling.
3788 Fremskrittspartiet ønsker ingen enhetsskole, men at alle elever skal få tilpasset undervisning basert på den
3789 enkeltes ferdigheter. Vi mener en at faglig sterke elever må motiveres gjennom muligheten til å ta fag på
3790 høyere utdanningsnivå, mens faglig svake elever må motiveres gjennom tilpasset opplæring for å gi
3791 mestringsfølelse og sikre en faglig utvikling. I dette arbeidet må skolen ha tett dialog med foreldre, for å
3792 sikre en riktig opplæringsplan for hver enkelt elev.

3793
3794
3795 FrP mener det er viktig å skille mellom skole og fritid. Norge er et land med tradisjon for et rikt tilbud av
3796 fritidsaktiviteter utenfor skoletid, slik som idrettslag, korps, speider og så videre. Vi mener det er viktig å
3797 holde fast på dette skillet og er mot en skolemodell der fritidsaktiviteter blir lagt inn i skoledagen, slik
3798 tilhengerne av heldagsskolen ønsker. Fremskrittspartiet ser imidlertid ingen motsetning mellom dette, og
3799 det å ha slike fritidsaktiviteter innarbeidet i skolefritidsordninger der dette er ønskelig fra
3800 skolefritidsordningene selv.

3801

Skjema for forslag bes benyttet

3802 FrP vil gi foreldre mer makt ved å gi dem fritt skolevalg. Alle barn skal ha rett til å gå på nærmeste
3803 grunnskole, men foreldre skal også ha mulighet til å søke sine barn inn på en annen skole om de ønsker
3804 det.

3805
3806 En god skole blir ikke skapt av politikere og byråkrater, men av dem som utgjør skolen; elever, ansatte,
3807 foreldre og skoleledere. Offentlige myndigheter skal ikke legge hindringer i veien for en god utvikling av
3808 skolen, men skape gode og forutsigbare rammer for skoleutvikling.

3809
3810 Skolen er i dag altfor detaljstyrt av sentrale myndigheter. Stadig nye og detaljerte regler, rundskriv, planer
3811 og stadig nye krav til rapportering skaper mye frustrasjon og fremmer ikke læring. Skoleeier og ansatte
3812 bruker i dag mye tid på rapportering og dokumentasjon, uten at dette gir bedre undervisning. Prøver og
3813 målinger må i større grad bidra til bedre læring. Det må vises større respekt for skoleledere og læreres
3814 profesjonelle skjønn. Skolen må i større grad målstyres, og i mindre grad detaljstyres.

3815
3816

3817 **Mål med grunnutdanningen**

3818
3819 Fremskrittspartiet mener at dagens læreplanverk er for omfattende, og mener at fremtidige endringer og
3820 forenklinger skal skje uten innblanding fra politikere og byråkrater.

3821
3822 Vi vil i sterkere grad vektlegge basisfag som er avgjørende for elevens videre utvikling, for at de i voksen
3823 alder skal kunne fungere i det norske og internasjonale samfunnet. Gode kunnskaper i norsk, engelsk,
3824 matematikk, naturfag og IKT, samt forståelse av det norske samfunnet og norske verdier, vil bli stadig
3825 viktigere i en internasjonal verden. Elevene skal ha kjennskap til norsk og vestlig kultur, språk og historie.
3826 Den kristne og humanistiske arven skal stå i en særstilling.

3827
3828 Opplæringsloven bør mykes opp for å gi skoleeier større frihet til å velge hvordan skolehverdagen skal
3829 organiseres. Blant annet bør paragrafen i opplæringsloven som hindrer nivåbasert opplæring fjernes.

3830
3831 Det er behov for en mer fleksibel fag- og timefordeling. Skoleeier selv må finne sin modell for
3832 organisering av skoledagen. Sentrale myndigheter skal sette visse minimumskrav til hva elevene skal lære,
3833 men skoleeier må ha større frihet til å avgjøre hvordan det skal løses.

3834
3835 FrP ønsker ikke sentrale forskrifter om leksehjelpsordning, men mener at spørsmål om lekser og
3836 leksehjelp må være opp til den enkelte skole.

3837
3838

3839 **Fremskrittspartiet vil:**

- 3840 • innføre fleksibel skolestartalder med skolestart senest ved syv år
- 3841 • at karakterer skal settes basert på objektive faglige prestasjoner, slik at alle parter i skolen kan få en
- 3842 god måling av læringsresultatene
- 3843 • gi skoleeier mulighet til å innføre karakterer i matematikk, engelsk og norsk, fra og med femte
- 3844 klassetrinn
- 3845 • innføre daglig fysisk aktivitet for alle elever for å stimulere til bedre helse
- 3846 • Gi alle elever et undervisningstilbud som sikrer at alle får faglig utvikling på eget mestringsnivå
- 3847 • forsterke rådgivningstjenesten i grunnutdanningen
- 3848 • at sidemålsundervisning og eksamen i sidemål skal være valgfritt i ungdomsskolen
- 3849 • gi elevene frihet til å velge bort 2. fremmedspråk eller språklig fordypning i engelsk eller norsk på
- 3850 ungdomsskolen
- 3851 • sørge for en mer praktisk ungdomsskole blant annet ved å gi skoleeier frihet til å forme innholdet
- 3852 i valgfagene
- 3853 • I større grad legge til rette for flere internasjonale skoler
- 3854 • la den enkelte skoleeier avgjøre timetallet i skolen.

3855

3856

3857 Utvalgte områder

3858 Realfagssatsing

3859

3860 Fremskrittspartiet ser et spesielt behov for å styrke realfag og realfagssatsingen i utdanningssystemet.
3861 Norge har et stort behov for arbeidskraft med realfagskompetanse, men dessverre har vi gjennom mange
3862 år sett at kompetansen i realfag blant elevene har gått ned. Dette er alvorlig. Viktige velstandsskapere som
3863 olje og gass, IKT, farmasi, biotech, offshore, og marin/maritime næringer er fullstendig avhengige av
3864 tilgang til arbeidskraft med realfaglig kompetanse.

3865

3866 FrP vil innføre incentiver for dyktige realfagsstudenter som ønsker å jobbe i skoleverket. Videre vil vi
3867 prioritere studieplasser innen realfagene. FrP vil også at det skal innføres flere incentiv for å få personer
3868 med realfaglig bakgrunn fra andre deler av arbeidslivet inn i skoleverket.

3869

3870 Fremskrittspartiet vil

3871

- Videreføre realfagsløftet

3872

- sikre at verdiskapende næringer får tilgang på kvalifisert arbeidskraft

3873

3874 Yrkesfagutdanningen

3875 FrP vil legge til rette for et løft for yrkesfagutdanningen, gjennom et løft for yrkesfaglærerne . Vi vil videre
3876 jobbe for en kraftig utvidelse av ordningen med hospitering i bedrift for yrkesfaglærere, og legge til rette
3877 for mere samarbeid og utveksling mellom skole og næringsliv. Vi vil også gjøre det enklere for fagfolk å
3878 komme inn i skolen som lærere.

3879

3880

3881 Rådgivningstjeneste

3882 Det er et stort behov for å øke kompetansen hos rådgiverne i norsk skole. De som arbeider som rådgivere
3883 er viktige for elevenes utdanningsvalg. Dessverre ser vi i dag at det er manglende kompetanse blant våre
3884 rådgivere både om næringsliv og utdanning.

3885

3886 Helsesøster har en viktig rolle for elevenes psykososiale miljø. Fremskrittspartiet mener det er viktig at
3887 skolehelsetjenesten er mest mulig tilgjengelig

3888

3889 FrP mener at rådgivere skal ha en minimumskompetanse. Det er også viktig med godt samarbeid med
3890 næringsliv og andre utdanningsinstitusjoner. Man kan for eksempel innføre ordninger slik at rådgivere kan
3891 hospitere hos ulike yrkesgrupper. Det må også bli enklere for utdanningsgrupper med erfaring fra annet
3892 arbeidsliv å bli ansatt i skolen som rådgivere.

3893

3894

3895 Kristendom

3896 Kristendommen og kristen kulturarv skal ha en sentral plass i både religions- livssyns- og etikkfaget
3897 (KRLE) og formålsparagrafen. Fremskrittspartiet mener at kristendommen skal ha en særstilling i KRLE-
3898 faget, og at det ikke skal være noen tvil om at skoleeier skal ha frihet til å trekke vår kristne kulturarv inn i
3899 skolehverdagen og at skolegudstjenester skal være lov. Det skal selvsagt også være mulig å søke fritak fra
3900 utøvende aktiviteter.

3901

Dissens 28:

Komiteens mindretall ønsker å stryke avsnittet om kristendom ovenfor.

3902

3903

3904

3905

3906 **Skolemiljø**

3907 Fremskrittspartiet mener det er svært viktig at elevene har et godt fysisk og psykososialt miljø på skolen. I
3908 dag ser vi at mange skoler forfaller, og at det er dårlige fysiske arbeidsforhold for elevene.

3909 Fremskrittspartiet mener at vi må ha større investeringer i opprusting av skolebygg. Å investere i
3910 skolebygg er en investering for framtidig verdiskaping, og dette må vi prioritere.

3911

3912 Trygghet i skolehverdagen er en forutsetning for trivsel og læring og for at elevene gleder seg til å gå på
3913 skolen. Systematisk arbeid for et godt skolemiljø og forebygging av krenkende adferd er viktig. Det må
3914 slås hardt ned på krenkende adferd og alle typer mobbing, og det er viktig at elever og foresatte ikke føler
3915 seg maktesløse i slike situasjoner.

3916

3917 FrP vil iverksette et arbeid for å avklare ulike organers ansvarsrolle i forbindelse med mobbesaker i skolen.
3918 Målet er å senke terskelen for å løfte slike saker videre og styrke elevenes rettssikkerhet.

3919

3920

3921 **Spesialundervisning**

3922 Utdanningssystemet bør i større grad ta hensyn til at elever er ulike og har ulike evner og behov. Skoleeier
3923 skal ha plikt til å sikre elever med spesielle behov nødvendige hjelpemidler.

3924

3925 Det er bekymringsfullt at stadig mer av ressursene til grunnopplæring er bundet opp i spesialundervisning,
3926 noe som går utover den tilpassede opplæringen. Spesialundervisning i dag er preget av lang
3927 saksbehandlingstid, økt byråkratisering og sen innsats.

3928

3929 Dess mer ressurser som bindes opp i spesialundervisning, dess mindre blir igjen til den tilpassede
3930 opplæringen.

3931

3932 FrP ønsker en gjennomgang av PP-tjenesten og retten til spesialundervisning, samt bruken av spesialskole.

3933

3934

3935 **Fremskrittspartiet vil:**

3936

- at mobberen må bytte skole når skolebytte er eneste utvei ved alvorlig mobbing

3937

- styrke sanksjonsmulighetene i antimobbe-arbeidet

3938

- gjøre det enklere å skifte ut skoleledelse og lærere som over tid ikke håndterer mobbesaker

3939

- øke investeringene i skolebygg

3940

- ha en styrking av realfagene

3941

- sikre kristendom og den kristne kulturarv i grunnopplæringen

3942

- styrke kompetansen hos rådgiverne

3943

3944

3945 **Finansieringsmodell og likebehandling av offentlige og private skoler**

3946 Fremskrittspartiet mener pengene skal følge eleven, uavhengig av om eleven går i offentlig eller privat
3947 skole. Vi vil derfor ha differensiert stykkprisfinansiering av skolene. Slik blir det større likebehandling
3948 mellom private og offentlige skoler. Kommunen vil likevel ha et overordnet ansvar for at alle elever har et
3949 opplæringstilbud.

3950

3951 FrP vil ha en omorganisering av de offentlige skolene, slik at de fristilles til å bli selvstendige enheter med
3952 egne ansvarlige driftsstyrer, valgt av skoleeier, men med foreldrerepresentasjon.

3953

3954 Private skoler er en viktig del av et mangfoldig og variert skole-Norge. Private skoler er også viktige for at
3955 valgfriheten skal bli reell for foreldre og elever.

3956

3957 Private skolers rett og mulighet til å utvikle sin egenart, enten det gjelder pedagogiske metoder eller
3958 livssyn, må styrkes. Det innebærer frihet til å ansette, fleksibilitet i gjennomføring av læreplan, organisering

Skjema for forslag bes benyttet

3959 og metode. Vi vil ha fri etableringsrett for private skoler, så sant krav til kvalitet er oppfylt. Det forutsettes
3960 imidlertid at slike skoler ikke er til hinder for integrering.

3961

3962 Foreldre som benytter private skoler har allerede betalt skolepengene over skatteseddelen. Vi vil ha et
3963 finansieringssystem som likebehandler offentlige og private skoler. Vi mener kapitalkostnadene
3964 (husleie/bygg) til privatskolene må tas inn i tilskuddet. Skolene må få 100 % tilskudd. Først da blir det
3965 mulig at alle som ønsker det kan velge privat skole, uavhengig av foreldrenes økonomi.

3966

3967 **Fremskrittspartiet vil:**

- 3968 • innføre fritt skolevalg på tvers av fylkes- og regiongrenser
- 3969 • likebehandle offentlige og private skoler med hensyn til finansiering
- 3970 • innføre en finansieringsmodell der pengene følger eleven
- 3971 • at skolenes resultater er offentlig tilgjengelig

3972

3973 **Videregående utdanning**

3974

3975 Fremskrittspartiet mener det må gjøres mer for å gi elevene kjennskap til det mangfoldet som fins i
3976 utdannings-Norge. Ved siden av vanlig videregående skole med studieforbereidende linje og ulike
3977 yrkesfaglinjer, og høyskole-/universitetsutdanning fins det en rekke ulike fagskoler og bransjeskoler som
3978 gir mange muligheter for en verdiskapende karriere i yrkeslivet. Informasjonsarbeidet om dette må styrkes
3979 både i grunnskolen og i videregående skole. Utdanningstilbudet bør i størst mulig grad gjenspeile det
3980 forventede behovet i samfunnet.

3981

3982 Videregående utdanning i Norge må ha et høyt nivå. Skal ambisjoner om progresjon og dybdeløring
3983 kunne følges opp, må skolen ha frihet til å organisere skoledagen og undervisningen på andre måter enn
3984 det som er vanlig i dag. For at elevene i klassene skal få tilpasset oppløring må lærerne få organisere
3985 klassen på den måten de mener er mest effektiv for optimal og tilpasset læring.

3986 Fremskrittspartiet mener at det kan stilles ulike krav for å komme inn på en videregående skole, avhengig
3987 av hvilken relevans de forskjellige karakterer har for videre studier. På denne måten vil man gi muligheter
3988 for dem som egner seg best for de forskjellige fagretningene.

3989

3990 Særlig for den yrkesfaglige utdanningen er det avgjørende at samarbeidet mellom skole og bedrift er godt,
3991 et samarbeid som er styrket de senere årene. Bedriftene bør sikres mulighet til å komme tidlig inn i skolen
3992 for å bidra i undervisningen av de lærlingene som senere får lærlingsplasser i bedriftene.

3993

3994 FrP mener det er viktig å styrke lærlingtilskuddet ytterligere. Fag- og svennebrev skal få den statusen det
3995 fortjener.

Dissens 29:

Komiteens mindretall ønsker å ta inn følgende setning i avsnitter over:

" Et fag- eller svennebrev er like bra som en bachelorgrad fra universitet eller høyskole, og et mesterbrev henger like høyt som en mastergrad."

3996

3997 Norske fagarbeidere har vært, og er, fremdeles blant de beste i verden. Det er ekstremt viktig både for vår
3998 industri og for Norge som samfunn, at vi har en god yrkesoppløring. Utfordringen i fag- og
3999 yrkesoppløringen går på at elevene kommer for sent i gang med å arbeide innenfor det faget de faktisk
4000 ønsker å utdanne seg i, og at mange av fagene er lite relevante. Fremskrittspartiet mener at vi allerede i det
4001 første året i yrkesoppløringen bør få en større grad av spissing av utdanningen, inn mot det faget elevene

Skjema for forslag bes benyttet

4002 ønsker å utdanne seg i. Dette vil øke motivasjonen hos elevene og gjøre dem bedre i stand til å gå inn som
4003 lærlinger i bedriftene.

4004

4005 Svært mange elever faller fra i løpet av sin videregående utdanning, noe som får uheldige konsekvenser
4006 både for samfunnet og den enkelte. Vi vil derfor se på mulige tiltak for å redusere frafallsprosenten, slik
4007 som økt praktisk undervisning og fleksibel skoledag. Muligheten for å strekke utdanningsløpet ved å
4008 kombinere arbeid og utdanning i større grad enn i dag, kan også være et alternativ.

4009

Dissens 30:

Komiteens flertall ønsker å sette inn følgende avsnitt:

FrP mener at man må ha oppnådd karakteren 2 eller bedre i fagene matematikk, engelsk og norsk hovedmål i grunnskolen, før man får starte med videregående opplæring. Elever med lavere karakter skal gis mulighet til å forbedre disse gjennom å ta eksamener om igjen, og til å ta forkurs før de begynner på vgs. gjennom et samarbeid mellom kommunen og fylkeskommunen.

4010

4011 Spissing av VG1, yrkesretting av fellesfagene og innføring av mer og tidligere praksis, vil gjøre yrkesfagene
4012 mer relevante for elever og næringsliv, samt føre til mindre frafall.

4013

Fremskrittspartiet vil:

- 4015 • basere opptak til videregående skole på karakterer i fag som er relevante for elevens
4016 utdanningsprogram
- 4017 • styrke rådgivningstjenesten, slik at elevene får informasjon om det mangfoldet av utdannings- og
4018 studietilbud som faktisk finnes.
- 4019 • at kostnadene til undervisning, bøker, materiell og utstyr bør dekkes av stykkprisfinansieringen,
4020 uansett valg av utdanningsprogram
- 4021 • legge til rette for et bedre samarbeid mellom skole og næringsliv, blant annet ved å kombinere et
4022 lærlingtilskudd per elev med fjerning av arbeidsgiveravgift for å dekke utgifter til den praktiske og
4023 teoretiske delen av yrkesutdanningen
- 4024 • at sidemålsundervisning og eksamen i sidemål skal være valgfritt
- 4025 • videreutvikle og styrke Ungt Entreprenørskap og lignende næringsrelevant elevarbeid
- 4026 • sikre fritt skolevalg
- 4027 • styrke effekten av bevilgningen og innholdet i skolehelsetjenesten
- 4028 • at utdanningstilbudet skal gjenspeile det forventede behovet i samfunnet

4029

Høyere utdanning

4031 Fremskrittspartiet vil videreutvikle Norge som kunnskapsnasjon. For å nå dette må Norge ha et tilbud
4032 innenfor høyere utdanning som er konkurransedyktig internasjonalt. Det offentlige finansiering av
4033 private- og offentlige studiesteder, bør i større grad likestilles.

4034

4035 Fremskrittspartiet vil styrke fagskolene ved å gi mer fleksible rammevilkår, og tilbakeføre ansvaret og
4036 finansieringen av fagskolene til staten. For å få flere fagskoler som gir tilbud om markedsstyrt utdanning
4037 av høy kvalitet, vil vi legge bedre til rette for bransjestyrte fagskoler. Ulike former for samarbeid mellom
4038 skole og næringsliv, også rent private, bransjedrevne fagskoler, vil gi oppdatert kunnskap til elever som
4039 ønsker fagutdanning. Dette sikrer også at utdanningen er i samsvar med næringslivets behov.

4040

Skjema for forslag bes benyttet

4041 Frp mener det er viktig å sikre et poengsystem som gir effektive og sømløse overganger mellom relevante
4042 fagskole- og universitets-/høyskoleutdanninger.

4043

4044 Universiteter og høyskoler må kombinere undervisning med forskning og ha nær kontakt med
4045 internasjonale institusjoner med høyt nivå på undervisning og forskning. Studentene bør aktivt ta del i
4046 forskningen ved utdanningsinstitusjonene.

4047

4048 Høyere læreinstitusjoner skal selv kunne bestemme sitt studietilbud og sin måte å organisere opplæringen
4049 på innenfor nasjonale krav og rammer. Fagskoler, universiteter og høyskoler bør også selv kunne fastsette
4050 opptakskrav til studentene innenfor de minimumskravene som er gitt sentralt.

4051

4052 Finansieringsordningene bør i større grad brukes til å styre de høyere utdanningsinstitusjonenes kapasitet,
4053 for å styrke de utdanningene hvor arbeidslivet i størst grad etterspør kompetanse.

4054

4055 Norge har en stor andel kunnskapsintensiv industri som er avhengig av arbeidskraft med store kunnskaper
4056 i realfag. Å få flere norske elever og studenter til å bli gode i realfag vil styrke norsk innovasjonsevne, og gi
4057 det verdiskapende arbeidslivet bedre tilgang på kompetent arbeidskraft.

4058

4059 Norge er avhengige av innovasjon, verdiskaping og effektiv utnyttelse av all kompetanse. Et tett samarbeid
4060 mellom næringsliv og academia er viktig for økt innovasjon og verdiskaping. Målet er å skape flere
4061 arbeidsplasser innenfor fremvoksende næringer.

4062

4063 Norge må benytte den økonomiske situasjonen landet er i til å dyrke frem flere talenter som kan bidra til
4064 innovasjon og omstilling i kunnskapsintensive næringer. FrP ønsker derfor å innføre et prøveprosjekt hvor
4065 vi vil fullfinansiere studieplasser ved flere av verdens fremste universiteter. Å gi våre fremste talenter innen
4066 realfag en slik mulighet vil være en nyttig investering.

4067

4068 **Fremskrittspartiet vil:**

4069

- finansiere utenlandske studieplasser for Norges beste studenter.
- styrke basisfinansieringen til universiteter og høyskoler
- Tilbakeføre eier- og finansieringsansvaret for fagskolene til staten
- sikre et poengsystem som gir effektive og sømløse overganger mellom relevante fagskole- og universitets-/høyskoleutdanninger
- Utenlandske studenter skal ikke ha særfordeler på bekostning av norske studenter

4070

4071

4072

4073

4074

4075

4076

Studiefinansiering

4077

4078 Fremskrittspartiet er opptatt av at alle skal få en studiestøtte de kan leve av, og som samtidig gir mulighet
4079 til å fullføre studiet på normert tid og med gode resultater. Summen av lån og stipend bør gi studentene
4080 tilstrekkelig kjøpekraft slik at de kan studere på heltid. FrP ser det som problematisk at summen av lån og
4081 stipend ikke følger den vanlige lønns- og prisveksten, derfor bør lån og stipend knyttes opp mot
4082 grunnbeløpet.

4083

4084 Studiefinansieringen bør endres ved å gi høyere stipendandel til de studentene som klarer å gjennomføre
4085 studiene på normert tid eller kortere. Studenter med særskilte behov for ekstra tid til å slutføre en
4086 påbegynt utdanning, må ha muligheten til å kunne oppnå tilleggs lån/tilleggsstipend når dette er
4087 dokumentert av utdanningsinstitusjonen/lege.

4088

4089 FrP vil supplere Statens lånekasse for utdanning med en statlig garantiordning som den enkelte student
4090 kan benytte. Slik vil hver enkelt student være garantert studielån på like vilkår som i dag, men vil kunne
4091 velge den banken man selv ønsker.

4092

4093 I en globalisert verden er det viktig å legge til rette for at norske studenter har gode muligheter til å ta
4094 utdanning i utlandet. Derfor vil vi at 70 % av skolepengestøtten blir gitt som stipend både for bachelor- og
4095 mastergradsstudenter.

4096

4097 Norske studenter skal ha gode muligheter til å ta utdanning i utlandet dersom de selv ønsker det. Dette
4098 innebærer lik studiestøtte til både hel- og delgradsstudier og støtte til det første året av utdanning i USA og
4099 ikke-vestlige land.

4100

4101 Norske studenter ved godkjente private utdanningsinstitusjoner i Norge bør få omgjort studielån som
4102 gjelder skolepenger eller studieavgift, til stipend etter samme modell som gjelder for norske studenter i
4103 utlandet.

4104

4105 **Fremskrittspartiet vil**

- 4106 • fortsatt sikre 11 måneders studiestøtte
- 4107 • styrke basisfinansieringen til universiteter og høyskoler
- 4108 • at alle som er kvalifisert for det skal ha mulighet til å ta høyere utdanning uavhengig av egen eller
4109 foreldrenes økonomi
- 4110 • heve grensen for hvor mye man kan tjene og ha i formue før ytelser fra Statens Lånekasse
4111 avkortes
- 4112 • øke utbyggingstakten av studentboliger
- 4113 • Innføre prøveordning med kombinerte omsorgs-/studentboliger

4114

4115 **Livslang læring**

4116 Arbeids- og næringsliv er i kontinuerlig endring, og livslang læring blir stadig viktigere. Norge har et stort
4117 antall høykompetansearbeidsplasser, og mange arbeidstagere vil av ulike grunner ha behov for
4118 omskolering, mens andre vil trenge stadig mer etter- og videreutdanning.

4119

4120 FrP vil ha en effektiv og god voksenopplæringssektor, der kompetansegivende kurs som kan nyttiggjøres i
4121 et verdiskapende arbeidsliv prioriteres. I dag er voksenutdanningen fragmentert og lite oversiktlig, noe
4122 som ikke gir optimal bruk av ressurser, og som skaper problemer for brukerne. FrP vil ha på plass en
4123 nasjonal strategi for livslang læring i samarbeid med arbeidslivsorganisasjoner, academia og
4124 voksenopplæringsinstitusjonene.

4125

4126 **Fremskrittspartiet vil**

- 4127 • Prioritere kompetansegivende, arbeidslivsrettede kurs
- 4128 • Vurdere incentivordninger for livslang læring i samarbeid med arbeidslivet og
4129 voksenopplæringsinstitusjonene

4130

4131

4132 **Forskning**

4133 Norge, som et moderne kunnskapssamfunn, må legge forholdene til rette for at forskningen får best
4134 mulige vekstvilkår og blir til fordel for samfunnet som helhet. I en tid der verden blir stadig mindre og der
4135 grensene viskes ut, vil norsk forskning i større grad enn tidligere være internasjonalt rettet.

4136 Å opprettholde Norges posisjon som en kunnskapsbasert økonomi med et konkurransedyktig, dynamisk
4137 og produktivt næringsliv, krever et løft i forskningsinnsatsen.

4138

4139 Konkurransen fremmer kvalitet, derfor er det positivt at konkurranse blir en integrert del av
4140 rammevilkårene for norske forskere, samtidig som forskerne også må gis bedre og mer langsiktige vilkår.
4141 Fremskrittspartiet mener derfor at norsk forskningspolitikk bør prioritere områder der vi har
4142 kompetansefortrinn, næringsstrukturelle fortrinn, naturgitte fortrinn eller en kombinasjon av disse.

4143

4144 Grunnforskningen er et felles gode av stor betydning for samfunnet og skal derfor sikres tilstrekkelige
4145 ressurser og være fri og uavhengig. De offentlige bevilgningene må være langsiktige og forutsigbare for å
4146 skape forskning som har høy kvalitet og er konkurransedyktig.

4147

Skjema for forslag bes benyttet

4148 Anvendt forskning skaper potensial for økt produktivitet, innovasjon og nyskaping i næringslivet så vel
4149 som i offentlig sektor. Det er sammenheng mellom satsing på forskning, utvikling og innovasjon, og vekst
4150 i økonomien. Et tettere samarbeid mellom næringslivet og forskningsinstitusjonene er derfor meget viktig,
4151 og noe vi vil stimulere til.

4152
4153 Det er viktig å styrke forskningens positive påvirkning for bedre ressursbruk i offentlig sektor, og for
4154 innovasjon og produktivitetsutvikling i næringslivet. Særlig viktig er det å arbeide for å redusere tiden det
4155 tar fra kunnskap foreligger til den implementeres i næringsliv og offentlig sektor.

4156
4157 Det er positivt at privatpersoner og bedrifter donerer penger til allmenntilguttige formål. Vi ønsker derfor
4158 skattefradrag for slike bidrag. SkatteFUNN er et godt tiltak som stimulerer til økt forskningsinnsats i
4159 næringslivet ved at det gis skattefradrag på privat kapital som benyttes til forskning. Ordningen bør derfor
4160 utvides.

4161
4162 Et ledd i en slik stimulans vil være å fjerne skatteplikt på eiendom og på overskudd fra
4163 forskningsinstitusjoner og stiftelser som ikke tar utbytte fra sin virksomhet. Et slikt unntak bør også gjelde
4164 for overskudd fra eventuelle knoppskyttinger, så lenge utbyttet går inn som egenkapital eller driftsmidler i
4165 stiftelsen.

4166
4167 **Fremskrittspartiet vil:**

- 4168 • øke bevilgninger til FoU.
- 4169 • innføre skattefradrag for gaver til universiteter og forskningsinstitusjoner
- 4170 • at grunnforskning skal finansieres av det offentlige
- 4171 • utvide SkatteFUNN, Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) og Nærings PhD
- 4172 • forenkle byråkratiet rundt søknad om forskningsmidler
- 4173 • at det offentlige må føre en aktiv og målrettet forskningspolitikk slik at Norge kan vokse inn i
4174 fremtiden
- 4175 • at den næringsrettede forskningen rettes mot områder der Norge har spesiell kompetanse eller
4176 sterke næringsklynger
- 4177 • at tildeling av forskningsmidler også skal baseres på resultatmåling og prosjektevaluering
- 4178 • tilby konkurransedyktige vilkår for rekruttering til forskning

4179
4180

4181 **Samisk språk og utdanning**

4182 Fremskrittspartiet anser norsk og samisk som likeverdige språk. Likevel er det en forutsetning for en
4183 nasjon at folket har en felles språklig plattform. Norsk må derfor være hovedspråket i den norske skolen.

4184 FrP vil utvikle forvaltningsområdet for samiske språk. Dagens modell for språkforvaltning virker ikke.

4185 Andelen som bruker samisk er på vei ned, og forvaltningsområdene for språk er feil virkemiddel. Andelen
4186 med samisk som morsmål finnes det i dag ingen oversikt over.

4187 FrP ønsker ikke at samiske språk skal dø ut, slik de tre gjenværende samiske språkene er truet av.

4188 Fornorskningen har hatt sin pris, men de siste tre tiårs politikk som har vært preget av dårlig samvittighet
4189 heller enn et reelt ønske om å bevare disse språkene, utgjør den største trusselen mot de samiske språkene

4190

4191 FrP vil ha etablert en e-læringsplattform for samisk språk, slik at også personer som ikke bor i tospråklige
4192 kommuner kan lære samisk, enten det er som sidemål i skolen eller privat.

4193

Dissens 31:

Komiteens mindretall vil legge til følgende setning i avsnittet over:

" FrP vil opprettholde og utvikle den samiske høyskolen i Kautokeino som et ressurscenter for samisk språk. "

4194

4195

Dissens 32:

Komiteens mindretall vil legge til følgende setning i avsnittet over:

" Fremskrittspartiet vil gjøre det mulig å erstatte sidemålet med samisk for de elever som ønsker det.

"

4196

4197

4198

4199

TRANSPORT OG KOMMUNIKASJON

4200 God infrastruktur er en grunnpilar i et moderne samfunn, og FrP vil gjøre dette til en konkurransefordel

4201 for nasjonen. Næringslivet må få sine varer og tjenester raskt og enkelt frem til markedene. Folk flest

4202 ønsker å bevege seg raskt mellom bolig, arbeid, og fritidsaktiviteter.

4203

4204 God infrastruktur og fleksible løsninger gjør at bolig- og arbeidsmarkedet utvides, og at folk bruker

4205 mindre av sin hverdag på transportoppgaver.

4206

4207 Fremskrittspartiet vil realisere en nasjonal Motorveiplan der et høyhastighetsveinett skal binde landsdelen

4208 sammen. Vi vil ha effektive dobbeltsporet jernbane for persontrafikk rundt byområdene og prioritere

4209 godstransport på lengre jernbanestrekninger. Dette vil legge grunnlag for nye bo- og arbeidsmarkeder og

4210 sørge for at vi kan ta hele landet i bruk for næringsvirksomhet.

4211

4212 Kødannelser på norske veier og jernbaner kommer av at samfunnet over lengre tid har nedprioritert

4213 infrastrukturen. FrP vil iverksette en ambisiøs satsing på både utbygging av vei og jernbane, samt bedre

4214 koordinering av transportløsninger på vei, bane, luft og sjø. Satsingen må innebære både styrkede

4215 finansieringsløsninger og bedre organisering fra myndighetenes side.

4216

4217 Staten skal ha ansvaret for en forsvarlig vei- og baneutbygging i landet. I planleggingsprosesser må

4218 realistiske trafikkprognoser legges til grunn, slik at infrastrukturen dimensjoneres i tråd med forventet

4219 behov. Sentrale og lokale myndigheter må samarbeide om valg av løsninger, men lokale parter skal ikke ha

4220 vetomuligheter i slike saker.

4221

4222 I en konkurransepreget fremtid vil infrastrukturen for transport og kommunikasjon bli stadig viktigere,

4223 spesielt med tanke på de mulighetene globaliseringen åpner for verdiskaping i Norge. Det er ingen grunn

4224 til at Norge med sine naturgitte avstander og de ulemper det medfører både i Norge, til Europa og til

4225 andre markeder, skal forsterke disse med dårlig infrastruktur.

4226

Fremskrittspartiet vil:4228 • at produksjon av transporttjenester og samferdselsrelatert vare- og tjenesteproduksjon skilles fra
4229 offentlig myndighetsutøvelse4230 • at det gjennomføres nødvendige lov- og forskriftsendringer for å etablere et markedsstyrt
4231 transportmarked

4232 • at Samferdselsdepartementet overtar ansvaret for energitransport.

4233 • at havnene organiseres som selvstendige enheter

4234 • at det innføres konkurranse mellom havnene for å stimulere til kostnadseffektiv drift og høy
4235 kvalitet på tilbudet4236 • at det etableres et statens transporttilsyn som står for kontroll av all transport, og påser at regler,
4237 særlig sikkerhetsbestemmelser, følges4238 • øke tillatt hastighet på moped så lenge kjøretøyet er konstruert for det, og tillate lett motorsykkel
4239 kjørt på vanlig førerkort klasse B

4240

4241

4242

4243 **Veinettet**

4244 Norge er et langstrakt land med lav befolkningstetthet. Når både befolkning og næringsliv er spredt over
4245 store avstander, kreves det at veinettet er konstruert slik at befolkning og varer kan transporteres effektivt,
4246 sikkert og miljøvennlig.

4247
4248 Vi vil øke kapasiteten på dagens veinett for å oppnå bedre fremkommelighet og sikkerhet. Alle veier i
4249 Norge skal utbygges og drives i henhold til fastsatte standarder. Dette skal inkludere et
4250 høyhastighetsveinett som binder byer og landsdeler sammen på en effektiv, sikker og miljømessig god
4251 måte. En slik utbygging må inneholde løsninger som leder trafikken utenfor byene, noe som reduserer
4252 behovet for sterke restriksjoner på veitrafikken i byområder.

4253
4254 Fremskrittspartiet ønsker å klassifisere veier som stamveier, øvrige riksveier og kommuneveier. Dette
4255 betyr at forvaltningsreformen reverseres slik at veiene fylkene overtok fra staten i 2010 tilbakeføres, og at
4256 de resterende fylkesveiene fordeles mellom staten og kommunene.

4257
4258 Riksveinettet skal ha som formål å være transportkorridorer mellom byer og landsdeler, og korteste og
4259 mest samfunnsnyttige trasévalg skal i hovedsak legges til grunn. Disse veistreknings prioriteres som de
4260 viktigste i landet, og videre utbygging av havner, flyplasser, jernbanestrekninger og knutepunkter mellom
4261 transportformene bør samordnes med disse. Prosjektering av riksveinettet skal prioritere ferjefrie
4262 forbindelser, og det må i større grad satses på firefelts motorveier med fysisk skille mellom
4263 kjøreretningene. Fysisk skille mellom kjøreretninger bør også etableres på andre høyt trafikkerte veier.

4264
4265 Det er viktig at staten i langt større grad har beslutningsmyndighet ved valg av fremtidig trasé for
4266 europaveier, samt andre hovedfartsårer av nasjonal interesse. Den enkelte kommune bør så langt det er
4267 mulig, bli tatt med på råd når det gjelder plassering, samt bli gitt mulighet til å gi høringsuttalelse.

4268
4269 Ved igangsetting av bygging av nye veitraseer skal det sikres videre utbyggingsmuligheter.

4270
4271 Kommunale veier skal utbygges og prioriteres både ut fra sikkerhetsmessige hensyn og
4272 fremkommelighetshensyn. Særlig må sikkerheten langs skoleveier og rundt andre samlingssteder som
4273 idrettshaller og lignende være svært høyt prioriterte oppgaver.

4274
4275 Trafikksikkerhet er viktig. Ved å bygge nye motorveier øker man kapasiteten på de aktuelle strekningene
4276 og trafikksikkerheten økes betraktelig. Riksveier som ikke har behov for motorveikapasitet bør i hovedsak
4277 bygges med midtrekkverk.

4278
4279 Sikkerheten på veiene er tett knyttet opp mot veiens standard og vedlikehold. Med gradvis bedre
4280 veistandard og mer møtefri vei er sikkerheten på veiene blitt bedre. Det er viktig at innsatsen i
4281 trafikksikkerhetsarbeidet rettes inn mot de grepene som erfaringsmessig gir best effekt. Tradisjonelt har
4282 trafikksikkerhetsarbeidet dreid seg om stadig mer regulering og kontroll samt moralisme mot bilister
4283 spesielt.

4284
4285 Gang- og sykkelveier gir god trafikksikkerhetsgevinst og prioriteres utbygget. Utbygging av gang- og
4286 sykkelveier langs skoleveier må prioriteres.

4287
4288 Det er viktig, særlig langs riksveinettet, at det etableres et tilstrekkelig antall raste- og hvileplasser med en
4289 standard tilpasset yrkessjåførenes behov. Yrkessjåfører må på en forsvarlig måte kunne overholde kjøre-
4290 og hviletidsbestemmelsene.

4291
4292

4293 **Bygging, drift og finansiering**

4294 Fremskrittspartiet vil øremerke en del av den årlige avkastningen fra oljefondet til varig og forutsigbar
4295 investering i infrastruktur som veier, jernbane, kollektiv transport og IKT. Vi vil også etablere statlige lån
4296 til selskaper som gjennomfører utbygging av offentlig infrastruktur. For ytterligere å forsere nødvendig
4297 infrastruktur, bør private selskaper inviteres å delta i utbygging, drift og finansiering av prosjekter gjennom

Skjema for forslag bes benyttet

4298 offentlig-privat samarbeid (OPS) eller tilsvarende. Dette vil gi en stor samfunnsøkonomisk gevinst. Når
4299 det gjelder drift av eksisterende infrastruktur, bør dette legges ut på anbud.

4300

4301 Staten skal ha ansvaret for en forsvarlig veiutbygging i landet, og bruk av bompenger, veiprising eller
4302 annen direkte trafikantbetaling er en ytterligere beskatning av trafikantene. Bompenger, veiprising eller
4303 andre former for direkte brukerbetaling kan derfor ikke innkreves for bruk av det offentlige veinettet.

4304 Dette gjelder uavhengig av om dette bygges og drives i offentlig eller privat regi. Det kan gjøres unntak
4305 begrenset til følgende forhold:

4306

- 4307 • For ferjeavløsningsprosjekter legges det til grunn i prosjektfinansieringen at innsparte kostnader
- 4308 for staten til drift av ferje godskrives over en periode på 50 år.
- 4309 • På private veier som bygges og drives i privat regi og som er åpne for allmennheten, kan det
- 4310 kreves bompenger. Det legges til grunn at om det uavhengig av det offentlige veinettet ønskes
- 4311 bygget en veiforbindelse privat, skal det i seg selv ikke være forbudt å finansiere dette ved betaling
- 4312 fra dem som måtte ønske å bruke en slik vei.
- 4313 • Lokal fremskynding av veiforbindelse som er lokalt forankret gjennom folkeavstemning, bør
- 4314 kunne forskutteres når staten godkjenner dette. Private bør inviteres til å bygge og drive nye veier
- 4315 (OPS). Dette vil gi stor samfunnsøkonomisk gevinst. Når prosjekter er nedbetalt, etter på forhånd
- 4316 fastsatte betingelser, kan staten overta veien og vedlikeholdsansvaret. Når det gjelder drift av
- 4317 eksisterende riks,- fylkes- og kommunale veier, skal disse legges ut på anbud.
- 4318 • Lokal fremskynding av veiforbindelse er ufravikelig betinget av at et flertall av innbyggerne i
- 4319 berørte kommuner har sagt ja i en lokal folkeavstemning, og av at det finnes relevant og realistisk
- 4320 omkjøringsmulighet uten direkte brukerbetaling. Det legges til grunn at om befolkningen lokalt vil
- 4321 kjøpe ny vei, skal de ikke nektes dette.

Dissens 33:

Mindretallet ønsker følgende punkt:

Infrastrukturprosjekter i de store byene som sikrer nasjonale transportinteresser.

4322

4323 Bompenger innkrevd på offentlig vei under disse unntakene, skal bare kunne brukes til å finansiere et
4324 bestemt veiprojekt og fjernes straks prosjektet er nedbetalt. Veiprising, rushtidsavgifter, kjøprising eller
4325 andre betegnelser på skatter og avgifter som har til hensikt å fordyre transport, aksepteres ikke.

4326

4327 FrP vil arbeide for å fjerne eksisterende bompengeprojekter. Inntil dette skjer, bør eksisterende
4328 bompengeprojekter få rentefrie lån/rentekompensasjon fra staten.

4329

Fremskrittspartiet vil:

- 4331 • nedbetale gjelden til bompengeselskapene og dermed fjerne dagens bomstasjoner på offentlige
- 4332 veier
- 4333 • innføre prosjektfinansiering av lengre korridorer for en mer effektiv utbygging i kommuner
- 4334 tilgang til rentefrie statlige lån som øremerkes opprustning, vedlikehold og nybygging
- 4335 • endre kontantprinsippet innenfor veibygging slik at en kan belåne utbygginger basert på levetid
- 4336 og samfunnsnytte
- 4337 • at staten har beslutningsmyndighet for valg av veitrasé for europaveier samt andre
- 4338 hovedfartsårer av nasjonal interesse
- 4339 • redusere registreringsavgiften til selvkost for å dekke faktiske kostnader ved omregistrering av
- 4340 kjøretøy
- 4341 • Fortsette å øke bevilgningene til rassikring og viltsikring av veinettet
- 4342 • at gang- og sykkelveier prioriteres utbygget. Utbygging langs skoleveier må prioriteres
- 4343 • at det særlig langs riksveinettet etableres et tilstrekkelig antall raste- og hvileplasser med en
- 4344 standard tilpasset yrkessjåførenes behov, for å lette overholdelse av kjøre- og
- 4345 hviletidsbestemmelsene

Skjema for forslag bes benyttet

- 4346 • at bruk av MC som miljøvennlig og arealeffektiv transport utnyttes bedre og innarbeides i
- 4347 planer
- 4348 • at stamveinettet bygges ut slik at modulvogntog skal kunne brukes på samtlige strekninger
- 4349 • at vrakpanten på personbiler økes
- 4350 • arbeide for at kjøretøyer som er godkjent i et land med tilnærmevis likt godkjenningssystem,
- 4351 automatisk skal godkjennes for bruk i Norge
- 4352 • at brukerfinansiering på offentlig vei skal avklares gjennom lokal folkeavstemning
- 4353 • ha et høyhastighetsveinett som binder byer og regioner sammen på en effektiv, sikker og
- 4354 miljømessig måte
- 4355 • ha større samsvar mellom fartsgrenser og veistandard, samt øke fartsgrensen på moderne
- 4356 motorveier til 130 km/t
- 4357 • at viktige "næringsveier" tilbakeføres til staten fra fylkeskommunene
- 4358 • Vurdere å øke kapasiteten på eksisterende veier gjennom å bygge vei i to plan ved byer, større
- 4359 knutepunkter og flaskehalser.
- 4360 • Politiets ATK-skal utvikles og overføres til andre prioriterte politiopgaver.
- 4361

4362
4363
4364
4365
4366

Kjøretøy

4367 Bilen står for så mye som 80 % av persontransport arbeidet i Norge. Bilen er viktig for alle deler av landet
4368 og for at hverdagen skal henge sammen for veldig mange av oss. Tross en lang historie med politisk
4369 motarbeidelse er bilen det foretrukne transportmiddelet for de fleste av oss og uten tvil det mest fleksible
4370 transportmiddelet.

4371
4372
4373
4374
4375

Fremskrittspartiet sier ja til bilen og at dette transportmidlet skal ha utviklingsmuligheter. Vi vil redusere
avgiftsbyrden og utvikle byråkratisk regelverk noe som vil komme norske bilister til gode. Vi vil bygge ut
et tidsmessig høyhastighet veinett som bygge landsdelene sammen gjennom en nasjonal motorveiplan.

4376
4377
4378
4379
4380
4381
4382

Fremskrittspartiet vil:

- At Registreringsavgiften skal kun dekke selvkost
- Kjøretøy registrert i Nord-Amerika, Japan og Sør-Korea skal automatisk kunne godkjennes i Norge uten ombygginger.
- Liberalisere regelverk slik at flere typer elektrisk drevne kjøretøy blir tillat i Norge
- Liberalisere regelverk for ombygging og oppbygging av kjøretøy
- Lett motorsykkel gis tilsvarende regelverk som for moped

4383
4384
4385

Jernbanetransport

4387 Fremskrittspartiet ønsker at jernbanenettet åpnes for fri konkurranse, slik at skinnegående transport kan
4388 bli mer konkurransedyktig. Økt konkurranse vil føre til bedre og billigere tilbud som igjen vil gi en
4389 betydelig miljøgevinst. Trafikken på jernbanenettet må derfor dereguleres ved endringer av forskriftene til
4390 jernbaneloven, og åpnes for fri konkurranse. Kontroll med jernbanevirksomheten bør legges til
4391 transporttilsynet som også må ha et særskilt ansvar for sikkerheten.

4392
4393
4394
4395
4396
4397

Vi mener at det skal legges bedre til rette for persontransport med tog i befolkningstette områder. Dette
gjelder blant annet tilstrekkelig antall stasjoner og innfartsparkeringsplasser. Dette innebærer at utbygging
av intercitytriangellet må gjennomføres raskt med oppgradert standard til dobbeltspor. Det må også legges
opp til å bygge ut og ruste opp jernbanen rundt de andre store byområdene i Norge.

Skjema for forslag bes benyttet

4398 Vedlikeholdet av jernbanenettet, som er særdeles mangelfullt og fører til mange situasjoner som
4399 undergraver tilliten til jernbanen, bør styrkes betydelig. For jernbane er mulighetene for gode
4400 omlastingspunkter i terminaler en forutsetning for å lykkes. Jernbanen er egnet for godstransport over
4401 lengre avstander.

4402
4403
4404

4405 **Fremskrittspartiet vil:**

- 4406 • selge NSB AS
- 4407 • selge statens indirekte eierskap i Bring
- 4408 • fortsette å åpne for at flere strekninger åpnes for konkurranse slik at togmonopolet på
- 4409 persontransporten blir borte, og det blir fri konkurranse på jernbanenettet
- 4410 • at det legges bedre til rette for godstransport over lange avstander, blant annet med flere lange
- 4411 kryssningsspor
- 4412 • at jernbanen i større grad må tilpasses knutepunkter for annen infrastruktur
- 4413 • at det legges bedre til rette for persontransport i befolkningstette områder, med dobbeltspor, økt
- 4414 frekvens og økte hastigheter
- 4415 • oppgradere jernbanenettet mellom de store byene og landsdelene til å tåle opp mot 250 km/t
- 4416 • vurdere bruk av togvogner med 2 etasjer for å øke kapasiteten

4417
4418
4419

4420 **Luftfart**

4421 Over lengre strekninger er fly alle andre transportmidler overlegent. Det må derfor være en hovedoppgave
4422 å sikre befolkningen et best mulig tilbud innen flytransporten til rimeligst mulig pris.

4423

4424 Staten bør legge til rette for friest mulig konkurranse for utvikling, drift og vedlikehold av flyplassene.
4425 Dagens løsning med Avinor AS som en statlig monopolinstitusjon med indirekte beskatning av
4426 innbyggerne, og store utfordringer knyttet til omstilling og endring, er ikke tilfredsstillende. Staten bør
4427 legge til rette for konkurranse om kontrakter for drift, vedlikehold og utvikling av våre flyplasser, med
4428 veldefinerte kvalitets- og sikkerhetskrav. Staten bør vurdere et bredt spekter av modeller og former for
4429 avvikling av Avinor som monopolinstitusjon på området. Den beste modellen som innebærer oppløsning
4430 av dagens Avinor, og som ivaretar god sikkerhet og kvalitet, bør velges.

4431

4432 Det regionale kortbanenettet har spilt en avgjørende rolle for utvikling i Norge og har bidratt til at
4433 innbyggerne over hele landet har fått et flytilbud. Stadige endringer og forbedringer av den øvrige
4434 infrastrukturen har ført til at reisetid til/fra og mellom lufthavner har blitt stadig kortere. Det må derfor
4435 vurderes om tilbudet i deler av landet kan styrkes ved at lufthavner slås sammen og utvides, og at man
4436 derigjennom får økt passasjertrafikk, flere destinasjoner, økte frekvenser, lavere priser, økt konkurranse og
4437 lavere offentlige rutekjøp.

4438

4439 Fremskrittspartiet vil innføre en ordning der staten sine kostnader til rutekjøp på det regionale nettet over
4440 50 år kan brukes til å finansiere annen infrastruktur, som for eksempel veier, der en lufthavn blir nedlagt,
4441 etter modell fra ferjeavløsningsordningen.

4442

4443 **Fremskrittspartiet vil:**

- 4444 • åpne for private flyplasser og fremme konkurranse mellom flyplasser der hvor dette er mulig
- 4445 • stimulere til lokal deltakelse i eierskap og drift
- 4446 • at Avinors monopol avvikles og virksomheten privatiseres, deles opp eller selges og at staten
- 4447 legger til rette for størst mulig grad av konkurranse innenfor området
- 4448 • at den norske staten avvikler sitt eierskap i SAS
- 4449 • Vurdere en ordning med avløsningsmidler i forbindelse med endringer i flyplasstruktur

4450

4451

4452 **Sjøtransport**

4453

4454

4455 Det må legges til rette for at en større del av godstransporten over lengre avstander kan fraktes sjøveien.

4456 Det må da satses betydelig på ny infrastruktur når det gjelder havner. Vi mener at offentlige og private

4457 havner skal likebehandles og at havnene gis gode rammebetingelser. Havneavgifter skal kun kreves inn

4458 etter selvkostprinsippet.

4459

4460 Ny teknologi innenfor sjøkart, farledsmerking og navigasjonshjelpemidler vil øke presisjonen og

4461 sikkerheten ved navigering betraktelig. Fremskrittspartiet mener det må satses ytterligere på installasjon av

4462 slike viktige hjelpemidler for å øke sikkerheten ved ferdsel til sjøs.

4463

4464 Det er en selvfølge at man i sjøfartsnasjonen Norge må ha tilstrekkelig merking av farleden for optimal

4465 sikkerhet til sjøs. Dessverre er ennå deler av farleden mangelfullt merket uten lys eller annen hjelp.

4466

4467 Fergene knytter det offentlige veinettet sammen på en naturlig måte. Fergene på riksveinettet er dermed et

4468 offentlig ansvar, mens private fergeselskaper bør stå for selve driften. Det er derfor naturlig at bruk av

4469 ferge skal være kostnadsfritt der hvor fergene er en del av riksveinettet. I investeringssammenheng bør

4470 kaianlegg for fergeforbindelser i større grad ses i sammenheng med veinettet for øvrig. Drift av

4471 fergestrekninger bør konkurransesettes, slik at kostnadene blir lavest mulig uten at det går utover

4472 sikkerheten. Kvaliteten på utstyret skal være en del av sammenligningsgrunnlaget. Staten bør fastsette

4473 standarder for fergetilbud som skal følge alle konkurransesettinger.

4474

4475 Redningsselskapet er en viktig og nødvendig del av redningstjenesten langs kysten vår. Staten bør bidra til

4476 at den frivillige redningstjenesten kan opprettholde sin aktivitet. Flere ulykker som har skjedd langs kysten,

4477 kunne vært forhindrede ved tidligere varsling. Dagens internasjonale system med bergingslønn kan være et

4478 hinder for tidlig varsling fra skip i nød. Vi vil derfor vurdere å etablere et eget regelverk innenfor nasjonalt

4479 farvann, 12 mils sone, som innebærer en begrensning av bergingslønn.

4480

4481 Sjøtransport er særdeles viktig for norsk industri. Skiping av gods sjøveien har lav pris og kan bli enda mer

4482 effektiv dersom man både nasjonalt og lokalt planlegger en infrastruktur som muliggjør en god utnyttelse

4483 av vår unike kyststripe. Det er viktig at havnene får gode rammevilkår, og at avgifter kun kreves inn etter

4484 selvkostprinsippet. Grunnet det høye kostnadsnivået i Norge må man ta vare på alle muligheter for billig

4485 og effektiv varetransport.

4486

4487 Potensialet for å overføre gods fra land til sjø er betydelig. En nasjonal havnestrategi er nødvendig for å

4488 løfte sjøtransporten. Norge mangler en helhetlig, strategisk og planmessig tilnærming til utviklingen av

4489 viktige havner og godsknutepunkt. Det er behov for at man definerer noen havner som nasjonale

4490 knutepunkter, hvor sjø-, vei- og banetransport møtes, og at man prioriterer oppgradering og utvikling av

4491 disse.

4492

4493 Offentlige og private havner må likestilles. Konkurransen er viktig for å sikre riktig prising av

4494 havnetjenestene. Ansvar for havner bør flyttes fra Fiskeridepartementet til et transportdepartement for å

4495 integrere havner i infrastrukturplanleggingen på en bedre måte enn i dag.

4496

4497

4498

4499 **Fremskrittspartiet vil:**

4500 • at staten skal fastsette standarder for fergetilbud som skal følges i alle konkurransesettinger

4501 • innføre fullverdig nettolønnsordning for norske sjøfolk

4502 • at arbeidet med elektroniske sjøkart og merking av fartsleder forseres

4503 • sette sjøtransport av passasjerer ut på anbud med krav til sikkerhet, kvalitet og regularitet

4504 • samordne og forbedre kystberedskapen

4505 • at Norske myndigheter bør i økt grad stimulere til grønnere teknologi for avgassreduksjon innen

4506 all sjøtransport i norsk farvann ved hjelp av ikkefiskale avgifter.

4507

4508 **Kollektivtransport og bytrafikk**

4509 Fremskrittspartiet mener at det er helt nødvendig med et godt kollektivtilbud, særlig i de større byene, og
4510 at staten har et ansvar for kjøp av kollektivtransporttjenester. Kollektivtrafikk er den mest sentrale delen
4511 av transporttilbudet innad i våre større byområder.

4512

4513 Vi ønsker en overordnet planlegging av kollektivtransporten som ser utover det enkelte fylke. Når
4514 fylkeskommunen avvikles, er det naturlig at det er staten som planlegger grunnstammen i
4515 kollektivtransporten og er ansvarlig for og utvikler infrastrukturen i de største byene. Vi ønsker en
4516 fleksibel og brukervennlig modell hvor både t-bane, båt, fly, buss, busway og drosje brukes ut fra et samlet
4517 transportbehov i befolkningen.

4518

4519 Kvantitative begrensninger og prisnivået må fastsettes av markedet. Omfanget av subsidier og
4520 overføringer må reduseres, blant annet gjennom bruk av konkurranse. FrP vil arbeide for ordninger som
4521 gir større bruk av gass som drivstoff for kollektivtransport, spesielt i byene.

4522

4523 Transportnæringens rammebetingelser må liberaliseres. Vi mener at kvantitative begrensninger skal bort
4524 og at prisnivået skal settes av markedet. Overføringsordninger må reduseres og den skadelige
4525 kryssubsidieringen av transportsystemer må avvikles.

4526

4527 Fremskrittspartiet vil åpne for at bedrifter innen drosjenæringen kan organiseres på samme måte som
4528 vanlige bedrifter, ved at den enkelte drosjesentral/drosjebedrift får lov til å anskaffe drosjer og selv ansette
4529 de sjåførene de selv ønsker, under forutsetning av tilstrekkelige norskkunnskaper, lokalkunnskaper og
4530 vandel.

4531

4532 **Fremskrittspartiet vil:**

- 4533 • at omfanget av reguleringer av kollektivtransport reduseres
- 4534 • at kollektivtransport skal, så langt det er mulig, tilrettelegges med universell utforming
- 4535 • liberalisere alle løyveordninger innen transportsektoren, herunder fjerne antallsbegrensningene i
4536 den såkalte behovsprøvingen
- 4537 • bygge ut og styrke infrastrukturen betydelig for å bedre det kollektive tilbudet for både buss, tog,
4538 båt og fly
- 4539 • avvise bruk av rushtidsavgifter og tilsvarende for å regulere bilbruk
- 4540 • tilrettelegge for ekspressbusser på tvers av fylkesgrensene
- 4541 • bidra til en utvikling i retning av et mer universelt utformet transportsystem
- 4542 • videreutvikle belønningsordning for de største byområdene

4543

4544

4545 **Fører kortopplæring**

4546 På grunn av manglende kapasitet har det i lengre tid vært lange køer hos Statens vegvesen for å få avviklet
4547 praktiske førerprøver. Vi ønsker å avvikle mono-polet som Statens vegvesen har på førerprøver ved å gi
4548 trafikkskoler som er autorisert for det, mulighet til å godkjenne hverandres elever etter obligatorisk
4549 opplæring.

4550

4551 Unge bilkjørere må gis anledning til å få mer praksis. Vi vil derfor innføre graderte fører kort for personer
4552 under 18 år. Dette innebærer at personer fra fylte 17 år kan ta et gradert fører kort der man får kjøre alene
4553 med noen restriksjoner på bruk av bil.

4554

4555 **Fremskrittspartiet vil:**

- 4556 • at kjøreopplæringen moderniseres, blant annet ved bruk av kjøresimulatorer
- 4557 • at kjøreskolene overtar Statens vegvesens oppgaver ved førerprøver
- 4558 • at det innføres bedre oppfølging av både de eldste og yngste bilførerne, herunder gradert
4559 fører kort for unge og eldre slik at de kan få mer kjøretrening
- 4560 • at dokumentert obligatorisk kjøreopplæring ikke medregnes som fravær i videregående skole

4561
4562
4563

4564 **Transportsikkerhet**

4565 Fremskrittspartiet mener behovet for styrket sikkerhet i transportsektoren krever større og mer
4566 planmessig innsats enn i dag. Vi vil ha en sektorvis behandling av sikkerhets- og sikringstiltak innenfor
4567 transportsektorens hovedområder: vei, jernbane, sjøtransport og luftfart. Et uavhengig felles
4568 transporttilsyn står helt sentralt.

4569
4570

4571

4572 **Fremskrittspartiet vil:**

- 4573 • at det etableres et frittstående statens transporttilsyn som står for kontroll av all transport og påser
- 4574 at regler, særlig sikkerhetsbestemmelser, følges
- 4575 • at det innføres en ordning med periodisk godkjenning og klassifisering av veinettet

4576

4577 **Veitransport**

4578 Det meste av godset som transporteres i Norge transporteres på veiene våre. Med de naturgitte
4579 forutsetningene som Norge har, vil den veibaserte transporten også fremover stå for den desidert største
4580 andelen av transporten av varer og tjenester i Norge. Det er derfor viktig å sikre at vi også i fremtiden har
4581 en robust og god norsk transportbransje. Vi vil derfor fortsette å forenkle lover og regelverk, samtidig som
4582 vi sikrer gode rammebetingelser og likebehandling. I tillegg vil vi ytterligere forsterke arbeidet med å slå
4583 ned på og fjerne useriøse aktører fra veiene.

4584

4585 Fremskrittspartiet vil

- 4586 • At kjøre- og hviletidsbestemmelsen skal tilpasses norske forhold.
- 4587 • At det etableres et Transportpoliti.
- 4588 • At det innføres obligatorisk forhåndsbetaling på bombrikker i tunge kjøretøy.
- 4589 • At det etableres flere døgnhvileplasser og raste- og hvileplasser som oppfyller yrkessjåførenes
- 4590 behov.
- 4591 • At staten avhender sitt eierskap i Bring.

4592

4593

4594

4595 **KULTUR OG IDRETT**

4596 Fremskrittspartiet ønsker et levende kultur- og idrettsliv, med minst mulig politisk styring, basert på
4597 personlig engasjement og frivillighet. Kultur er et vidt begrep som omfatter alt som kjennetegner nasjonen
4598 og folket. Den er resultatet av de valg og verdier en har samlet seg om, både åndelige og materielle. Det er
4599 en viktig oppgave å verne om vår kulturarv.

4600

4601 Mye av trivselen for folk flest er knyttet til opplevelser på det kulturelle området. Profesjonelle kunstnere,
4602 lag, foreninger og enkeltpersoner gjør en fremragende innsats med å tilby et variert utvalg arrangementer.
4603 Det må oppmuntres til fortsatt frivillig innsats, og vi vil derfor være positive til, samt se på mulighetene
4604 for en tettere samhandling mellom kulturen, det offentlige og næringslivet.

4605 Et levende kultur- og idrettsliv i bygd og by har stor betydning med tanke på trivsel og livskvalitet.

4606 Kulturelle aktiviteter utvikler individuelle, kunstneriske og sosiale ferdigheter. Dette beriker fellesskapet,
4607 gir samhold, trivsel og tilhørighet.

4608

4609 Vi mener kulturlivet i større grad både kan og bør finansiere seg selv. Kulturlivet bør i større grad utvikles
4610 som egen næring, hvor publikums begeistring i stor grad vil være avgjørende for hvilke kunstformer som

4611 overlever. Det er ingen politisk oppgave å avgjøre hva som er gode kulturuttrykk for eksempel gjennom
4612 offentlig støtte, men der det offentlige bruker penger på kulturtiltak, er det viktig at pengene kommer folk
4613 flest til gode. Barn og unge bør prioriteres når offentlige kultur- og idrettsmidler skal fordeles.

4614

4615 FrP vil fjerne tilskuddsordningen for trossamfunn. Det opprettes en egen tilskuddsordning for å ivareta og
4616 vedlikeholde kirkebygg med kulturhistorisk verdi.

4617

4618 **Vår felles kulturarv**

4619 Den norske kulturarven representerer store verdier og er med på å gi nasjonen og innbyggerne identitet
4620 og fellesskapsfølelse. Vår felles kulturarv er representert gjennom kulturminner, eiendommer, bygninger,
4621 musikk, kunst, litteratur og språk. Hoveddelen av vår felles kulturarv forvaltes av private eiere. Deres
4622 positive innsats er av største betydning for fremtidig vern. Når staten krever undersøkelser for å lete etter
4623 kulturminner, må staten også bære kostnaden. I de tilfellene der staten freder private eller offentlige
4624 kulturminner, skal staten også bære kostnaden ved dette. Det settes av egne bevilgninger til
4625 riksantikvarens budsjettposter for å ivareta vedlikehold av kulturminner.

4626

4627 Vi trenger også ordninger som sikrer finansiering av de bygg og steder det offentlige betrakter som
4628 kulturminner. Eiere av fredede hus og anlegg har høyere forsikringskostnader. Dette bør kompenseres av
4629 staten, fordi det er staten som pålegger eierne å gjenreise bygget ved brann eller skade.

4630

4631 Det offentlige må også i større grad sikre gjenstander og private samlinger som en del av vår viktige
4632 kulturarv.

4633

4634 Fremskrittspartiet ønsker å ivareta norsk kultur og kulturarv. Integrasjon av uttrykk fra andre kulturer bør
4635 foregå i et naturlig tempo og bør ikke være en offentlig oppgave. Norsk kultur lever i naturlig samspill
4636 med andre kulturer og trenger derfor ikke politisk vedtatte stimuli for å ta til seg nye impulser – de blir
4637 best tatt imot når de ikke blir forsert inn.

4638

4639 **Fremskrittspartiet vil:**

- 4640 • at der hvor staten freder privat eiendom, skal det gis kompensasjon
- 4641 • at kulturminnesaker underlegges politisk behandling
- 4642 • at det økonomiske ansvaret for håndtering av fortidsminner pålegges staten

4643

4644 **Samisk kultur**

4645 Fremskrittspartiet ser det som viktig og berikende for Norge å opprettholde samisk språk, kultur og
4646 samfunnsliv i de områder hvor samene tradisjonelt har vært bosatt, og hvor de har hatt sitt virke. Arbeidet
4647 med å sikre dette bør imidlertid gjøres gjennom ordinære folkevalgte organer, eller organer med utspring
4648 fra disse, samt på frivillig basis.

4649

4650 Det offentlige har et ansvar for å bidra til å holde samisk språk og kultur, samt samisk samfunnsliv i hevd.

4651

4652 Duodji er et samlebegrep på ulike samiske virksomheter innen husflid, kunsthåndverk, sløyd og
4653 småindustri og er med på å bidra til å opprettholde samisk kultur og tradisjon. Likeledes er duodji viktig
4654 for satsingen på turisme i samiske områder. Fremskrittspartiet ønsker å opprettholde fagopplæring innen
4655 duodji i skoleverket.

4656

4657 **Frivillighet**

4658 Kulturaktiviteter for barn og ungdom blir stadig viktigere. I en tid hvor barn i langt større grad enn
4659 tidligere passiviseres, er alle våre frivillige lag og foreninger spesielt viktige. Kultur- og fritidsaktiviteter for
4660 barn og unge er også viktige for trivsel og oppvekstmiljø, samt for utvikling av sosiale ferdigheter og
4661 tilhørighet. Barne- og ungdomsarbeidet som gjøres i frivillige lag og foreninger, er uvurderlig som
4662 forebyggende arbeid, også når det gjelder rusproblematikk.

4663

Skjema for forslag bes benyttet

4664 De aller fleste innbyggere er medlem i et eller flere frivillige lag eller organisasjoner. Sektoren må få
4665 mulighet til å vokse og gro, uavhengig av politisk styring. Frivilligheten skal ikke brukes av det offentlige
4666 som et instrument, men må få velge sine oppgaver, organisasjon og arbeidsform selv.
4667 Dette frivillige lagarbeidet er den viktigste målbæreren av denne delen av vår kulturarv. Dette er et stort og
4668 viktig arbeid for at barn og unge skal få identitet til sitt nærmiljø og kjennskap til norske kulturtradisjoner.

4669
4670 Mye av trivselen for folk flest er knyttet til opplevelser på det kulturelle området. Lag, foreninger og
4671 enkeltpersoner gjør en fremragende innsats med å tilby et variert utvalg arrangementer.

4672
4673

4674 **Korps**

4675 Korps bidrar til at mange barn og unge får tilgang og mulighet til å utøve kunst gjennom å spille på et
4676 instrument. For Fremskrittspartiet er det derfor viktig å bidra til at korpse og orkester for barn og unge får
4677 en bedre hverdag. Dagens korps bidrar med musikkopplæring av barn og unge og gir barn som ønsker
4678 det, tilgang til instrumenter.

4679
4680 For å bedre hverdagen for korpsene ønsker FrP å innføre fullt momsfratak for kjøp av instrumenter, samt
4681 finne incentiver for å bedre tilgangen på dirigenter.

4682
4683

4684 **Idrett**

4685 Idrett skal i størst mulig grad være uavhengig av politisk styring. Idretten må ikke ses som en forlenget arm
4686 av det offentlige, men må få vokse og gro på egne premisser til glede for deltakere og utøvere.

4687
4688 Offentlige midler som brukes på idrett, bør primært brukes på barne- og ungdomsidrett. En bred satsing
4689 på idretten vil også være et viktig element i arbeidet for å oppnå en bredere integrering mellom landets
4690 forskjellige etniske befolkningsgrupper. Toppidretten skal være egenfinansiert, slik at den ikke trekker
4691 offentlige midler vekk fra breddeidrett.

4692
4693 Vi har over mange år registrert et stort behov for rehabilitering og nyetablering av idrettsanlegg. Det er et
4694 stort gap mellom tilgjengelige ressurser og behov for arenaer, noe som virker negativt på
4695 folkehelsesatsingen, og som begrenser rekrutteringen til idrettsaktiviteter. Idrett er ikke et isolert tema,
4696 men har store ringvirkninger på mange områder. Folkehelse generelt, rusarbeid, forebygging,
4697 rehabilitering, integrering og skolearbeid kan nevnes. Dette innebærer at man må se sektorovergrepene og
4698 landet under ett. Vi må derfor i mye større grad ta ansvaret for bredden i tilbudet i hele landet.

4699
4700 Fremskrittspartiet er opptatt av at idretter som ikke er veletablerte må slippes til, og at alle idretter skal
4701 behandles etter samme prinsipper av det offentlige. Økonomiske støtteordninger og rammebetingelser må
4702 ha som utgangspunkt at alle idretter gis det samme grunnlaget for vekst og utvikling. Med økt mangfold
4703 vil idretten samlet sett stå sterkere i samfunnet og sikre deltakelse fra bredere lag av befolkningen.

4704
4705 Vi ønsker at ordningen med spillemidler til kultur og idrett blir endret slik at ventetiden blir fjernet, og at
4706 staten forskutterer restbeløp for Norsk Tipping slik at lag og foreninger som bygger idrettsanlegg og
4707 kulturbygg, får tilskuddet når anlegget blir tatt i bruk.

4708
4709 Det offentlige bør legge til rette og tilføre ressurser gjennom gjensidige avtaler hvor lag og foreninger
4710 stiller seg til disposisjon når organisasjonen og det offentlige har gjensidig nytte av dette.

4711
4712 Daglig tilbys det varierte aktiviteter ved alle landets heste- og ridesentre til medlemmer og andre i alle
4713 aldre. Det legges ned utallige timer i frivillig innsats for å sikre at deltakerne skal få mest mulig utbytte av
4714 aktivitetene. Det følger av forskrift om totalisatorspill at inntektene fra totalisatorspillet skal bidra til å
4715 styrke hestesporten, hesteholdet og norsk hesteavl. En øremerking av totalisatoravgiften vil kunne være
4716 med på å opprettholde samt sikre tilbudet ved landets utallige heste- og ridesentre.

4717
4718 **Fremskrittspartiet vil:**

Skjema for forslag bes benyttet

- 4719 • stimulere til fortsatt frivillig innsats
- 4720 • prioritere barne- og ungdomsaktivitet
- 4721 • styrke frivillige lag og foreningers rammevilkår, herunder utvidelse av
- 4722 momskompensasjonsordningen og økt skattefradrag.
- 4723 • legge bedre til rette for at funksjonshemmede får anledning til å delta
- 4724 • Avvikle enerettsmodellen
- 4725 • Sikre at merverdiavgift på frivillig arbeid refunderes eller kompenseres.
- 4726 • Sikre norsk hestesport forutsigbare økonomiske rammevilkår for å kunne tilby medlemmer og
- 4727 andre et variert aktivitetstilbud i fremtiden.
- 4728
- 4729

4730 **Kulturelle opplevelser**

4731 Kulturelle opplevelser, enten det er dans, teater, stand-up, levende musikk eller tar andre former, er

4732 viktige. De viser samtiden, og de opprettholder og bringer kulturarven videre.

4733

4734 Det er ikke et offentlig ansvar å produsere kulturelle opplevelser, men et offentlig ansvar å tilrettelegge for

4735 dem som leverer slike opplevelser. Derfor bør det i større grad stimuleres til frivillig innsats og

4736 brukerfinansiering, enn finansiering over offentlige budsjett.

4737

4738 Enkelte nasjonale og regionale institusjoner er viktige for landets identitet og bør som sådan holdes i hevd,

4739 uavhengig av hvilken aktivitet som til enhver tid foregår i bygningene. Disse institusjonene bør derfor

4740 gjøres mer uavhengig av svingningene i kulturtilbudet.

4741

4742 Kultur og idrett kan være et av de viktigste verktøy for å bidra til god integrering.

4743

4744 **Fremskrittspartiet vil:**

- 4745 • at kulturinstitusjoner i størst mulig grad vekker engasjement og bidrar til større egenfinansiering
  - 4746 • at offentlig støtte bør komme folk flest til gode og gi et størst mulig publikum
  - 4747 • opprettholde støtte til vedlikehold og investeringer for enkelte nasjonale og regionale
  - 4748 kulturinstitusjoner
  - 4749 • forenkle reglene for selvstendig næringsdrivende kunstnere
- 4750

4751 **Åndsverk og rettigheter**

4752 Skapere og utøvere bør sikres muligheten til å livnære seg gjennom sin virksomhet ved eiendomsrett til

4753 egne skaperverk og prestasjoner. Disse gruppenes inntekter vil i større grad basere seg på reell verdi i form

4754 av faktisk utnyttelse, fremfor offentlige etaters og politikeres synsing.

4755

4756 Enhver som skaper åndsverk, må sikres rettighetene på en tilstrekkelig måte. Samtidig må forbrukeres

4757 rettigheter til lovlig bruk av åndsverk ikke bli utilbørlig innskrenket. Den teknologiske utviklingen gir både

4758 muligheter og utfordringer.

4759

4760 Åndsverksloven bør liberaliseres i tråd med våre naboland, slik at man utarbeider en generell avtalelisens.

4761 Dette vil blant annet bidra til at NRK kan utvide tilbudet av arkivprogrammer. Det norske mediemarkedet

4762 vil enklere kunne klarere andre typer rettigheter gjennom en generell overordnet avtale.

4763

4764 **Fremskrittspartiet vil:**

- 4765 • at åndsverksloven og forbrukerrettigheter moderniseres slik at dagens digitale forbrukerkultur er
  - 4766 et gode både for dem som skaper og for dem som bruker åndsverk
- 4767
- 4768

4769 **Arkiv, bibliotek og museer**

4770 Arkiv, bibliotek og museer er viktige kilder til kunnskap. I et kunnskapssamfunn som vårt, er tilgang på

4771 informasjon av avgjørende betydning, og offentlige samlinger har gjennom mange år vært viktige

Skjema for forslag bes benyttet

4772 bidragsyttere. I dagens samfunn hvor Internett er i ferd med å bli den dominerende kunnskapsbase, er det
4773 viktig at samlingene har evne til å omstille seg.

4774
4775 Fremskrittspartiet er opptatt av at bibliotek tjenester skal være gratis. Alle skal ha anledning til å benytte
4776 bibliotekets tjenester. Skolebibliotekene er en viktig kunnskapsarena, derfor mener FrP at gode
4777 skolebibliotek er en viktig faktor for å oppnå elevenes læringsmål.

4778
4779 Vi mener bibliotekenes kjernevirksomhet må styrkes, men at aktiviteter med rene underholdningstilbud
4780 som konkurrerer med privat næringsliv, med fordel kan reduseres. Dette gjelder blant annet utlån av
4781 dataspill, cd, dvd osv.

4782
4783 Museene er viktige lokale institusjoner – der frivillige entusiaster, fagfolk og myndigheter i fellesskap tar
4784 vare på kulturarven. Det offentlige skal legge til rette for det lokale arbeidet med bevilgninger til drift og
4785 investeringer i anlegg. Museene ligger i dag organisert under forskjellige departementer. Det er viktig å
4786 samordne, forbedre og styrke koordineringen mellom museene. Kulturminnevernet bør styrkes og
4787 organiseres under samme departement som museene. Samspillet mellom kultur og næring er viktig i det
4788 lokale og det regionale utviklingsarbeidet.

4789
4790 Offentlige samlinger bør i større grad rette seg mot publikum, slik at samlingene blir tatt mer i bruk. Økt
4791 bruk vil inspirere enkeltmennesker, styrke norsk kultur og gi glede til mange.

4792
4793 Vi bør stimulere til et utstrakt og åpent samarbeid mellom våre museale institusjoner og private samlere
4794 med tanke på utstillinger og bruk av frivillige, spesialister og samlere. Museenes kapasitet til anskaffelse og
4795 oppbevaring av samtidsobjekter bør styrkes med tanke på et større fremtidig utvalg av historiske objekter.

4796
4797 **Fremskrittspartiet vil:**

- 4798 • at institusjonene bør kommunisere med folk og låne ut innhold over Internett og ta i bruk flere
- 4799 distribusjonsmåter
- 4800 • organisere museer og kulturminnevernet under ett og samme departement

4801
4802

4803 **Språk og litteratur**

4804 Språket er kanskje den viktigste delen av vår felles kulturarv og bør bevares som en levende ressurs.
4805 Språkkampen er i stor grad historie, og i dag er det en voksende enighet om at enkeltmennesker selv skal
4806 få velge sin språkform. Sentrale kulturinstitusjoner som riksdekkende medier og bibliotek er til for folk,
4807 ikke omvendt, og bør derfor velge språk som treffer flest.

4808
4809 Den beste strategi for et sterkt og levende norsk språk er den daglige, frivillige bruken av språket. Ekte
4810 språkglede og -kunnskap kan ikke skapes ved kvotering og offentlige pålegg.

4811 De offentlige litteraturpolitiske mål om styrket, variert og kvalitetspreget norsk skriftkultur, samt
4812 stimulering av barns og unges språkforståelse, er viktig. Målene nås best gjennom et fritt marked for
4813 bøker, samt mer målrettede tiltak for spesielt svake grupper.

4814
4815

4816 **Film, audiovisuell sektor og andre medier**

4817 Fremskrittspartiet ser film som en mulig vekstnæring og ønsker at dette kan bli et av flere eksempler på
4818 kreative næringer som på sikt kan gi landet et styrket kulturliv. Så lenge det finnes støtteordninger til
4819 produksjon av film, skal disse ha som formål å nå et størst mulig publikum og utløse mest mulig privat
4820 kapital. Norske filmproduksjoner som når det internasjonale markedet vil kunne gi en
4821 markedsføringseffekt for landet, samtidig som det styrker de norske kulturnæringene.

4822
4823 En fri og uavhengig presse er en forutsetning for demokratiet, ytringsfriheten og rettsstaten. For å sikre
4824 konkurranse og mangfold i mediene vil vi arbeide for størst mulig grad av etableringsfrihet i
4825 medienæringen. Ordinære konkurranseregler skal også gjelde for mediebedrifter.

Skjema for forslag bes benyttet

4826 Fremskrittspartiet vil fjerne lisensavgiften, omgjøre NRK til aksjeselskap og selge statens aksjer.
4827 Finansiering av NRK må skje på samme vilkår som for andre kringkastingsselskaper.

4828
4829 Det er viktig at myndighetene legger til rette for god konkurranse mellom leverandørene av
4830 kringkastingstjenester til forbrukerne. Allmennkringkastere bør stilles ansvarlig for dekning i henhold til
4831 sine konsesjoner.

4832
4833 Landsdekkende etermedier må underlegges spesielle bestemmelser for å kunne formidle nødvendig
4834 informasjon i en krisesituasjon. Dette skal gjøres ved å inngå kontrakter hvor de styrende myndigheter gis
4835 råderett over etermediet ved en krisesituasjon.

4836
4837 TV, radio og nye interaktive medier vil i stadig større grad være med på å drive utviklingen og utbredelsen
4838 av digital infrastruktur. Samtidig er det en demokratisk rettighet å ha en rimelig god tilgang til
4839 massemedier. Derfor bør det legges til rette for at norske forbrukere nyter godt av de nye mulighetene.

4840
4841 Et lands presse er ikke uavhengig dersom den er avhengig av støtte fra staten. Etter hvert som pressen blir
4842 mer og mer avhengig av statsstøtte, vil uavhengig journalistikk svekkes. Det er en fare for at pressens
4843 kritiske holdning til statsstyret blir dempet på grunn av statlige subsidier.

4844
4845 **Fremskrittspartiet vil:**

- 4846 • stimulere utenlandsk filminnspilling i Norge
- 4847 • at offentlig støtte skal stimulere til å treffe et større og mer variert publikum og til at
- 4848 produksjonen blir mindre avhengig av offentlige midler
- 4849 • avvikle unødvendig sensur og motarbeide enhver form for sensur
- 4850 • Etablere en ny finansieringsordning for NRK
- 4851 • redusere og endre innretningen av pressestøtten
- 4852 • likebehandle dagsaviser og ukepresse med hensyn til momsregler
- 4853 • sikre plattformnøytralt redaktøransvar
- 4854 • sikre plattformnøytrale momsregler